

SERMAYE PİYASASI KURULU
2020 YILI
FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

İÇİNDEKİLER DİZİNİ	3
TABLO DİZİNİ.....	6
GRAFİK DİZİNİ.....	6
KURUL BAŞKANININ MESAJI.....	7
1. SERMAYE PİYASASI KURULU	8
1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ.....	9
1.2. KURUL KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON	9
1.2.1. Kurul Karar Organı.....	9
1.2.2. Organizasyon	13
1.3 BÜTÇE.....	14
1.4. PERSONEL	15
2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2020 YILI FAALİYETLERİ.....	16
2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI	16
2.2. İZİNLER VE ONAYLAR.....	16
2.2.1. Halka Açık Ortaklıklara İlişkin Onaylar	16
2.2.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler	17
2.2.3. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	19
2.2.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	19
2.2.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler	19
2.2.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarına İlişkin İzinler	20
2.2.7. Varlık Kiralama Şirketlerinin ve Varlık Finansmanı Fonunun Kuruluşuna İlişkin İzinler	20
2.2.8. İpotek Teminatlý Menkul Kıymetlere ve Varlık Teminatlý Menkul Kıymetlere İlişkin İzinler	20
2.3. GÖZETİM	20
2.3.1. Halka Açık Ortaklıkların Gözetimi.....	20
2.3.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi	21
2.3.3. Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi	21
2.3.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi.....	22
2.3.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi	22
2.3.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının Gözetimi.....	22
2.3.7. Piyasa Gözetimi	22
2.4 DENETİM	23
2.5. UYGULANAN YAPTIRIMLAR.....	24
2.6. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER.....	26
2.6.1. Kurul Tarafından Yapılan Yazılı Başvurular ve Suç İhbarları	27
2.6.2. Kurul Tarafından Takip Edilen Ceza Davaları.....	27
2.6.3. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan İdari Davalar	28
2.6.4. Kurulun Taraf Olduğu Adli Davalar ve Takipler Tedbirler ve İade Talepleri	29
2.7. DİĞER KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR.....	30
2.7.1. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi	30
2.7.2. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023).....	30
2.7.3. Finansal Sektör Komisyonu	31
2.8. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI.....	31
2.8.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon.....	31

2.9. ULUSLARARASI İLİŞKİLER	31
2.9.1. Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO)	32
2.9.2. Finansal İstikrar Kurulu (FSB)	33
2.9.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)	33
2.9.4. Dünya Ticaret Örgütü ve Diğer Ticaret Anlaşmaları	33
2.9.5. İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)	33
2.9.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB)	34
2.9.7. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)	34
2.9.8. Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği	34
2.9.9. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (IFIAR)	34
2.9.10. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Danışma Konseyi Üyeliği	34
2.9.11. İkili İlişkiler ve İmzalanan Mutabakat Zabıtları	34
2.10. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ	35
2.11. BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI	37
2.12. BİLGİ KAYNAKLARI	38
2.13. ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ	38
2.14. EĞİTİM VE TANITIM FAALİYETLERİ	38
2.15. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALTYAPI ÇALIŞMALARI	39
2.15.1. Bilgi Sistemleri İncelemesi	39
2.15.2. Sistem, Ağ ve Destek Hizmetleri Çalışmalar	39
2.15.3. Uygulama Geliştirme Çalışmaları	39
2.15.4. Bilgi Güvenliği Çalışmaları	40
3. 2020 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ	41
3.1. SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI VE İHRACINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER	41
3.1.1. Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulu Tebliğine İlişkin Düzenleme	41
3.1.2. VII-128.1 sayılı Pay Tebliğine İlişkin Düzenleme	42
3.1.3. VII-128.8 sayılı Borçlanma Araçları Tebliğine İlişkin Düzenleme	43
3.1.4. III.58.1 sayılı Vartığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliğine İlişkin Düzenleme	43
3.1.5. II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliğine İlişkin Düzenleme	44
3.1.6. II-23.2 sayılı Birleşme ve Bölünme Tebliğine İlişkin Düzenleme	45
3.1.7. II-23.3 sayılı Önemli Nitelikteki İşlemler ve Ayrılma Hakkı Tebliğine İlişkin Düzenleme	46
3.1.8. II-27.3 sayılı Ortaklıktan Çıkarma ve Satma Hakları Tebliğine İlişkin Düzenleme	47
3.2. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER	49
3.2.1. Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler	49
3.2.2. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Düzenleme	50
3.2.3. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler	52
3.2.4. İpotek Finansmanı Kuruluşlarına İlişkin Düzenlemeler	53
3.2.5. Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Düzenlemeler	54
3.2.6. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler	55
3.2.7. Yatırım Fonlarının Finansal Raporlarına İlişkin Düzenlemeler	59
3.3. VERİ DEPOLAMA KURULUŞLARINA YAPILACAK RAPORLAMALARA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER	60
3.3.1. Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (IV-87.1)'de Gerçekleştirilen Değişiklikler	60
3.4. LİSANSLAMA VE DEĞERLEME STANDARTLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER	61
3.4.1. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar için Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Tebliği'ne İlişkin Düzenleme	61
3.4.2. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları Hakkında Tebliğ'e İlişkin Düzenleme	64
3.4.3. Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde Yapılan Değişiklik	64
3.5. 2020 YILI KURUL İLKE KARARLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ	64

3.5.1. Varlığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliği Uyarınca 20.02.2020 tarih ve 11/261 sayılı İlke Kararı.....	64
3.5.2. Borçlanma Araçları Tebliği'ne İlişkin i-SPK 31.2 sayılı İlke Kararı.....	65
3.5.3. Piyasa Öncesi İşlem Platformu'na Alınabilecek Ortaklıklar ile Gelişen İşletmeler Pazarı'ndan Alt Pazar'a Alınan Ortaklıkların Finansal Raporlama, Bağımsız Denetim ve Kurumsal Yönetim Düzenlemeleri Açısından Yükümlülüklerine İlişkin 15.10.2020 tarih ve 64/1284 sayılı İlke Kararı.....	66
3.5.4. Pay Tebliği'nin 27'nci Maddesine İlişkin i-SPK.128.16 sayılı İlke Kararı	67
3.5.5. Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK. 17.3.m sayılı İlke Kararı	67
3.5.6. Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK. 17.3.n sayılı İlke Kararı:	68
3.5.7. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK 48.11 (03/12/2020 tarih ve 75/1482) Sayılı İlke Kararı	69
3.5.8. Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.3.b (10/12/2020 tarih ve 76/1519) Sayılı İlke Kararı.....	70
3.5.9. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK 48.12 (24/12/2020 tarih ve 78/1586) sayılı İlke Kararı:	70
3.5.10. Yatırım Fonları ve Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin 24.09.2020 tarih ve 60/1183 Sayılı İlke Kararı.....	71
3.6. 2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2020 YILI DEĞERLENDİRMELERİ.....	72
3.7. SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2020 YILI HEDEFLERİ VE GERÇEKLEŞMELERİ İLE 2021 YILI SAYISAL PERFORMANS HEDEFLERİ.....	77
3.8. DEVAM EDEN İKİNCİL DÜZENLEME ÇALIŞMALARİ	81
3.8.1. SPKn'na eklenen madde 31/B'ye ilişkin İkincil Düzenleme Çalışmaları	81
3.8.2. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Çalışmalar	81
3.8.3. Performans Tebliği'ne İlişkin Çalışmalar	81
3.8.4. Kitle Fonlamasına İlişkin Çalışmalar	81
3.8.5. Yatırım Hizmetlerine İlişkin Çalışmalar	82
3.8.6. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Çalışmalar.....	82
3.8.7. Yatırım Kuruluşlarının Belge ve Kayıt Yükümlülüğüne İlişkin Çalışmalar	83
3.8.8. Aracı Kurumların Sermaye Yeterliliğine İlişkin Çalışmalar	83
3.8.9. Proje Finansmanı Fonu'na İlişkin Çalışmalar.....	83
4. 2020 YILINDA TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI	85
4.1. SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN 2020 YILI TEMEL GÖSTERGELERİ	85
4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI	87
4.3. İZAHNAMESİ/İHRAÇ BELGESİ ONAYLANAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI.....	88
4.3.1. Yatırım Fonları	89
4.3.2. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS)	93
4.3.3. Yatırım Ortaklıkları	93
4.3.4. Portföy Yönetim Şirketleri	93
4.4. YATIRIM KURULUŞLARI.....	94
4.5. BORSA İSTANBUL PAY PİYASASI.....	94
4.5.1. Pay Piyasası ve BIST 100 Endeksi	94
4.5.2. Yabancı Yatırımcıların Pay Saklama Bakiyeleri	96
4.6. BORSA İSTANBUL BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI	96
4.7. BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI	98
4.8. BORSA İSTANBUL KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI	98
4.9. KALDIRAÇLI ALIM SATIM (FOREKS) İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER	99
5. İLGİLİ KURULUŞLAR.....	100
5.1. BORSA İSTANBUL A.Ş.	100
5.2. TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ (TSPB)	100
5.3. TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİ (TDUB).....	101
5.4. SERMAYE PİYASASI LİSANSLAMA SİCİL VE EĞİTİM KURULUŞU A.Ş. (SPL).....	101
5.5. İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş. (TAKASBANK)	102
5.6. YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ (YTM).....	102
5.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU (MKK)	103

TABLO DİZİNİ

TABLO 1.3-1. KURUL'UN 2020 YILI GELİR VE GİDERLERİ.....	14
TABLO 1.4-1. 2020 YILI PERSONEL İSTATİSTİKLERİ	15
TABLO 2.1-1. İHRAÇ BAŞVURULARI VE SONUÇLARI	16
TABLO 2.2-1. HALKA AÇIK ORTAKLIKLARIN BAŞVURULARI.....	17
TABLO 2.2-2. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI BAŞVURULARI	18
TABLO 2.2-3. YATIRIM KURULUŞLARININ 2020 YILI BAŞVURULARI.....	19
TABLO 2.4-1. DENETİM ÇALIŞMALARININ KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	23
TABLO 2.4-2. YATIRIM KURULUŞLARI NEZDİNDE YAPILAN DENETİM TÜRLERİ	24
TABLO 2.5-1. İNCELEME, GÖZETİM VE DENETİM SONUCUNDA HAKKINDA YAPTIRIM UYGULANAN KİŞİ SAYISI.....	24
TABLO 2.5-2. İDARİ PARA CEZASI UYGULAMA NEDENLERİ VE TUTARLARI.....	25
TABLO 2.10-1. HAK KAZANILAN LİSANS SAYILARI (2002-2020).....	37
TABLO 2.11-1. KURULUMUZA GELEN BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI	38
TABLO 2.14-1. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK EĞİTİM SEMİNERLERİNE BAŞVURULAR.....	39
TABLO 3.6-1. 2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2020 YILI DEĞERLENDİRMELERİ	72
TABLO 3.7-1. SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2020 YILI HEDEFLERİ-GERÇEKLEŞMELERİ, SAPMALARLA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE 2021 YILI HEDEFLERİ	78
TABLO 4.1-1. SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	85
TABLO 4.2-1. MERKEZİ KAYDI SİSTEMDE İZLENEN MENKUL KIYMET BİLGİLERİ.....	87
TABLO 4.2-2. MENKUL KIYMET STOK BİLGİLERİ	87
TABLO 4.3-1. SATILAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI TUTARLARI (BİN TL)	88
TABLO 4.3-2. SATILAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI TUTARLARI (BİN ABD DOLARI)	88
TABLO 4.3-3. YATIRIM FONLARININ TOPLAM PORTFÖY DAĞILIMI (%) VE PORTFÖY TOPLAM DEĞERİ.....	90
TABLO 4.3-4. TEFAS TOPLAM İŞLEM HACMİNE İLİŞKİN BİLGİLER	93
TABLO 4.4-1. SINIFLANDIRMA BAKIMINDAN YATIRIM KURULUŞLARININ FAALİYET BELGELERİ.....	94
TABLO 4.4-2. 6362 SAYILI SPKN'NA GÖRE YATIRIM HİZMET VE FAALİYETİ YETKİ BELGELERİ	94
TABLO 4.5-1. YABANCI YATIRIMCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ.....	96
TABLO 4.6-1. BIST BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI İŞLEM HACMİ.....	97
TABLO 4.7-1. 2020 YILI VİOP İŞLEM HACMİ BİLGİLERİ	98
TABLO 4.8-1. BIST KIYMETLİ MADENLER İŞLEM HACMİ VE MİKTARI	98
TABLO 4.8-2. BIST ELMAS VE KIYMETLİ TAŞLAR İŞLEM HACMİ VE MİKTARI	98
TABLO 4.9-1. KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİ İÇİN YETKİLENDİRİLEN ARACI KURUMLARA İLİŞKİN VERİLER.....	99
TABLO 4.9-2. KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİNE İLİŞKİN YILLIK VERİLER.....	99

GRAFİK DİZİNİ

GRAFİK 2.6-1. 2020 YILINA AİT KURUL TARAFINDAN YAPILAN YAZILI BAŞVURULAR.....	27
GRAFİK 2.6-2. 2020 YILINA AİT KURUL'UN TARAF OLDUĞU CEZA DAVALARINDA VERİLEN KARARLAR.....	28
GRAFİK 2.6-3. 2020 YILINA AİT KURUL ALEYHİNE AÇILAN İDARİ DAVALARIN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	28
GRAFİK 4.3-1. YATIRIM FONLARININ PORTFÖY BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE TÜRLERİNİN DAĞILIMI.....	89
GRAFİK 4.3-2. YATIRIM FONLARININ PORTFÖYLERİNİN DAĞILIMI	90
GRAFİK 4.3-3. BES KATILIMCI SAYISI	91
GRAFİK 4.3-4. EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİNİN FON TOPLAM DEĞERİ DAĞILIMI	91
GRAFİK 4.5-1. BIST 100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ.....	95
GRAFİK 4.5-2. BIST-100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ (2020 YILI 3'ER AYLIK BAZDA)	95
GRAFİK 4.5-3. BIST PİYASA KAPİTALİZASYONU.....	96

KURUL BAŞKANININ MESAJI

2020 yılına damgasını vuran Kovid-19 pandemisi dünyada olduğu gibi ülkemizde de ekonomik faaliyetlerin ve sosyal hayatın seyrini etkiledi. Dünya genelinde ekonomik destek uygulamalarına ve merkez bankalarının genişleyici para politikalarına şahit olduk.

Salgının bütün dünyada etkisini göstermeye başlamasıyla dünya genelinde ekonomik faaliyetlerde düşüşler kaydedildi. ABD ve Avrupa'da kapanmanın etkisiyle özellikle sanayi üretimlerinde ve istihdamda ciddi düşüşler yaşandı, büyüme oranları eksilere geriledi. 2020 yılında G20 ülkeleri genelinde yüzde 3,3'lük daralma kaydedilirken, büyüme kaydeden iki ülkeden biri olan Türkiye yüzde 1,8'lik oranla yüzde 2,3 büyüyen Çin'in arkasından ikinci sıraya geçti.

Finansal piyasalarda ise pandeminin etkisiyle yaşanan hızlı düşüş kalıcı olmadı. 2019'un ilk yarısındaki yükselişler sonrasında portföy ayarlamalarının devam ettiği bir ortamda 2020'ye giren piyasalar, Mart ayında pandeminin etkisiyle düşüşler kaydetti. Ancak bu düşüşler yerini kısa sürede hızlı bir artışa bıraktı ve finansal piyasalar yılın geri kalan döneminde kısmen oynaklıklar sergilese de hızla toparlanıp yukarı doğru ivmesini devam ettirdi. 2020, ayrıca dünya genelinde halka arzların da ivme kazandığı bir yıl oldu.

Sermaye piyasalarımız açısından 2020, arz ve talep yönünden ilginin arttığı bir yıl oldu. 2020 sonu itibarıyla çeşitli sermaye piyasası araçları yoluyla doğrudan veya dolaylı olarak piyasalarımızda yatırımcı olan kişi sayısı yaklaşık olarak 18 milyonu buldu. Borsamızda işlem gören 402 şirketin piyasa değeri 1,8 trilyon TL'ye ulaştı. Borsa İstanbul Pay Piyasasında işlem hacmi 6,5 trilyon TL ile bir önceki yılın üç katına çıktı. Yıl içinde 8 şirketin toplam halka arz büyüklüğü 1,1 milyar TL'ye ulaşırken bedelli sermaye artırımı yoluyla da şirketlerimiz 19 milyar TL kaynak elde etti. Borçlanma araçlarıyla 248,6 milyar TL, kira sertifikalarıyla 58,8 milyar TL ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler (VDMK) aracılığıyla 1,2 milyar TL'lik kaynak temin eden özel sektörün sermaye piyasasından sağladığı fon tutarı 2020'de toplam 328,7 milyar TL'ye ulaştı. Menkul kıymet yatırım fonları tarafından yönetilen varlık miktarı ise geçen yılsonuna oranla yüzde 13 artarak 129 milyar TL'ye çıktı.

Sermaye piyasalarımıza olan ilginin arttığı bu dönemde Sermaye Piyasası Kurulu olarak gelişmeleri dikkatle analiz edip, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını teminen piyasanın sağlıklı işleyişini engelleyici davranışların denetlenmesi konusuna ağırlık verdik. Birçok düzenlememizi gözden geçirdiğimiz bu süreçte kanun değişikliği ile birlikte ikincil düzenlemeler ve Kurul kararları ile yaptırımların etkinliğini artırmak adına önemli adımlar attık. 2020 sonunda sayıları 2 milyona yaklaşan pay piyasalarındaki yatırımcıların manipülasyonlara alet edilmesi, yetkisiz kimselerce sosyal medya dâhil olmak üzere çeşitli kanallardan etki altına alınması ve yönlendirilmesine engel olmak üzere piyasa bozucu eylemler kapsamında 2020 yılında 126 kişiye toplam 127,8 milyon TL idari para cezası uyguladık.

Önümüzdeki dönemde, sistemin sağlıklı bir biçimde işlemesi ve bu şekilde hem yatırımcı hem de şirketlerimizin ilgisinin artması için piyasa ile etkileşim halinde ihtiyaçları belirleyerek gerekli adımları atmaya devam edeceğiz.

Ali Fuat TAŞKESENLİOĞLU
Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı

1. SERMAYE PİYASASI KURULU

Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını düzenlemek ve denetlemek amacıyla Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn) ve ilgili mevzuatla verilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulmuştur.

Kurul, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Kurulun ilgili olduğu Bakan, Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilir. 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı genelgesine göre ilgili Bakan, Hazine ve Maliye Bakanı'dır.

Kurul'un merkezi İstanbul'dadır. Ancak Kurul merkezinin İstanbul'a taşınmasına ilişkin iş ve işlemler tamamlanıncaya kadar Kurul'un merkezi Ankara'dır.

MİSYONUMUZ

Sermaye piyasasının güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemlerini sağlamak için uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif, sade ve anlaşılabilir yaklaşımlarla, hesap verilebilir düzenleme ve denetleme yapmaktır.

VİZYONUMUZ

Ulusal ve uluslararası alanda öncü, dinamik ve saygın olmaktır.

1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ

SPKn ile Kurul'un temel görev ve yetkileri;

- SPKn'da verilen görevler ile düzenlemelerin gerektirdiği uygulamaların yerine getirilmesini ve öngörülen neticelerin sağlanmasını teminen gerekli olan iş ve işlemleri yapmak,
- Kamunun zamanında, yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak,
- Kanun kapsamına giren kurum ve ortaklıkların bağımsız denetim, derecelendirme, değerlendirme ve bilgi sistemleri denetimi faaliyetine ilişkin şartları ve çalışma esaslarını belirlemek ve bu şartları taşıyanları listeler hâlinde ilan etmek,
- Finansal istikrar ve ulusal veya uluslararası mevzuatın gereklerinin sağlanması amacıyla diğer finansal düzenleyici ve denetleyici kurumlarla her türlü iş birliğini yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak,
- Sermaye piyasalarında düzenleme ve denetimle yetkili muadili yabancı kurumlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili olarak karşılıklılık ve mesleki sırrın korunması ilkeleri çerçevesinde karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmasına ve belge taleplerinin karşılanmasına, yabancı ülkelerdeki sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kuruluşların Türkiye'deki merkez, şube veya ortaklıkları ile yazılı bir sözleşme çerçevesinde dışarıdan hizmet aldıkları kurumlarda denetim yapılmasına ve gerekli idari tedbirlerin alınmasına, bu kapsamda yürütülecek faaliyetlere ilişkin masrafların paylaşımına yönelik ikili veya çok taraflı mutabakat zabıtları imzalamak ve sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü iş birliğini yapmak,
- Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ve araçlarına ilişkin usul ve esasları düzenlemek ve bunları denetlemek,
- Halka açık ortaklıklarda görev alacaklar, sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez veya şirket kurmak ve bunların faaliyet usul ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasasında yatırımcı ve tasarruf sahiplerine yönelik olarak yatırım tavsiyesinde bulunacak kişiler ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,
- Kamuyu Aydınlatma Platformu'nun işletim ve çalışma esasları ile SPKn kapsamında Kurula yapılacak bildirim ve başvuruların usul ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasası kurumlarının, halka açık şirketlerin, borsaların ve öz düzenleyici kuruluşların bilgi sistemlerinin işletimine ve bu Kanun çerçevesindeki denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- Yerli veya yabancı akademisyen veya uygulamacılardan oluşan çalışma gruplarına veya kişilere, mevcut veya gelecekteki düzenleme tercihlerinde esas teşkil etmek üzere sermaye piyasalarına ilişkin ulusal veya uluslararası nitelikli bilimsel araştırmalar yaptırmak,
- Kurulun üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar, mali, iktisadi ve mesleki teşekküller ile Türkiye'nin doğrudan üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşların çalışmalarına katılmak, bu kuruluşlarla ortak projeler geliştirmek ve projelerine katkıda bulunmak,
- Kurulun görev alanı ile ilgili uluslararası kuruluşlara, mali, iktisadi ve mesleki teşekküllere üye olmak
- olarak belirlenmiştir.

1.2. KURUL KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON

1.2.1. Kurul Karar Organı

Kurul Başkanı ve üyelerinden oluşan Kurul Karar Organı'nın, SPKn ve diğer mevzuatta belirtilenlerin yanı sıra, Kurul'un düzenlemek ve denetlemekle görevli olduğu alanla ve Kurulla ilgili yönetmelik ve tebliğ taslaklarını, başvuru dosyalarını, Kurul personeline hazırlanan inceleme ve denetleme raporlarını görüşüp karara bağlamak gibi mesleki nitelikli görevleri yanında idari nitelikli görev ve yetkileri de vardır.

SPKn'na göre Kurul Karar Organı, Cumhurbaşkanınca atanacak başkan, ikinci başkan, başkan vekili ve üyeler olmak üzere 7 üyeden oluşur.

KURUL KARAR ORGANI

Ali Fuat TAŞKESENLIOĞLU
Kurul Başkanı

Yavuz KOÇ
Kurul İkinci Başkanı

Taha ARVAS
Kurul Başkan Vekili

Mutlu AKIN
Kurul Üyesi

Ali AKAY
Kurul Üyesi

Mutalip ÜNAL
Kurul Üyesi

Yusuf KAYA
Kurul Üyesi

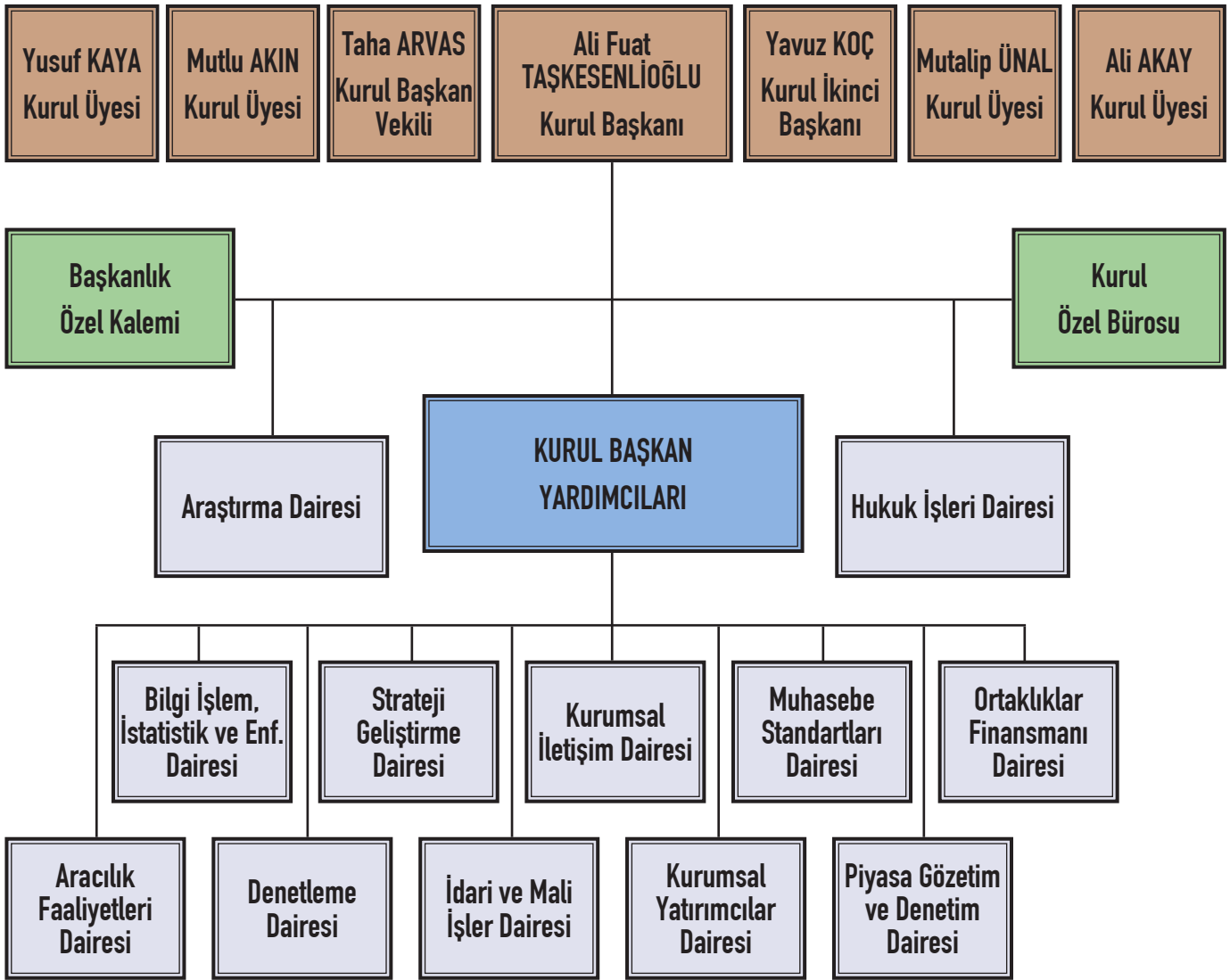
Kurulumuz Karar Organı (soldan sağa) Mutlu AKIN (Kurul Üyesi), Mutalip ÜNAL (Kurul Üyesi), Yavuz KOÇ (Kurul İkinci Başkanı), Ali Fuat TAŞKESENLİOĞLU (Kurul Başkanı), Taha ARVAS (Kurul Başkan Vekili), Ali AKAY (Kurul Üyesi), Yusuf KAYA (Kurul Üyesi)

1.2.2. Organizasyon

SPK, Kurul Başkanı ve üyeleri (Kurul Karar Organı) ile Başkana bağlı olarak Kurul faaliyetlerini yürüten hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul Başkanı, hem Karar Organının hem de yürütmenin başıdır. Kurul Başkan Yardımcıları hizmet birimleri arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Kurulumuzun hizmet birimleri; Aracılık Faaliyetleri Dairesi, Araştırma Dairesi, Bilgi İşlem İstatistik ve Enformasyon Dairesi, Denetleme Dairesi, Hukuk İşleri Dairesi, İdari ve Mali İşler Dairesi, Kurumsal İletişim Dairesi, Kurumsal Yatırımcılar Dairesi, Muhasebe Standartları Dairesi, Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi, Ortaklıklar Finansmanı Dairesi ve Strateji Geliştirme Dairesi'nden oluşmaktadır.

SERMAYE PİYASASI KURULU ORGANİZASYON ŞEMASI

1.3 BÜTÇE

Kurulumuzun 321.000.000 TL olarak kabul edilen 2020 Mali Yılı Bütçesine ilişkin olarak, yıl içinde 429.220.256 TL gelir elde edilmiş ve 281.651.262 TL gider yapılmıştır. Ayrıca, cari transferler kaleminden yıl içinde gelir fazlası olarak genel bütçeye 150.000.000 TL aktarma yapılmıştır.

Kurulumuzun 2020 yılı gelir ve gider tahmin ve gerçekleştirmelerine ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 1.3-1. Kurul'un 2020 Yılı Gelir ve Giderleri		
1- GELİRLER		
Gelirin Türü	Programlanan (TL)	Gerçekleşen (TL)
Sermaye Piyasası Araçları Kayda Alma Ücretleri	234.600.000	338.468.187
Lojman Kira Gelirleri	700.000	763.009
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlara Ait Paylar	85.000.000	87.544.045
Faiz Gelirleri	0	1.293.714
Diğer Çeşitli Gelirler	700.000	1.151.301
TOPLAM	321.000.000	429.220.256
2-GİDERLER		
Giderin Türü	Bütçe Ödeneği	Gerçekleşen
Personel Giderleri	112.424.000	99.197.794
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	12.105.000	9.354.112
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	32.521.000	17.449.144
Cari Transferler (*)	156.850.000	154.535.997
Sermaye Giderleri	7.100.000	1.114.215
TOPLAM	321.000.000	281.651.262
(*) Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 78 inci maddesi uyarınca 2020 yılı içinde gerçekleşen nakit fazlası olarak 150.000.000 TL genel bütçeye aktarılmıştır.		
Kaynak: SPK		

Kurulun tüm giderleri, emrinde kurulan özel bir hesaptan karşılanmaktadır. İhraççılar veya halka arz edenler, satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin %0,3'üne kadar; yatırım fonlarının ve değişken sermayeli yatırım ortaklıklarının üçer aylık dönemlerinin son iş gününde, net varlık değerlerinin %0,005'i tutarında bir ücreti bu hesaba yatırmaktadırlar.

2015 yılı gelirlerinden başlamak üzere, Kurul tarafından düzenlenen ve denetlenen borsaların ve diğer teşkilatlanmış piyasaların, merkezi takas kurumlarının, merkezi saklama kurumlarının ve MKK'nın faiz gelirleri hariç tüm gelirleri üzerinden, Kurula 2014 yılı gelirleri üzerinden kaydedilmiş olan gelir tutarlarının her yıl, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan Tüketici Fiyat Endeksi ve Yurt içi Üretici Fiyat Endeksinin, Aralık ayından bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranlarının aritmetik ortalaması oranında artırılması suretiyle bulunacak tutarları Kurul bütçesine Kurul tarafından gelir olarak kaydedilmektedir.

SPK'nda, Kurulun gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açığın genel bütçeden yapılacak Hazine yardımlarından karşılanması öngörülmüş olmasına karşın, 1992 yılından beri Hazine yardımı alınmamıştır.

1.4. PERSONEL

Kurul hizmetleri, yarışma sınavı ile mesleğe başlayan meslek personeli yardımcısı ve yeterlik sınavından sonra uzman unvanını alan meslek personeli ile idari personel eliyle yürütülmektedir.

2020 yılı faaliyet dönemi içinde emeklilik, nakil, istifa, görev süresinin sona ermesi ve diğer nedenlerle 29 personel Kurulumuzdan ayrılmıştır. Kurul'da 2020 yılı sonu itibarıyla 7'si karar organı, 35'i üst yönetim, 279'u meslek personeli, 27'si bilişim personeli ve 148'i idari personel olmak üzere toplam 496 personel görev yapmaktadır. Kurulumuzda, ayrıca 132 sürekli işçi kadrosunda personel çalışmaktadır.

Tablo 1.4-1. 2020 Yılı Personel İstatistikleri

Personel Sayısı ve Dağılımı	
Başkan ve Üyeler	7
Üst Yönetim	35
Kurul Başkan Yardımcısı	1
Daire Başkanı	12
Daire Başkan Yardımcısı	15
Kurul Başkanlık Danışmanı	7
Meslek Personeli	279
Başuzman	117
Uzman	63
Uzman Yardımcısı	39
Başuzman Hukukçu	36
Uzman Hukukçu	11
Uzman Hukukçu Yardımcısı	6
Bilişim Uzmanı	3
Bilişim Uzman Yardımcısı	4
Bilişim Personeli	27
İdari Personel	148
TOPLAM	496
Eğitim Durumu	
İlk ve Orta Dereceli Okullar	39
Lisans	146
Yüksek Lisans	280
Doktora	31
Demografik Bilgiler	
Kadın Sayısı	227
Erkek Sayısı	269
Yabancı Dil Bilen Personel Sayısı	303
Personelin Hizmet Süresi Ortalaması	19
Personelin Yaş Ortalaması	43
Ankara Personel Sayısı	387
İstanbul Personel Sayısı	109

2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2020 YILI FAALİYETLERİ

2020 yılı içinde SPK Karar Organı 79 kez toplanarak faaliyet alanları ile ilgili çeşitli konularda 1644 karar almıştır.

2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI

SPKn uyarınca, sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahnamenin, halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi için ise, ihraç edilecek araçların niteliği ve satış şartları hakkında bilgileri içeren ihraç belgesinin hazırlanması ve hazırlanan izahnamenin veya ihraç belgesinin Kurulca onaylanması zorunludur. Sermaye piyasası aracı ihraç başvuruları ve 2020 yıl sonu itibarıyla sonuçları hakkında bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 2.1-1. İhraç Başvuruları ve Sonuçları		
Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı (*)
Pay (**)	140	125
Halka Açık Ortaklıklar (***)	106	93
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları (***)	18	16
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları (***)	6	5
Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları (***)	10	11
Yatırım Fonu Katılma Payları	211	231
Emeklilik Yatırım Fonu Payları	10	14
Borçlanma Araçları	202	192
Kira Sertifikası	26	26
Gayrimenkul Sertifikası	0	0
Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika/Senetleri	1	3
VTMK-VDMK-İTMK	12	11
TOPLAM	602	602

(*) Sonuçlanan başvuru sayısı işlemde kaldırılan başvuruları ve bir önceki yıldan gelen başvuruları da içermektedir.
(**) İlk ve ikincil halka arzlar ile bedelli ve iç kaynaklardan/kar payından yapılan sermaye artırım başvurularını içermektedir.
(***) Birleşme ve bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında yapılan pay ihraç başvurularını içermemektedir.
Kaynak: SPK

2.2. İZİNLER VE ONAYLAR

2.2.1. Halka Açık Ortaklıklara İlişkin Onaylar

Gerek payları borsada işlem gören, gerekse payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların sermaye artırım prosedürünün kolaylaştırılması ve halka açık ortaklıkların çeşitli işlemlerinde pay sahiplerinin korunmasını teminen;

- Kayıtlı Sermaye Sistemi'ne geçiş, yetki süresi uzatımı ve sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması,
- Birleşme ve bölünmeler,
- Esas sözleşme değişiklikleri,
- Çağrı yoluyla vekalet toplanması veya pay alım teklifinde bulunulması, pay alım teklifinden muafiyet talepleri,
- Ortaklıkların SPKn kapsamında çıkarılmaları,
- Ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında yapılan başvurular,
- Payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların paylarının borsada işlem görmesi için hazırlanacak izahnameler
- Payları borsada işlem gören ortaklıkların herhangi bir on iki aylık dönemde sermayelerinin %10'unu aşan pay satışlarında düzenlenecek pay satış bilgi formları

Kurul onayına tabi bulunmaktadır.

Bu kapsamda 2020 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin sayısal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.2-1. Halka Açık Ortaklıkların Başvuruları		
Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı (*)
KSS'ye Geçiş, Tavan Azaltma/Yükseltme veya Süre Uzatımı	119	84
Birleşme-Bölünme	13	10
Pay Alım Teklifinde Bulunma veya Pay Alım Teklifinden Muafiyet	10	11
Halka Açılma Amaçlı Esas Sözleşme Değişiklikleri	40	15
Diğer Esas Sözleşme ve İç Tüzük Değişiklikleri	58	69
Ortaklıkların Kanun Kapsamına Alınması	6	5
Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması	3	2
Ortaklıktan Çıkarma Hakkı Kullanımı	1	1
Sermaye Azaltımı	3	3
Pay Satışı (**)	17	16
TOPLAM	270	216

(*) Sonuçlanan başvuru sayısı işlemde kaldırılan başvuruları ve bir önceki yıldan gelen başvuruları da içermektedir.
(**) VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin 27'nci maddesi kapsamında yapılan/sonuçlanan başvuruları göstermektedir.
Kaynak: SPK

2.2.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kolektif yatırım kuruluşlarının işleyişleri ile kamuyu aydınlatma esaslarının daha sağlıklı ve şeffaf bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kolektif yatırım kuruluşlarından;

- Yatırım fonları ile emeklilik, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım fonlarının, kuruluş, içtüzük, izahname/ ihraç belgesi, kurucu ve tür değişiklikleri, birleşme ile tasfiyeleri,
- Menkul kıymet, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluş/dönüşüm, esas sözleşme değişikliği, kayıtlı sermaye yetki süresi uzatımı ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması, portföy işletmeciliği yetki belgesi alması ile yatırım ortaklığı statüsünden çıkılması,
- Portföy yönetim şirketlerinin ise kuruluş ve faaliyet izni, sermaye artırımı, kayıtlı sermaye yetki süresi uzatımı ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması, esas sözleşme değişikliği, birleşme/bölünme, portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı yetki belgesi alması ile çeşitli kuruluşlarla acentelik tesis etmesi

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Buna göre söz konusu kuruluşlar tarafından 2020 yılında Kurulumuza yapılan başvurulara ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.2-2-2. Kolektif Yatırım Kuruluşları Başvuruları

Başvurunun Türü	YATIRIM ORTAKLIĞI		GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIĞI			GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI		PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETİ		YATIRIM FONU			EMEKLİLİK YATIRIM FONU		GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU VE GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	
	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru
Kuruluş/Dönüşüm/Fon Kayda Alma	-	-	5	4	2	9	8	211	231	10	14	41	40			
Pay Alım Teklifi/ Muafiyet/ Pay Devri	-	-	-	-	2	6	8	-	-	-	-	-	-			
Birleşme	-	-	-	-	1	1	1	6	6	3	4	-	-			
Tasfiye/Faaliyet Durdurma	-	-	-	-	1	1	2	61	60	1	1	9	11			
Esas Sözleşme Değişikliği	-	-	1	1	2	8	9	-	-	-	-	-	-			
İçtüzük/İzahname Değişikliği	-	-	-	-	-	-	-	318	332	221	233	81	82			
İlk Halka Arz	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-			
Halka Arz/Tutar Artırımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	-	-			
Sermaye Artırımı (bedelli ve içkaynaklardan)	10	11	6	5	18	17	15	-	-	-	-	-	-			
Kayıtlı Sermaye Sisteminde (KSS) Tavan Artırımı	1	1	5	5	9	14	14	-	-	-	-	-	-			
III-55.1 Sayılı PYŞ Tebliği'ne Uyum Başvuruları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Diğer(*)	6	6	3	3	19	27	27	29	29	15	15	27	27			
TOPLAM	17	18	20	18	55	85	82	625	658	265	282	158	160			

(*) Ek süre, görüş vb. başvuruları içermektedir.

Not: Sonuçlanan başvuru sayısı bir önceki yıldan gelen ve sonuçlanmasa takip eden yılda gerçekleşen başvuruları da içermektedir.

Kaynak: SPK

2.2.3. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını teminen sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak yatırım kuruluşlarının faaliyette bulunabilmeleri için gerekli koşullar Kurulumuzca belirlenmektedir. Bu kapsamda, aracı kurum ve bankaların sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmaları ile aracı kurumların merkez dışı örgüt açmaları, ortaklık yapılarının değişmesi, esas sözleşmelerinde değişiklik yapılması Kurulumuz iznine tabi bulunmaktadır.

2020 yılında yatırım kuruluşları tarafından Kurulumuza yapılan izin başvurularına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.2-3. Yatırım Kuruluşlarının 2020 Yılı Başvuruları		
Yapılan Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı
Faaliyet İzni Başvuruları	10	8
Merkez Dışı Örgüt Başvuruları		
• Merkez Dışı Örgüt Açma/Adres Değişikliği	81	80
• Merkez Dışı Örgüt Kapatma	15	15
Ortaklık Yapısı Değişikliği	16	13
Aracı Kurumların Esas Sözleşme Tadili	5	5
Yetki Belgesi İptali	4	4
Faaliyet Durdurma	-	3
Yetki Belgesi Devri Yoluyla Yeni Aracı Kurum Kuruluşu	4	2
Sermaye Artırımı / Azaltımı	12	12
TOPLAM	147	142
Kaynak: SPK		

Diğer taraftan, aracı kurumlara ilişkin olarak 2020 yılı içerisinde yapılan faaliyetlere bakıldığında; 4 yetki belgesi iptali, 7 yeni faaliyet izni verilmesi, 52 merkez dışı örgüt açma ve 28 merkez ve merkez dışı örgüt adres değişikliği ve 15 merkez dışı örgüt kapatma izni başvurusu sonuçlandırılmış olup, sonuçlandırılan başvurular kapsamında 18 şube ve 34 irtibat bürosu açılmış, 12 şube ve 3 irtibat bürosu kapatılmıştır. 2020 yıl sonu itibarıyla 12 aracı kurumun geçici kapalılık durumu devam etmektedir.

2.2.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler

6102 sayılı TTK hükümleri kapsamında gerçekleştirilecek bağımsız denetim faaliyeti ve bu faaliyette bulunacaklara ilişkin olarak 02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) yetkilendirilmiştir. Diğer taraftan, 6362 sayılı SPKn ile daha önce KGK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarının, sermaye piyasasında faaliyette bulunmaları için belirlenecek ilave şartlar kapsamında, Kurulumuz tarafından tekrar yetkilendirilmeleri yapılacaktır. Bu kapsamda, sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunacak bağımsız denetim kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurulumuza başvuruda bulunmaktadır.

Bu çerçevede 2020 yılı içinde 5 bağımsız denetim kuruluşu yetkilendirilmiş, 2 bağımsız denetim kuruluşunun faaliyeti iptal edilmiştir.

2.2.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ile bu faaliyette bulunacaklara ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyetinde bulunacak derecelendirme kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurul'a başvuruda bulunmaktadır.

Bu kapsamda 2020 yılı içinde yetkilendirilmiş derecelendirme kuruluşu bulunmamaktadır.

2.2.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyeti ile bu faaliyette bulunacaklara ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, sermaye piyasasında değerlendirme faaliyetinde bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurul'a başvuruda bulunmaktadır.

2020 yılı içinde Kurulumuz tarafından 4 gayrimenkul değerlendirme kuruluşu yetkilendirilmiş, 3 gayrimenkul değerlendirme kuruluşu listeden çıkarılmıştır.

2.2.7. Varlık Kiralama Şirketlerinin ve Varlık Finansmanı Fonunun Kuruluşuna İlişkin İzinler

Varlık kiralama şirketleri münhasıran kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulan anonim ortaklıklardır. Varlık kiralama şirketlerinin kurulabilmesi ve esas sözleşmesi için Kuruldan uygun görüş alınmış olması zorunludur. 2020 yılı içinde 2 varlık kiralama şirketinin kuruluşu amacıyla esas sözleşmesine uygun görüş verilmiştir.

Varlık finansman fonu, varlığa dayalı menkul kıymet (VDMK) karşılığında toplanan paralarla, VDMK sahipleri hesabına inanchlı mülkiyet esaslarına göre fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan mal varlığıdır. VDMK ilgili fonların portföyündeki varlıklar karşılık gösterilerek ihraç edilen sermaye piyasası aracı olup, VDMK ihracı için Varlık Finansman Fonu'nun kurulması zorunludur. Varlık finansman fonunun kurulabilmesi için içtüzüğünün onaylanması amacıyla Kurul'a başvuruda bulunulması gerekmektedir. 2020 yılı içinde 4 varlık finansmanı fonu kuruluşu amacıyla iç tüzüklerine uygun görüş verilmiştir.

2.2.8. İpotek Teminatlı Menkul Kıymetlere ve Varlık Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin İzinler

Teminatlı menkul kıymetler; ihraççının finansal tablolarındaki varlıklar teminat gösterilmek suretiyle halka arz edilerek, nitelikli yatırımcılara satılarak veya tahsisli olarak ihraç edilebilen borçlanma araçlarıdır.

Varlık teminatlı menkul kıymetler (VTMK) bankalar, ipotek finansman kuruluşları, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, kendi kanunlarınca menkul kıymet ihraç etmeye yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile nitelikleri Kurulca belirlenecek diğer kuruluşlarca ihraç edilebilir. Kurulumuza 2020 yılı içinde VTMK ihracına ilişkin başvuru yapılmamıştır.

İpotek teminatlı menkul kıymet (İTMK) ise yalnızca konut finansman kuruluşları ile ipotek finansman kuruluşları tarafından ihraç edilebilir. Kurulumuz tarafından 2020 yılı içinde 5 adet ihraççının;

- Yurtiçinde 20.000.000.000 TL,
- Yurtdışında 1.500.000.000 TL (veya diğer para birimlerinde muadili tutara kadar) ve 1.500.000.000 ABD Doları (veya muadili yabancı para veya Türk Lirası), 1.250.000.000 Avro (veya muadili yabancı para veya Türk Lirası) İTMK ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylanmıştır.

2.3. GÖZETİM

Sermaye piyasasında gözetim faaliyetleri, yatırımcıların korunması, piyasaların adil, etkin ve şeffaf bir biçimde işleminin güvence altına alınması ve sistemik riskin azaltılması amaçlarıyla;

- Halka açık anonim ortaklıklar ile sermaye piyasası işlemlerinin ve kurumlarının izlenmesi suretiyle mevzuata aykırı fiillerin ve muhtemel risklerin tespit edilerek mevzuat çerçevesinde işleme tabi tutulması,
- Gözetim faaliyetleri sırasında yapılan tespitler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar çerçevesinde mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması suretiyle gerçekleştirilmektedir.

2.3.1. Halka Açık Ortaklıkların Gözetimi

Finansal Tabloların Revizyonu

Payları borsada işlem gören ortaklıkların finansal raporlarının gözetimi için oluşturulan risk bazlı, diğer ilgili kriterleri de dikkate alan ve Avrupa Birliği ile uyumlu gözetim sistemi prensipleri çerçevesinde 2020 yılında finansal tablolarının gözetim faaliyetleri yürütülmeye devam edilmiştir. Finansal tablo gözetiminin finansal tablolarda düzeltme ya da idari para cezası ile sonuçlanması durumunda, ilgili yaptırımlar Kurul Bülteni ile kamuya duyurulmaktadır.

Özel Durumların İzlenmesi

Kurul'un kamuyu aydınlatmaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerin kamuya açıklanmasını, asimetrik bilgi dağılımının önlenmesini ve tasarruf sahipleri, ortaklar ve diğer ilgililerin zamanında, tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye piyasasının açıklık ve dürüstlük içinde işleyişinin sağlanmasını teminen payları BIST'te işlem gören ortaklıkların KAP'ta yayınlanan özel durum açıklamaları izlenmekte, ortaklıklar ile ilgili basında yer alan haberler takip edilerek gerekli durumlarda idari işlemler tesis edilmektedir. Öte yandan, payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıkların özel durum bildirimleri, doğrudan Kurulumuz internet sitesi aracılığıyla kamuya duyurulmaktadır.

Gözetim faaliyetleri kapsamında ayrıca, SPKn'nun 95 inci maddesi hükmü çerçevesinde Kurulumuz gözetim ve denetimine tabi olan halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına gözlemci sıfatıyla katılım sağlanmaktadır.

2.3.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Kolektif yatırım kuruluşları ile portföy yönetim şirketlerinin periyodik tablo ve raporları izlenmekte, mevzuata aykırılık hallerinde gerekli önlemler alınmakta ve gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Tüm yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının portföy yapılarının elektronik ortamda Kurulumuz tarafından izlenebilmesine olanak tanıyan bir sistem geliştirilmiştir. Kurulumuza iletilen söz konusu veriler 2020 yılında da incelenmiş ve mevzuata aykırı bulunan hususlar hakkında gerekli işlemler yapılmıştır.

Sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırlanan tablolar portföy yönetim şirketleri tarafından 15 günde bir olmak üzere ilgili dönemi takip eden üç iş günü içerisinde, faaliyetleri sınırlı portföy yönetim şirketleri tarafından ise ayda bir olmak üzere ilgili dönemi takip eden beş iş günü içerisinde Kurulumuza gönderilmektedir. Söz konusu tablolar Seri:V, No:34 sayılı Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği'nde yer verilen yükümlülükler kapsamında incelenir.

Bunun yanı sıra, portföy saklama kuruluşları tarafından kolektif yatırım kuruluşlarının portföy varlık ve işlemlerinin mevzuat ve kamuyu aydınlatma belgelerine uygunluğuna ilişkin raporlar da Kurulumuza iletilmektedir. Bu raporlarda tespit edilen aykırılıklar hakkında da gerekli işlemler yapılmıştır.

2.3.3. Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Yatırım kuruluşlarının gözetimi; sermaye yeterliliği tablolarının izlenmesi, çeşitli izleme faaliyetleri, denetim ve yerinde inceleme faaliyetleri ile yatırımcılar tarafından Kurulumuza iletilen şikayet başvurularının incelenmesinden oluşmaktadır.

Sermaye Yeterliliği Tablosu İzleme

Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca, aracı kurumlar, sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırladıkları tablolar ile faaliyetleriyle ilgili verileri içeren tabloları haftalık olarak her ayın 7, 15, 23 ve 30 uncu günlerinde Kurulumuza göndermektedirler.

Bu çerçevede, aracı kurumların mali yapılarının sağlıklı korunmasını teminen, 2020 yılı boyunca söz konusu tablolar incelenmiş ve bütün aracı kurumların sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla uyarılar yapılarak gerekli tedbirler alınmıştır. Bu faaliyetler ile aracı kurumların mali yapıları düzenlenerek, güçlü bir sermayeye sahip olmaları sağlanmıştır.

İzleme Faaliyetleri

Aracı kurum ortakları ile aracı kurumlarda görev alacak personelin ilgili Tebliğler uyarınca gerekli şartları sağlayıp sağlamadıkları izlenmekte; ayrıca, aracı kurumların ortaklık yapısı değişikliklerinde devre konu pay oranına bağlı olarak izin ya da bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır. Aracı kurumlarda görev alan personelde meydana gelen değişikliklerin TSPB'ye bildirildiği dikkate alınarak, bu konuda TSPB ile koordineli olarak çalışılmakta ve aracı kurumlarca Kurulumuza bildirilen Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı görevlendirmelerine olumsuz görüş verilmemesi halinde söz konusu atamaların yapılması mümkün olmaktadır.

Aracı kurumların merkez ve merkez dışı örgütlerindeki organizasyon, mekan, belge-kayıt düzeninde meydana gelen değişiklikler Kurula yapılan bildirimler üzerinden izlenmektedir.

Aracı kurum ve bankaların, faaliyet yetki belgelerine ilişkin olarak mevcut mevzuat gereğince gerçekleştirmek zorunda oldukları tescil ve bildirim yükümlülüklerini yerine getirip getirmedikleri takip edilmektedir.

2.3.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine ilişkin olarak, bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler açısından gözetim faaliyetinde bulunmaktadır. Bu kapsamda, bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir. Bağımsız denetim sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurul'un diğer birimlerinden ve diğer ilgili kurumlardan gelen bildirimler de gözetim faaliyeti kapsamında dikkate alınmakta, bunun sonucunda bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Bağımsız denetim kuruluşları nezdinde gerçekleştirilen gözetim faaliyetinin etkinliğini arttırmak amacıyla başlatılan Uzaktan Veri Alım Projesi kapsamında elektronik ortamda çeşitli raporlar alınabilmektedir.

Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2020 yılı içerisinde 5 bağımsız denetim kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak, derecelendirme kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları, organizasyon, mekan, teknik donanım, belge ve kayıt sistemindeki değişiklikler ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler itibarıyla izlenmekte ve gözetimine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2020 yılı içerisinde derecelendirme kuruluşları nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmemiştir.

2.3.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyetine ilişkin olarak, gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri açısından gözetim faaliyetinde bulunmaktadır. Gayrimenkul değerlendirme kuruluşları için sürekli güncellenerek geliştirilen Uzaktan Veri Alım Projesi kapsamında oluşturulan veri tabanı ile bildirimlerin hızlı bir şekilde yapılmasına imkan sağlanmaktadır. Değerleme sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurul'un diğer birimlerinden gelen bildirimler de gözetim faaliyetinde dikkate alınmakta, bunun sonucunda gayrimenkul değerlendirme kuruluşları nezdinde sermaye piyasasında yürüttükleri gayrimenkul değerlendirme faaliyetleri kapsamında kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2020 yılı içerisinde 13 değerlendirme kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.7. Piyasa Gözetimi

Gözetim faaliyetleri 04.04.2008 tarihinde alınan Kurul Kararı çerçevesinde yürütülmeye devam edilmiştir. Anılan Kurul Kararı çerçevesinde,

- Kurulumuz düzenleme alanındaki borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda, işlemlerin açık, düzenli ve dürüst bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve kendi mevzuatlarında bu konularda yer alan hükümlere aykırılıklar ile mülga 2499 sayılı SPKn'nun 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine (ve bunların karşılığı olan 6362 sayılı SPKn'nun 106, 107/1 ve 107/2 maddesi hükümlerine) aykırılık oluşturacak şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespiti amacıyla fiyat ve miktar hareketleri ile işlem ve emirlerin izlenmesi kapsamındaki piyasa gözetim faaliyetlerinin söz konusu borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar nezdinde yapılmasının esas olduğuna,
- Bu çerçevede mülga 2499 sayılı SPKn'nun 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine (ve bunların karşılığı olan 6362 sayılı SPKn'nun 106, 107/1 ve 107/2 maddesi hükümlerine) konu suçlara ilişkin ön tespitlerin borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar tarafından yapılmasına; bu tespitlerle ilgili incelemeler sonucunda suç unsurları olduğuna dair sonuçlara ulaşılması halinde konunun Kurulumuza intikal ettirilmesine,
- Kurulumuzca borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemlerinin yeterliliği ile piyasa gözetim faaliyetlerinin etkinliğinin denetiminin yapılmasına, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemleri ve piyasa gözetim faaliyetlerine ilişkin altı aylık olarak hazırlayacakları raporları ilgili dönemi izleyen bir ay içerisinde Kurulumuza iletmelerine,

- Kurulumuza iletilen piyasa gözetim faaliyetleri kapsamındaki ihbar, şikayet ve başvurular ile Kurulumuzun diğer daireleri tarafından yapılan bu kapsamdaki bildirimlerin ilgili borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalara aktarılmasına ve yapılan işlemlerin sonuçları hakkında Kurulumuza bilgi verilmesine karar verilmiştir.

Piyasa gözetim ve denetimi çerçevesinde, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören sermaye piyasası araçlarında meydana gelen olağandışı fiyat ve miktar hareketleri ile piyasa bozucu faaliyetler Sermaye Piyasası Mevzuatı ve diğer mevzuat uyarınca izlenmekte, incelenmekte ve denetlenmektedir.

2.4 DENETİM

Kurul denetiminin amacı; sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda çalışmasını ve tarafların hak ve yararlarının korunmasını engelleyen ihmal, ihlal, suiistimal ve benzeri her tür yasal olmayan fiil ve eylemlerin önlenmesidir. Bu amaçla ihraççılar, halka açık ortaklıklar, yatırım kuruluşları, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, portföy saklama şirketleri, bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşları, ipotek finansmanı kuruluşları, konut finansmanı ve varlık finansman fonları, varlık kiralama şirketleri, borsalar ve piyasa işleticileri, merkezi takas kuruluşları, merkezi saklama kuruluşları, veri depolama kuruluşları, kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB), Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin (TDUB) hesap, işlem ve faaliyetleri SPKn ve SPKn uyarınca çıkarılmış yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat uyarınca denetlenmektedir.

Denetim faaliyeti, önemlilik ve öncelik ilkeleri ile risk değerlendirmeleri kapsamında oluşturulan program uyarınca yürütülmektedir. Denetim programı, önemlilik ve öncelik ilkeleri çerçevesinde risk değerlendirmesi uyarınca belirlenen denetimlerin yanı sıra Kanunla yıllık olarak yapılması zorunlu tutulan denetimler, yargı mercileri, Kurul Karar Organı veya Başkan, diğer kamu kurumları tarafından talep edilen denetimler, ihbar ve şikâyetler dikkate alınarak oluşturulmaktadır.

2020 yılında Kurulumuzun temel ilkeleri doğrultusunda yapılan denetimlerde bir yandan yol gösterici, yapıcı ve iyileştirici bir yaklaşım izlenirken, diğer yandan cezai yaptırım gerektiren işlemler ilgili makamlara iletilmiştir.

Geçmiş yıllarda veya 2020 yılında başlatılan denetim faaliyetleri sonucunda, 2020 yılında 416 denetim çalışması tamamlanmıştır. 2020 yılı denetim faaliyetlerinin en önemli kısmını 146 denetim çalışmasıyla piyasa dolandırıcılığı, 101 denetim çalışmasıyla piyasa bozucu eylemler ve 46 denetim çalışmasıyla bilgi suistimali oluşturmuştur.

Denetim çalışmalarının konularına göre dağılımına ilişkin bilgiler aşağıda tabloda özetlenmiştir:

Tablo 2.4-1. Denetim Çalışmalarının Konularına Göre Dağılımı

Denetim Konusu	2020 Denetim Sayısı	2019 Denetim Sayısı
Yatırım Kuruluşu (Aracı Kurum) Denetimi	25	32
İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	30	24
Halka Açık Ortaklık Denetimi	38	46
Bilgi Suistimali	46	33
Piyasa Dolandırıcılığı(*)	146	104
Piyasa Bozucu Eylemler	101	90
Kolektif Yatırım Kuruluşu	2	19
Bağımsız Denetim, Değerleme ve Derecelendirme Kuruluşları	26	20
Bağlı Kuruluşlar	2	3
TOPLAM	416	371

(*)Piyasa dolandırıcılığı ya da diğer suçlarda fiilin gerçekleştirildiği dönem ile suç duyurusunun yapıldığı dönem farklı olabilmektedir.
Kaynak: SPK

Tablo 2.4-2 Yatırım Kuruluşları Nezdinde Yapılan Denetim Türleri

Denetim Türü	2020	2019	2018
Mali Denetim	2	3	2
Mevzuat Denetimi	19	24	14
Şikayet Denetimi	4	4	2
Yetki Belgesi Denetimi	-	1	1
TOPLAM	25	32	19

Kaynak: SPK

Kurul denetimleri sonucunda Kurul Karar Organı tarafından mevzuata aykırılıklar nedeniyle, aykırılığın türüne göre; SPK'n'da düzenlenmiş veya SPK'n'da atıf yapılan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulması, SPK'n'da düzenlenmeyen veya SPK'n'da atıf yapılmayan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına suç ihbarında bulunulması ve Kurulumuz tarafından SPK'n'a dayanılarak yapılan düzenlemelere ve Kurul'un özel ve genel nitelikli kararlarına aykırılıklarda ise idari para cezası tesis edilmesi, işlem yasağı tesis edilmesi veya faaliyet yasağı şeklinde yaptırımlar uygulanabilmektedir.

Bununla birlikte, Kurul Karar Organı tarafından hukuki ve cezai işlemler saklı kalmak kaydıyla önleyici tedbirler de alınabilmektedir. Söz konusu tedbirlere örnek olarak kanuna aykırı ihraçlarda ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz isteme, hukuka aykırı işlemler ile sermayeyi veya malvarlığını azaltıcı işlemlerde ilgililerden aykırılıkların giderilmesini isteme, sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırma, görevden alma, yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atama, örtülü kazanç aktarımında denetleme sonuçlarının duyurulmasını isteme, belirlenen örtülü kazanç tutarının iadesi için dava açma, sermaye piyasası kurumlarının hukuka aykırı faaliyet veya işlemleri ile mali durumunun bozulması halinde sermaye piyasası kurumlarının faaliyetlerini geçici olarak durdurma, tamamen veya kısmen yetkilerini kaldırma, sorumluluğu tespit edilenlerin lisans belgelerini iptal etme, sorumluluğu tespit edilen yönetim kurulu üyelerini görevden alma ve yerine yenilerini atama, mali durumun bozulması halinde tedrici tasfiye kararı verme, doğrudan iflasını isteme, internet aracılığıyla yürütülen izinsiz sermaye piyasası faaliyetinde; içerik ve yer sağlayıcının yurt içinde bulunması durumunda mahkemeden erişimin engellenmesine karar verilmesini talep etme, içerik ve yer sağlayıcının yurt dışında olması durumunda ise Erişim Sağlayıcıları Birliği'nden erişim engellenmesini talep etme, bilgi suiistimali veya piyasa dolandırıcılığı suçlarında geçici veya sürekli işlem yasağı tesis etme, takas yöntemini değiştirme, kredili alım, açığa satış, ödünç alma ve verme işlemlerine ilişkin sınırlamalar getirme, teminat yükümlülüğü getirme veya yükümlülüğün değiştirilmesi, farklı pazar ya da piyasalarda işlem görme veya farklı işlem esaslarının belirlenmesi, piyasa verilerinin dağıtım kapsamının sınırlandırılması, işlem veya pozisyon limiti getirilmesi sayılabilir.

2.5. UYGULANAN YAPTIRIMLAR

2020 yılında yapılan inceleme, gözetim ve denetim faaliyetleri sonucunda hakkında yaptırım uygulanan kişi sayısına ilişkin bilgiler izleyen tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.5-1. İnceleme, Gözetim ve Denetim Sonucunda Hakkında Yaptırım Uygulanan Kişi Sayısı

Yaptırımlar	2020	2019
Suç Duyurusu/İhbar ve İşlem/Faaliyet Yasağı (*)		
Suç Duyurusu	110	223
Suç İhbarı (**)	23	33
İşlem Yasağı	214	159
Bağımsız Denetim Faaliyet Yasağı	2	3
TOPLAM	349	418

(*) Suç duyuruları ve suç ihbarları kişi sayısı itibarıyla verilmektedir.

(**) SPK'n'da düzenlenmeyen veya SPK'n'da atıf yapılmayan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına iletilen talepler.

Kaynak: SPK

Kurul denetim faaliyetleri sonucunda, internet sayfasına erişimin engellenmesi (SPKn m.99/3 ve m.99/4), iş yerinin kapatılması (SPKn m.100), lisans iptal edilmesi (SPKn m.96/2), iade davası (SPKn m.99/1), imza yetkisinin kaldırılmasına (SPKn m.92/1-c) yönelik tedbirler de yaptırımlarla beraber uygulanmıştır. Ayrıca, 2020 yılında piyasa gözetim ve denetimine yönelik faaliyetler çerçevesinde, SPKn m.106 ve m.107 kapsamında uygulanan işlem yasağı tedbirlerinin yanı sıra 40 adet pay piyasasında işlem yapan 214 gerçek ve tüzel kişi hakkında SPKn. m.101 kapsamında tedbir amaçlı olarak geçici işlem yasağı getirilmiştir.

Kurul'un tüm hizmet birimleri tarafından 2020 yılında gerçekleştirilen inceleme, gözetim ve denetimler neticesinde tesis edilen idari para cezalarının tutarı ile uygulama nedenlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.5-2. İdari Para Cezası Uygulama Nedenleri ve Tutarları

İlgililer ve Ceza Uygulama Nedeni	2020		2019	
	Sayı	Ceza Tutarı (TL)	Sayı	Ceza Tutarı (TL)
HALKA AÇIK ORTAKLIKLAR	20	1.978.413	30	1.624.800
Finansal raporlama	2	85.266	6	234.854
Özel durumların kamuya açıklanması	13	862.613	20	895.360
Piyasa bozucu eylemler	2	813.044	3	107.577
Önemli nitelikte işlemler	1	38.308	1	387.009
Bağımsız denetim ve denetim standartları	1	38.308		
İzahname ihraç satış	1	140.874		
YATIRIM KURULUŞLARI	62	17.027.190	61	7.351.397
Yatırım kuruluşları	47	15.297.024	35	3.771.856
Yatırım hizmetleri	13	1.542.334	16	1.126.446
Piyasa bozucu eylemler			1	2.056.891
Yatırım fonları			1	24.672
Yatırımcı tazmini			8	371.532
İzahname ihraç satış	1	140.874		
Özel durumların kamuya açıklanması	1	46.958		
KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI	19	1.404.490	8	629.210
Gayrimenkul yatırım ortaklıkları	5	299.211	2	58.008
Girişim sermayesi yatırım ortaklıkları	2	76.616	1	38.308
Özel durumların kamuya açıklanması	11	376.825	2	69.269
Menkul kıymet yatırım ortaklıkları			2	76.616
İzahname ihraç satış			1	387.009
Piyasa bozucu eylemler	1	651.838	-	-
PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ	3	147.188	4	908.362
Portföy yönetim şirketleri ve faaliyetleri	1	38.308	3	133.626
Piyasa bozucu eylemler			1	774.736
Yatırım fonları	1	46.958	-	-
Yatırım kuruluşları	1	61.922		
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ	9	1.221.320	5	514.827
Bağımsız denetim ve denetim standartları	4	166.643	3	154.321
Uluslararası Değerleme Standartları	5	1.054.677	2	360.506

Tablo 2.5-2. İdari Para Cezası Uygulama Nedenleri ve Tutarları

İlgililer ve Ceza Uygulama Nedeni	2020		2019	
	Sayı	Ceza Tutarı (TL)	Sayı	Ceza Tutarı (TL)
DEĞERLEME ŞİRKETLERİ	5	415.134	10	405.837
Gayrimenkul değerlendirme şirketleri ve faaliyetleri	2	153.232	8	355.116
Uluslararası değerlendirme standartları	3	261.902	2	50.721
DİĞER TÜZEL KİŞİLER	10	18.521.999	3	129.143
Özel durumların kamuya açıklanması	1	30.961	2	98.182
Yatırım kuruluşları	2	1.710.466	1	30.961
Finansal raporlama	1	38.308	-	-
Gayrimenkul yatırım ortaklıkları	1	38.308		
Piyasa bozucu eylemler	5	16.703.956		
GERÇEK KİŞİLER	183	121.058.260	122	35.395.620
Piyasa bozucu eylemler	118	109.560.536	77	25.333.094
Özel durumların kamuya açıklanması	1	38.308	6	349.596
Yatırım kuruluşları	17	6.153.587	4	123.844
Gayrimenkul yatırım ortaklıkları	9	234.441	5	135.235
Gayrimenkul değerlendirme şirketleri ve faaliyetleri	1	38.308	1	26.049
Geri alınan paylar	1	38.308	10	309.610
İzahname ihraç satış	2	281.748	2	774.018
Menkul kıymet yatırım ortaklıkları			10	383.080
Önemli nitelikte işlemler			5	1.935.045
Pay alım teklifi			1	6.000.000
Yatırım hizmetleri			1	26.049
Finansal raporlama	12	640.095	-	-
Bağımsız denetim ve denetim standartları	1	24.672		
Girişim sermayesi yatırım ortaklıkları	3	114.924		
Örtülü kazanç	17	3.895.025		
Sermaye piyasasında lisanslama	1	38.308		
TOPLAM	311	161.773.994	243	46.959.196
Kaynak: SPK				

2.6. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER

Hukuk İşleri Dairesinin görevi, Başkanlığa ve diğer hizmet birimlerine hukuki danışmanlık hizmeti vermek; SPK'n'a tabi ortaklıkların ve sermaye piyasası kurum ve kuruluşlarının Kurul'a yaptıkları başvurulara ve bu ortaklıklarda yapılan denetleme faaliyeti sonuçlarına ilişkin olarak hukuki konularda gereken incelemeleri yapmak ve görüş bildirmek; ortaklık esas sözleşme ve tadil tasarılarını gerekli görüldüğünde mevzuata uygunluk açısından inceleyerek görüş bildirmek; hukuki konularda araştırma ve incelemeler yapmak; Kurul'a ilişkin her türlü uyuşmazlığın mercilerinde takibi ve çözümlenmesi amacıyla Kurul'u temsil etmektir.

2.6.1. Kurul Tarafından Yapılan Yazılı Başvurular ve Suç İhbarları

SPKn'nun 115 inci maddesinde, SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı soruşturma yapılmasının, Kurul tarafından Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı olduğu ve bu başvurunun muhakeme şartı niteliğinde olduğu düzenlenmiştir. Bu başvuru üzerine kamu davası açılması halinde, iddianamenin kabulü ile birlikte Kurul aynı zamanda katılan sıfatını kazanmaktadır.

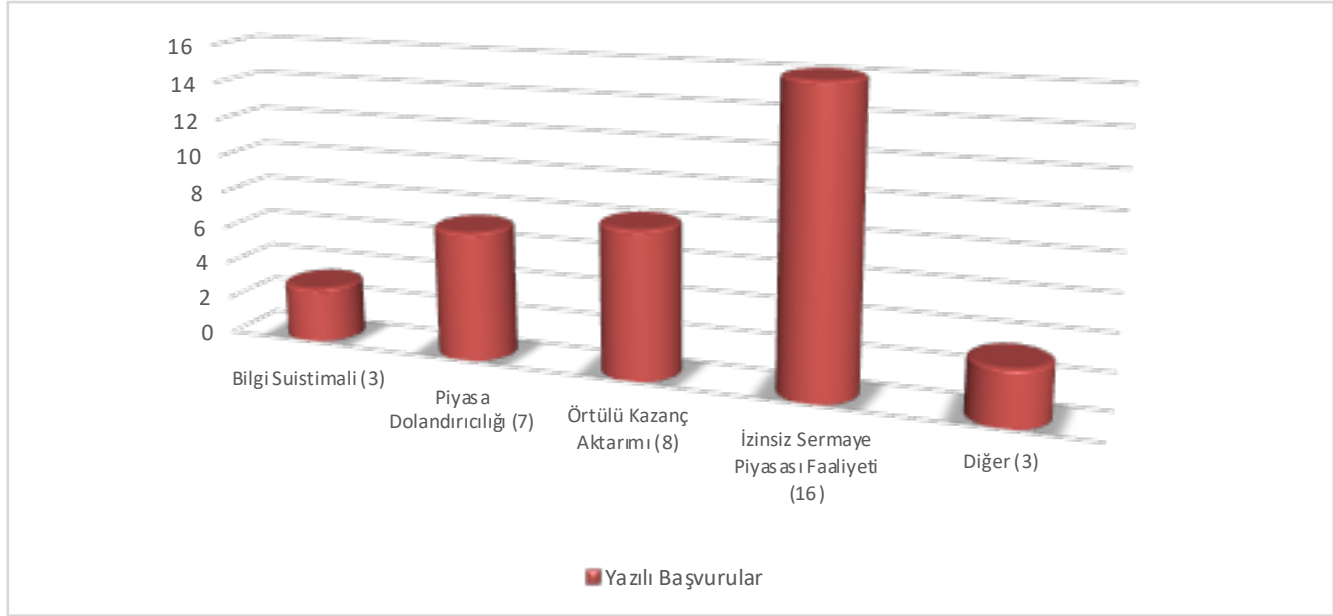
SPK, yaptığı inceleme ve denetimler sonucunda ulaştığı tespitleri, olayın bütünlüğü, menfaatler dengesi, Kanunun geneli ve kamu yararı açısından değerlendirerek, kovuşturmaya geçilmesinde kamu yararı varsa Savcılığa başvuruda bulunmaktadır. Cumhuriyet Savcıları, Kanuna aykırılık oluşturan fiilleri Kurulumuz dışı bir kanalla öğrenmeleri halinde dahi, durumu Kurula intikal ettirerek inceleme istemektedirler.

Mali piyasalarda işlenen suçlarda, genellikle birbiriyile bağlantılı birden fazla suç teşkil eden fiil söz konusu olmaktadır. SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı kovuşturma, yukarıda açıklandığı gibi yürütülmekte, bu fiillerle birlikte işlenen Türk Ceza Kanunu'na veya başka kanunlara muhalefet suçları ise tamamen genel hükümlere veya ilgili özel kanun hükümlerine göre kovuşturmaya tabi tutulmaktadır.

Öte yandan, Kurul tarafından yapılan inceleme ve denetimlerde SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan başka suçların işlendiğinin tespiti halinde ise genel hükümler çerçevesinde işlem yapılmak üzere Cumhuriyet Savcılarına suç ihbarında bulunmaktadır. SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlar dışında yapılan suç ihbarlarında Kurul iddianamenin kabulü ile birlikte müdahil sıfatını kazanmamaktadır.

2020 yılı içinde Kurulumuzca SPKn'nun 115 inci maddesi uyarınca 37 adet yazılı başvuru ve 10 adet suç ihbarlarında bulunulmuştur. Yazılı başvurulardan 22'si halen Savcılık incelemesinde olup, 13'ünde yargılama devam etmekte, 2'sinde ise mahkumiyet hükmünün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş bulunmaktadır. Yazılı başvuruların konularına ait bilgiler aşağıda yer almaktadır.

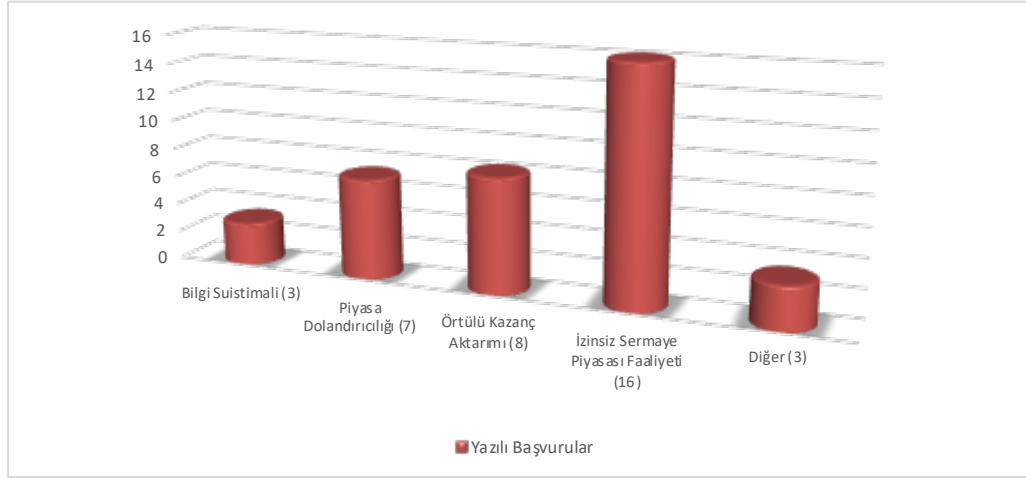
Grafik 2.6-1. 2020 Yılına Ait Kurul Tarafından Yapılan Yazılı Başvurular

2.6.2. Kurul Tarafından Takip Edilen Ceza Davaları

31.12.2020 tarihi itibarıyla Kurulun müdahil sıfatıyla takip ettiği derdest ceza davalarının toplam sayısı 385'tir. 70 adedi savcılık aşamasında, 241 adedi ilk derece yargı mercilerinde, 41 adedi istinaf, 6 adedi itiraz ve 22 adedi temyiz aşamasında olup; 5 adet dosyada ise birleşme kararı verilmiştir.

01.01.2020-31.12.2020 döneminde 47 ceza davasında ilk derece yargı mercilerince karar verilmiş olup, ilk derece yargı mercilerinde karara bağlanan ceza davalarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Grafik 2.6-2. 2020 Yılına Ait Kurul'un Taraf Olduğu Ceza Davalarında Verilen Kararlar

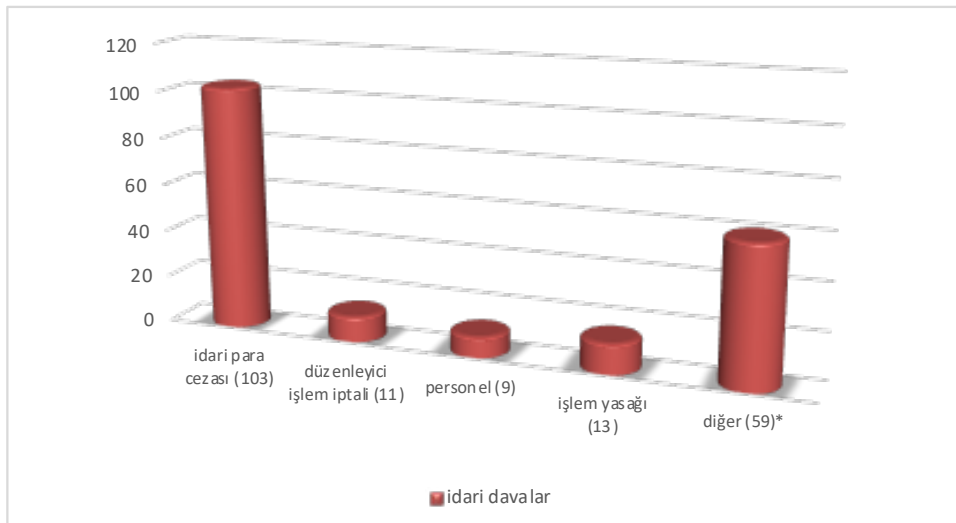
2.6.3. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan İdari Davalar

Kurul Kanunla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde sermaye piyasası kurumlarına, sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzına, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanmasına, yatırımcıların hak ve menfaatlerini korumaya yönelik düzenlemeler yapmaktadır. SPKn'da Kurul'un yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar olarak kullanacağı belirtilmektedir. Piyasalarda güven ve istikrarı daha hızlı sağlamaya yönelik olarak; düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulumuzca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında Kurulumuz tarafından idari para cezası verilmektedir.

Kurul'un idari para cezası ve işlem yasağı tesisi, ihraççılar ve/veya sermaye piyasası kurumları hakkında uyguladığı tedbir kararları, SPKn kapsamındaki yetkileri ile tesis ettiği diğer idari işlemlerine ve personeli hakkında tesis ettiği işlemlere karşı iptal davaları ve bu işlemler nedeniyle zarara uğrandığı iddiasıyla tam yargı davaları açılmaktadır.

31.12.2020 tarihi itibarıyla derdest idari davalarının sayısı 821'dir. 277 adedi ilk derece yargı mercilerinde, 102 adedi bölge idare mahkemeleri nezdinde istinaf incelemesinde ve 304 adedi ise Danıştay nezdinde temyiz veya karar düzeltme incelemesindedir.

01.01.2020-31.12.2020 döneminde Kurulumuz işlemleri aleyhine 183 iptal, 8 tam yargı ve 4 iptal ve tam yargı davası olmak üzere toplam 195 dava açılmıştır.

Grafik 2.6-3. 2020 Yılına Ait Kurul Aleyhine Açılan İdari Davaların Konularına Göre Dağılımı

*Kurulun halka açık ortaklıklar ve sermaye piyasası kurumları hakkında tesis ettiği kararlar ile şahıslar hakkında tesis ettiği idari para cezası dışındaki özel nitelikteki kararlar, uyarı ve lisans iptali gibi kararların iptali talebiyle açılan davalar yer almaktadır.

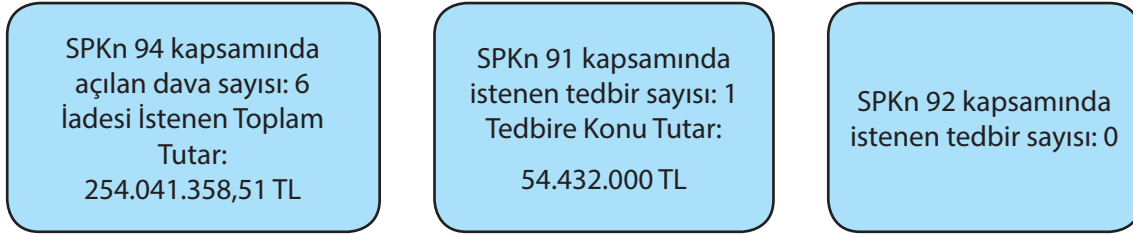
Kurulumuz aleyhine açılan idari davalarda 01.01.2020-31.12.2020 döneminde 142 idari davada ilk derece yargı mercilerince davanın reddine, 33 idari davada davanın kabulüne ve 31 idari davada ise görevsizlik, yetkisizlik, bağlantı ve karar verilmesine yer olmadığı vb. diğer kararlar verilmiştir.

Bunun dışında, kamu tüzel kişisi olması nedeniyle Kurul tarafından da diğer idari otoriteler tarafından yapılan işlemlere karşı idari yargıya gidilebilmektedir. Ancak, 31.12.2020 itibariyle Kurulumuz tarafından açılan derdest idari dava bulunmamaktadır.

2.6.4. Kurulun Taraf Olduğu Adli Davalar ve Takipler Tedbirler ve İade Talepleri

Kurulca Kanununun 91 inci maddesi kapsamında kanuna aykırı ihraçlarda, 92 nci maddesi kapsamında ihraççıların hukuka aykırı işlemlerinden sermayeyi veya malvarlığını azaltıcı işlemlerinde, 94 üncü maddesi kapsamında örtülü kazanç aktarımında, 96 ncı maddesi kapsamında sermaye piyasası kurumlarının hukuka aykırı faaliyet veya işlemlerinde, 99 uncu maddesi kapsamında izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinde Kurul'a dava açma yetkileri tanınmıştır.

2020 yılında Kurul tarafından toplam 7 adet hukuk davası açılmış olup, bunların konularına göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

Öte yandan, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanmak üzere 22/6/2012 tarih ve 28331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18/A maddesinde ilgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olmasının "dava şartı" olarak kabul edildiği hallerde arabuluculuk süreci kapsamında uygulanacak hükümlere yer verilmiş, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 3 üncü maddesi uyarınca kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'na eklenen 5/A maddesi ile de, 1.1.2019 tarihi itibarıyla TTK'nun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, "konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri" hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak kabul edilmiştir. Bu kapsamda, Kurulumuz tarafından 2020 yılı içerisinde 2 kez arabuluculuk toplantılarına katılım sağlanmıştır.

31.12.2020 tarihi itibarıyla 14'ü Kurulumuza karşı ve 62'si Kurulumuzca açılmış olan derdest hukuk davalarının sayısı 76'dır. Bunlardan 60 adedi ilk derece yargı mercilerinde, 6 adedi bölge adliye mahkemeleri nezdinde istinaf incelemesinde ve 6 adedi ise Yargıtay nezdinde temyiz veya karar düzeltme incelemesindedir.

31.12.2020 tarihi itibarıyla Kurulumuzun tarafı olduğu derdest iflas dosyalarının sayısı 16 adet olup; bunlardan 3 adedi Kurul tarafından açılmış olan şahsi iflas davalarından oluşmaktadır.

İcra Takipleri

31.12.2020 tarihi itibarıyla Kurul alacakları veya Kurul'un taraf olduğu davalar nedeniyle Kurulumuz tarafından başlatılmış 17 adet ve Kurulumuza karşı başlatılmış 3 adet olmak üzere, toplam 20 adet icra takibi bulunmaktadır.

01.01.2020-31.12.2020 döneminde Kurulumuza karşı başlatılmış icra takibi bulunmamaktadır.

2.7. DİĞER KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

2.7.1. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi

18/01/2019 tarih ve 30659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 21’inci maddesi ile 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’da değişiklik yapılmış ve Finansal İstikrar Komitesi yerine, finansal sistemin ekonomik büyümeyi sağlıklı şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için sistemik risklerin yönetilmesi, finansal düzenlemelerde ve uygulamalarda uyumun sağlanması, reel sektör ile koordinasyonun artırılması yönünde iş birliğinin tesis edilmesi ve bu kapsamda ihtiyaç duyulan verilerin merkezi şekilde toplanması için gerekli faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi kurulmuştur. Söz konusu komitenin 2020 yılı çalışmalarına katkı ve katılım sağlanmıştır.

2.7.2. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)

On Birinci Kalkınma Planında; finansal piyasaların reel sektörün finansman ihtiyacını düşük maliyetle karşılayacak ve farklı nitelikteki finansal araçları kullanıma sunacak bir yapıya kavuşmasının amaçlandığı, hem finansal piyasaların ortaya konulan politikaların hayata geçirilmesinde etkili olması hem de ülkemizin küresel bir finans merkezi olma yönünde kararlı adımlarla ilerlemesinin esas olduğu, bu kapsamda sermaye piyasalarının geliştirileceği, finansal teknoloji ekosisteminin güçlendirileceği ve faizsiz finansın sektör içerisindeki ağırlığının artırılacağı ifade edilmiştir.

Yurtiçi tasarruflar bağlamında; uzun vadeli tasarruf yapma eğiliminin güçlendirilmesi ve bireylerin emeklilik gelirlerinin artırılması saiki doğrultusunda kamu emeklilik sistemi dışındaki sistemlere katılımın teşvik edileceği, bireysel emeklilik sisteminin (BES) katılımcı sayısı, sistemde kalış süresi ve fon tutarını artıracak şekilde geliştirileceği, finansal okuryazarlığın artırılması yoluyla hane halkı ve firmaların tasarruf yapma farkındalığının ve tasarrufların yönlendirileceği finansal araçlara yönelik bilgi düzeyinin artırılacağı, Kurulumuz başta olmak üzere kamu kurumlarınca yürütülen finansal eğitim faaliyetlerinin yaygınlaştırılacağı belirtilmiştir.

Mali piyasalar kapsamında; reel sektörün finansman ihtiyacına düşük maliyetle cevap verebilen, farklı nitelikteki finansal araçları güvenilir kurumlar aracılığıyla geniş bir yatırımcı tabanına sunabilen ve İstanbul’un cazip bir küresel finans merkezi olma hedefini destekleyen, kurumsal yapısı güçlü bir finansal sektörün oluşturulmasının temel amaç olduğu belirtilerek finansal sektörün reel sektörün finansmanındaki etkinliğinin artırılacağı ve reel sektörün sermaye piyasasından ve banka dışı finansal kuruluşlardan fon kullanmasının özendirileceği vurgulanmıştır. İlgili politika ve tedbirler arasında sermaye piyasaları ile ilgili olarak; İpotek Finansmanı Kuruluşunun (İFK) ihraç limitinin, sermayesinden bağımsız hale getirileceği, İFK’nın ihraç maliyetlerini azaltmaya yönelik Kurul ücreti ve Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) saklama ücreti gibi işlem maliyetlerinde indirimler yapılacağı, aracı kurumların proje finansman fonu kurarak projeye dayalı menkul kıymet ihraç edebilmesine yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacağı, kamusal ve özel nitelikli varlık ve projelere dayalı, ortaklık temelli menkul kıymet enstrümanları geliştirileceği, yenilikçi projelerin finansmanı için kitle fonlaması gibi modern ve yeni nesil finansman modellerinin ülkemiz sermaye piyasalarına kazandırılacağı, Kamu-Özel İşbirliği (KÖİ) ile yürütülen projelerin finansmanında kredi piyasalarının yanı sıra sermaye piyasalarının da araç olarak kullanılacağı, finansal kuruluşların düzenleme ve denetleme çerçevesinin güçlendirileceği, finansal hizmetlere erişimin kolaylaştırılması, finansal bilincin ve yatırımcı tabanının geliştirilmesi için faaliyetler yürütüleceği, ihraççıların ödeme yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda Merkezi Kayıt Kuruluşu’ndan alınacak belgenin ilam niteliğini haiz olduğuna ve borçlanma ihracı gerçekleştiren şirketlerde “borçlanma aracı sahipleri genel kurulu” oluşturulmasına imkân sağlayacak yasal düzenleme yapılacağı, sermaye piyasalarında güven veren bir ekosistem oluşturulması için mevcut tahkim mekanizmasının daha işlevsel hale getirileceği, ayrıca faizsiz finans sisteminin ülkemiz finans sistemindeki yerinin güçlendirileceği, faizsiz finans alanında ürün ve hizmet çeşitliliği ile insan kaynağının geliştirilerek politika geliştirme süreçlerini destekleyecek araç ve mekanizmalar oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Sanayi politikaları bağlamında; sermaye piyasası mevzuatında yer alan girişim sermayesine ilişkin düzenlemeler saklı kalmak üzere girişim sermayesi sisteminin koordinasyonunun Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı çatısı altında toplanmasının sağlanacağı, ulusal ve uluslararası yatırımcıların girişim sermayesi fonlarına katılım sağlaması için çalışmalar yapılacağı, başta öncelikli sektörler olmak üzere imalat sanayiine yönelik alternatif finansman yöntemleri geliştirileceği, sanayi ve teknoloji şirketlerinin hisseye dönüşebilir tahvil ihracı, kitle fonlaması, girişim ve risk sermayesi

gibi yollarla bankacılık dışı doğrudan finansman uygulamalarının çeşitlendirilmesi ve kullanımın yaygınlaştırılması için düzenleme ve çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir.

Kalkınma için uluslararası işbirliği bağlamında, İslam ülkeleri ile ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi kapsamında ülkemizin öncülük yaptığı İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) Gayrimenkul Borsası projesinin hayata geçirileceği belirtilmiştir.

2.7.3. Finansal Sektör Komisyonu

Finansal Sektör Komisyonu, finansal piyasalardaki güven ve istikrar ile gelişmeyi temin etmek üzere, bilgi iletişimini, kurumlararası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, ortak politika önerilerinde bulunmak ve finans sektörünün geleceğini ilgilendiren konulara ilişkin görüş bildirmekle görevlendirilmiştir. İlk toplantısını Kurulumuz ile birlikte BDDK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, TMSF, Rekabet Kurulu, Kalkınma Bakanlığı (Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı), Borsa İstanbul A.Ş., Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği temsilcilerinin katılımıyla 2006 yılının Mayıs ayında yapan ve yılda en az iki kere toplanan Komisyonun toplantılarına Kurulumuz tarafından 2020 yılında da katılım sağlanmış, Covid-19 pandemisi nedeniyle kurum ve kuruluşların yazılı teatisi şeklinde gerçekleşen toplantılarda Türkiye ekonomisi, finansal piyasalardaki gelişmeler ve genel görünüm hakkında çalışmalar yapılmıştır.

2.8. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI

Avrupa Birliği müktesebatı ile uyum çalışmaları çerçevesinde Kurulumuzun sorumlu olduğu alanlar; Sermayenin Serbest Dolaşımı, Mali Hizmetler, Şirketler Hukuku ve Ekonomik ve Parasal Politika müzakere başlıkları altında yer alan konulardan oluşmaktadır.

Son dönemde finansal piyasalarda görülen hızlı değişim ve AB'nin sermaye piyasalarına ilişkin düzenlemelerinin kendi içinde sürekli yenilenmesi, bu gelişmelerin düzenli takibi ve yapılacak işlerin uygun zaman ve yöntemle sonuçlandırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda, Kurulumuzca AB ile ilişkilerin yürütülmesi ve AB Direktifleri ile ülkemiz düzenlemelerinin uyumlaştırılması çalışmalarına yönelik olarak AB Kurumları ve üye ülkeler ile işbirliği ve AB fonlarından destek alınması yoluyla kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

2.8.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon

AB mevzuatına uyum çalışmaları ile ilgili olarak Avrupa Birliği Başkanlığı başta olmak üzere diğer kurumlarla eşgüdüm içinde yapılan çalışmalar 2020 yılı içerisinde de sürdürülmüş, 2 No'lu İç Pazar ve Rekabet Alt Komite, toplantısına katılım sağlanmış, 2019-2021 dönemine ilişkin Ekonomik Reform Programı'na ve Avrupa Komisyonu 2019 ve 2020 Türkiye Raporlarına katkıda bulunulmuştur.

Buna ek olarak, Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi'nin (ESMA) Avrupa'da menkul kıymetler ve piyasalara ilişkin düzenlemelerin uygulanması konusundaki belirleyici rolü dikkate alınarak işbirliği çalışmalarına devam edilmiştir.

2.9. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Kurulumuzca sermaye piyasamızın gelişmesinde uluslararası işbirliğine ve belirlenen uluslararası ilke ve standartları sağlamaya büyük önem verilmektedir. Bu anlamda Kurulumuz uluslararası finansal kuruluşların gerçekleştirdiği çalışmaları yakından takip etmekte ve bu çalışmalara katkı sağlamakta; ayrıca, bölgesel ve ikili ilişkilerin geliştirilmesi yönündeki faaliyetleri de desteklemektedir. Bu çerçevede, çeşitli düzeylerde aktif görevler üstlenilmekte, ortak projeler geliştirilmekte, dönemsel gelişmeler yakından takip edilmekte, iyi uygulamaların paylaşılması, bilgi ve tecrübe alışverişi gibi çeşitli işbirliği mekanizmaları artarak sürdürülmektedir. Tüm bu çalışmalar, değişen koşullar karşısında gerek ülkemizde, gerekse gelişmekte olan ülkelerde finansal piyasalar ile ilgili düzenleyici ve denetleyici çerçevenin yenilenmesi sürecinde önemli görülmektedir.

2020 yılında dünya çapında yayılan Covid-19 pandemisi nedeniyle Kurulumuzun da üye olduğu bir çok uluslararası kuruluşun ana gündemini pandeminin finansal piyasalara etkilerinin incelenmesi oluşturmuş, bu kapsamda, başta IOSCO ve FSB olmak üzere üyesi olduğumuz kuruluşların Covid-19 ile ilgili çalışmalarına katkı sağlanmıştır. Diğer yandan, üyesi bulunduğumuz komite ve çalışma gruplarının toplantıları da çevrimçi olarak gerçekleştirilmiştir.

2.9.1. Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO)

IOSCO sermaye piyasalarındaki düzenleyici/denetleyici otoritelerin, ilgili alanlarda koordinasyon ve iş birliği sağlamak, sermaye piyasalarının yasal ve düzenleyici yapısına ilişkin ortak uluslararası standartlar oluşturmak ve üyeler arasında bilgi alışverişini olanaklı kılmak amacıyla oluşturdukları bir kuruluştur. IOSCO, finansal piyasalarla ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla da işbirliği içinde faaliyet göstermekte ve sermaye piyasaları alanındaki en etkin uluslararası kuruluş niteliğini taşımaktadır.

Kurulumuz 1988 yılında üyesi olduğu IOSCO'nun komite ve çalışma grubu çalışmalarına aktif olarak iştirak ederek, IOSCO amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi yönünde politika oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

Başkanlar Komitesi

IOSCO Genel Kurulu niteliğindeki Başkanlar Komitesi, IOSCO yıllık konferansı sırasında toplanmakta olup, 2020 yılı Kasım ayında Covid-19 pandemisi nedeniyle çevrim içi olarak gerçekleştirilen toplantıya Kurulumuzca da katılım sağlanmıştır. Başkanlar Komitesi çalışmaları IOSCO bünyesinde oluşturulan komiteler aracılığıyla yürütülmektedir. IOSCO'nun amaçlarının gerçekleştirilmesinde en üst düzey yetkilere sahip olup üye kuruluşların başkanlarından oluşmaktadır.

IOSCO Yönetim Kurulu

IOSCO Yönetim Kurulu örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli kararları alarak Başkanlar Komitesinin gündemine getiren, icra organı niteliğindeki oluşumdur. Kurulumuz, Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (GEM) Başkan Yardımcısı olarak 2018-2020 dönemi için IOSCO Yönetim Kuruluna seçilmiş bulunmaktadır. IOSCO Yönetim Kurulu üyeliği ile Kurulumuz, sermaye piyasaları alanındaki uluslararası karar alma mekanizmalarına ve tartışmalara doğrudan katılım ve katkı sağlama imkânını elde etmiştir.

Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar (GEM) Komitesi

Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi, bu piyasaların etkinliğini artırıcı ilkelerin oluşturulması ve bilgi akışının sağlanmasını amaçlamaktadır. Mevcut durumda 113 üyesi bulunmaktadır. GEM Komitesi Başkan Yardımcılığı Kurulumuz ve Rusya düzenleyici otoritesi tarafından birlikte yürütülmektedir. Kurulumuz geniş kapsamlı olan Komitenin daha etkin çalışabilmesi ve yönetilebilmesi için daha küçük bir yönetim takımı olarak GEM Komite üyeleri arasında oluşturulan Yönlendirme Komitesi (Steering Committee) üyeliğini de yürütmektedir.

Kurulumuz son dönemdeki komite çalışmalarından gelişmekte olan piyasalarda fırsatlar, zorluklar ve çözümler üzerine yapılan çalışmaya katkı ve katılım sağlamış olup, piyasalardaki gelişmeler doğrultusunda yeni öncelikler üzerinde çalışmalar da sürdürülmektedir.

Politika Oluşturucu Komiteler

IOSCO bünyesindeki politika oluşturma çalışmaları, üye kuruluşların katkı ve katılımıyla 8 ayrı Politika ve Standart Belirleyici Komite aracılığıyla şekillenmekte ve karara bağlanmak üzere IOSCO'nun üst yönetim organlarına sunulmaktadır. Bu komitelerden; Muhasebe, Denetim ve Kamuyu Aydınlatma Komitesi, İkincil Piyasalar Komitesi, Piyasa Aracıları Komitesi, Denetim ve Bilgi Paylaşımı Komitesi, Yatırım Yönetimi Komitesi, Kredi Derecelendirme Kuruluşları Komitesi, Bireysel Yatırımcılar Komitesi ve Türev Araçlar Komitesi bünyesinde Kurulumuz temsilcileri komite üyesi olarak görev yapmaktadır. Bu kapsamda, 2020 yılında söz konusu sekiz komitenin de Covid-19 pandemisi nedeniyle çevrim içi olarak yapılan çalışma ve toplantılarına Kurulumuzca katılım sağlanmıştır.

Diğer IOSCO Çalışmaları

IOSCO bünyesinde faaliyet göstermekte olan dört bölgesel komiteden biri olan Avrupa Bölge Komitesi'nin üyesi olarak Kurulumuz 2020 yılında yapılan Komite çalışmalarında da yer almıştır.

Menkul kıymet düzenlemelerine ilişkin IOSCO ilke ve amaçlarının uygulanması ve değerlendirilmesinden sorumlu Değerlendirme Komitesi (Assessment Committee) üyesi olması sebebi ile Kurulumuz, söz konusu komite çalışmalarına aktif katılım sergilemektedir. Bu çerçevede, IOSCO ilkelerinin uygulanmasına yönelik tematik incelemeler ve ilkelere uyum düzeylerinin incelenmesi için ülkelere teknik destek sağlanması yönünde çalışmalar yürütülmüştür.

Üye ülkeler arasında bilgi paylaşımı ve işbirliğine yönelik IOSCO Çok Taraflı Mutabakatını imzalamak talebiyle başvuruda bulunan düzenleyici kuruluşların başvurularını inceleyerek görüş oluşturmakla görevli olan IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı ile ilgili İzleme Komitesi (Screening Group) üyeliğimiz dolayısıyla ilgili komite çalışmalarına

katılım sağlanmış, bu kapsamda mutabakata üye olmak isteyen ülke incelemelerine katılmış ve komite bünyesinde yürütülen teknik çalışmalara katkıda bulunulmuştur.

Gelişen Riskler Komitesi ise, piyasalarda ortaya çıkan risklerin belirlenmesi, izlenmesi ve azaltılması için gerekli veri ve araçların geliştirilmesi çalışmalarını ve Risk Outlook (Risk Görünümü) raporunun hazırlanması sürecini yürütmekte olup, Kurulumuzca komite çalışmalarına katılım sağlanmıştır. Söz konusu komiteler dışında, IOSCO bünyesinde oluşturulan diğer görev güçlerine de Kurulumuzca benzer şekilde katkı sağlanmaktadır.

2.9.2. Finansal İstikrar Kurulu (FSB)

Finansal İstikrar Kurulu (The Financial Stability Board-FSB), ulusal düzenleyici otoriteler tarafından finansal piyasalarda daha etkin düzenleme ve denetim yapılmasını ve bu düzenleme ve denetim faaliyetlerinin uluslararası düzeyde koordine edilmesini sağlamak için gerekli politika ve ilkelerin belirlenmesi amacıyla kurulmuş olup, FSB'ye G20 ülkelerini temsil eden kurumlar üyedir.

FSB finansal istikrarın korunması temel amacı çerçevesinde, uluslararası finansal düzenleme reformlarının başta G20 ülkelerinde uygulanmasına ilişkin ülke uyumlarını takip etmektedir. FSB Genel Kurulunda ülkemiz TCMB tarafından temsil edilmekte olup, FSB'nin yürüttüğü çalışmalara TCMB koordinasyonunda Kurulumuzun da aralarında bulunduğu ülkemiz finansal sektör düzenleyici otoriteleri tarafından destek verilmektedir. Bu kapsamda Kurulumuz görev alanı içerisindeki konular hakkındaki FSB standartlarına ilişkin çalışmalar yürütülmekte, ayrıca bazı alt komite çalışmalarına da katılım sağlanmaktadır. 2020 yılında "FSB Standing Committee on Supervisory and Regulatory Cooperation" (SRC) çalışmalarına katılım sağlanmıştır. Ayrıca, SRC altında oluşturulan bir alt çalışma grubunun çalışmalarına katılarak "Regulatory and Supervisory Issues Relating to Outsourcing and Third-Party Relationships" başlıklı bir raporun hazırlanarak yayımlanmasına katkıda bulunulmuştur.

2.9.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

Kurulumuz, Kurumsal Yönetim Ülke ve Uygulamalarını geliştirme amaçlı çalışmalar yapmakta olan OECD Kurumsal Yönetim Komitesi'nin çalışmalarına katılım sağlamaktadır. Kurulumuz ayrıca, OECD bünyesindeki Finansal Piyasalar Komitesi, Sanayi, İnovasyon ve Girişimcilik Komitesi'nin KOBİ'ler ve Girişimcilik Çalışma Grubu çalışmalarına da katılım sağlamaktadır.

2.9.4. Dünya Ticaret Örgütü ve Diğer Ticaret Anlaşmaları

Dünya Ticaret Örgütü Mali Hizmetler Komitesi çalışmalarına ve eğitimlerine Kurulumuzca iştirak edilmekte, ayrıca Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda ticaret anlaşmaları ile ilgili çalışmalara destek verilmekte olup, bu çerçevede 2020 yılında da söz konusu çalışmalara devam edilmiştir.

2.9.5. İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)

İSEDAK üyelerine yönelik olarak 2011 yılında oluşturulan İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyici Kuruluşlar Forumu'nun Başkanlığını ve Sekreteryasını Kurulumuz yürütmektedir. Forum kapsamında, finansal piyasaların altyapısının güçlendirilmesi, finansal okuryazarlık İslami finans ve üye ülke sermaye piyasaları düzenleyici kuruluşlarının idari kapasitesinin güçlendirilmesi konularında işbirliği yapılmaktadır. 2012 yılından itibaren her yıl düzenli olarak Kurulumuzun ev sahipliğinde toplanan "İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Forumu"nun 9'uncu yıllık toplantısı 13-14 Ekim 2020 tarihlerinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

Bu yıl ki toplantıda, Covid-19 pandemisinde ülkelerin sermaye piyasası otoritelerinin finansal piyasalarının işleyişine ilişkin aldığı tedbirler, Covid-19 sonrası sürdürülebilirlik ve finansal teknolojiler (FinTech) alanında beklenen değişimler, İSEDAK Gayrimenkul Değerler İşlem Linki (Crescent Link), İslami Finans-FinTech çalışmaları, Social Trading ve Azerbaycan Merkez Bankası ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından gerçekleştirilen teknik işbirliği çalışmaları değerlendirilmiştir.

Forum bünyesinde faaliyet gösteren Kapasite Geliştirme, İslami Finans Görev Güçleri sırasıyla "gayrimenkule dayalı borsa/menkul değerler işlem linki" ve "alternatif finans" alanlarında işbirliğini artırıcı çalışmalarına 2020 yılında da devam etmiştir.

2.9.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB)

IFSB faiz içermeyen yatırım araçlarını ve finansal hizmetleri tercih eden yatırımcılara yönelik uluslararası düzenlemeleri takip eden, düzenleyici kuruluşlar ve sektör katılımcılarına yönelik standart ve rehberler hazırlayan, güncel gelişmeler ile yeni uygulamalar konusunda üyeleri bilgilendirici seminerler organize eden uluslararası bir kuruluştur. Merkezi Kuala Lumpur'da bulunan IFSB üyesi olarak Kurulumuz IFSB'de gözlemci üye sıfatıyla çalışmalarını sürdürmekte, diğer taraftan IFSB bünyesinde oluşturulan çeşitli çalışma grubu çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

2.9.7. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)

Kurulumuzca Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (European Bank for Reconstruction and Development-EBRD) ile işbirliğine yönelik dönem dönem çalışmalar yürütülmekte olup, kurumsal yönetim, borçlanma araçları ve kitle fonlaması konularında 2015-2019 yıllarında üç ayrı proje gerçekleştirilmiştir.

2.9.8. Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği

Kurulumuz Akdenize kıyısı bulunan ülkelerin oluşturduğu Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği'ne (Mediterranean Partnership of Securities Regulators) Şubat 2014'te üye olmuştur. Birliğin çalışmaları 2020 yılında da devam etmiştir.

2.9.9. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (IFIAR)

Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (International Forum of Independent Audit Regulators-IFIAR), temelde bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarının kalite kontrol gözetimi de dahil olmak üzere küresel düzeyde bağımsız denetimin kalitesinin artırılarak yatırımcının korunması ve kamu yararı sağlanması ortak amacının gerçekleştirilmesi için faaliyet göstermek üzere 2006 yılında kurulmuş, geniş katılımlı ve toplantılarına AB Komisyonu, Dünya Bankası, Basel Komitesi ve IOSCO'nun da gözlemci olarak katıldığı uluslararası bir organizasyondur. Kurulumuz, 2009 yılında gelen davet üzerine üyelik başvurusu yapmış ve aynı yıl üyeliğe kabul edilmiştir. Bu kapsamda 2020 yılında da IFIAR'ın çalışmaları takip edilmiştir.

2.9.10. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Danışma Konseyi Üyeliği

Kurulumuzun 2014 yılından bu yana IASB ve onun yönetiminden sorumlu IFRS Foundation'ın resmi danışma organı olan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Danışma Konseyinde (IFRS Advisory Council) üye olarak temsili sürdürülmektedir. IASB, ülkemizde Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) olarak kabul edilmiş bulunan ve dünyada 140 ülkede uygulanan Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları'nı yayımlayan ve belirleyen uluslararası kuruluştur. IFRS Danışma Konseyi, IFRS Foundation'ın stratejik kararları hakkında karar almadan önce danıştığı resmi organ olup, IFRS Foundation'ın stratejik faaliyetleri ile standartların oluşturulması süreçlerinde büyük rol oynamaktadır. Katılım gösterilen Konsey toplantılarında ülkemizdeki TMS/TFRS uygulamalarında karşılaşılan sorunlar aktarılmakta ve IASB tarafından gelecekte yürütülecek projeler ve standart hazırlık çalışmalarında dikkate alınmak üzere ülkemiz ihtiyacı ve öncelikleri iletilmektedir.

2.9.11. İkili İlişkiler ve İmzalanmış Mutabakat Zabıtları

Kurulumuzca sermaye piyasalarında düzenleme ve denetim yetkisine sahip yabancı otoritelerle iş birliği çerçevesinde Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU) imzalanmaktadır. Bu kapsamda, 2020 yılı sonu itibarıyla toplam 36 ülkenin düzenleyici ve denetleyici kuruluşuyla ikili mutabakat zaptı, ayrıca iki ülke ile (ABD ve Maldivler) de görev tanım belgesi (düzenleyici diyalog belgesi) imzalanmış bulunmaktadır.

Öte yandan, 08.06.2011 tarih ve 2011/61/EU sayılı Alternatif Yatırım Fonu Yöneticilerine ilişkin AB Direktifi uyarınca, 2020 yılı sonu itibarıyla Kurulumuz ile 15 AB üye ülkesi ve 3 Avrupa Ekonomik Alanı ülkesinin ilgili düzenleyici otoriteleri arasında alternatif yatırım fonlarının gözetiminde işbirliği ve bilgi paylaşımına ilişkin mutabakat zabıtları imzalanmıştır.

2.10. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ

SPKn'nun 128 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca hazırlanan ve 14.08.2014 tarih ve 29088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren VII-128.7 sayılı Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Tebliği (Lisanslama Tebliği), sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla yapılacak sınavlar, bu sınavlar sonucunda verilecek lisanslar, lisanslarla ilgili düzenlenecek eğitim programları ve lisanslı personelin ve yardımcı olarak çalışan personelin sicilinin tutulması hususlarını düzenlemektedir.

Bu amaçla kâğıt ortamındaki sermaye piyasası faaliyetleri lisanslama sınavları, 2020 yılı içerisinde Kurulumuzun katkıları ve Anadolu Üniversitesi iş birliği ile COVID-19 (Koronavirüs) salgınına karşı alınan tedbirler çerçevesinde 12 il merkezinde (Ankara, Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Samsun) 11-12 Temmuz 2020 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında bu sınavlara 15.431 adet sınav başvurusu gerçekleşmiş olup, sınav konusu bazında ise 65.512 adet başvuru sayısına ulaşılmıştır. 19-20 Aralık 2020 tarihlerinde kâğıt ortamda düzenleneceği ilan edilen 2020 yılı ikinci dönem lisanslama sınavları ise Koronavirüs salgınına yönelik alınan tedbirler kapsamında 06-07 Mart 2021 tarihlerine ertelenerek, anılan tarihlerde gerçekleştirilmiştir.

Elektronik ortamda düzenlenen lisanslama sınavları (e-LS) İstanbul'da; Osmanbey ve Maslak Sınav Merkezleri olmak üzere 2 ayrı merkezde yapılmaktadır., Elektronik ortamda düzenlenen sınavlara Koronavirüs salgını kapsamında 16 Mart 2020 tarihi itibarıyla ara verilmiş olup, söz konusu sınavlara alınan bir dizi koruyucu tedbir ile 1 Haziran 2020 tarihinden itibaren kademeli bir şekilde yeniden başlanmıştır. Bu kapsamda; 2020 yılına ilişkin olarak toplam 22.898 adet elektronik sınav başvurusu gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan, Kurulumuzun 04.06.2020 tarih ve 34/703 sayılı toplantısında, SPL tarafından Koronavirüs salgını nedeniyle almış olduğu tedbirler kapsamında elektronik lisanslama sınavlarının 16.03.2020 tarihinden 01.06.2020 tarihine kadar yapılamadığı dikkate alınarak, Tebliğ'in 12'nci maddesinin 2'nci ve 3'üncü fıkraları uyarınca 3 yıl önce başarılı olunan sınav konularından alınan notların 3 yıllık geçerlilik süresi sınav yapılamayan döneme (16.03.2020-01.06.2020) denk gelen adayların mağduriyet yaşamamalarını teminen, bu kapsama giren adayların üzerinden 3 yıldan daha uzun bir süre geçmiş sınav tarihlerinde aldıkları sınav konularına ait notların geçerlilik süresinin 01.10.2020 tarihine kadar uzatılmasına karar verilmiştir.

Kurulumuzun 05.12.2019 tarih ve 70 sayılı toplantısında, şehitlerimizin eş ve çocukları ile gazilerimizin kendileri, eş ve çocuklarından, kâğıt ortamında ve elektronik ortamda yapılmakta olan lisanslama sınav ücretleri, lisans belgesi ücreti ve lisans yenileme eğitimi ücreti alınmamasına ve uygulamanın 01.01.2020 itibarıyla başlatılmasına karar verilmiştir.

23/07/2020 tarihli ve 31194 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kurulumuzun Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar için Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (VII-128.7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile Lisanslama Tebliği'nde önemli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler kapsamında diğer hususların yanı sıra özetle;

- Yeni lisans türü olarak "Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Lisansı" belirlenmiş ve bu lisansa ait yeni sınav konuları eklenmiştir.
- Üniversitelerin sermaye piyasaları konusundaki lisansüstü programlarının belirli lisansların sınav konularının tamamını kapsaması durumunda bu programlardan mezun olanlara, ilgili lisansları sınavsız olarak alma muafiyetine ilişkin Tebliğ'in 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası Tebliğ'den çıkarılmış ve sözkonusu fıkranın yürürlükten kaldırılma tarihi itibarıyla lisansüstü programa kaydolun kişilerin hak mağduriyeti yaşamamalarını teminen onlar için de geçiş maddesi düzenlenmiştir.
- Sermaye piyasası kurumlarının güven ve itibar müesseseleri olduğu dikkate alınarak, Tebliğ'in 18'inci maddesine lisans sahibi kişilerin mesleğin gerektirdiği dürüstlük ve itibara aykırı nitelikteki fiillerinin tespit edilmesi halinde, sahip oldukları lisansların Kurulumuz tarafından iptal edileceğine ilişkin bir hüküm ilave edilmiştir.
- Uluslararası kabul görmüş sertifikaların denkliğinin düzenlendiği Tebliğ'in 10 uncu maddesinin birinci fıkrası ile yabancı uyruklu kişiler veya yurt dışında finansal piyasalar alanında en az 3 yıl çalışanların yabancı belgelerle çalışma hakkını düzenleyen Tebliğ'in 26 ncı maddesi, başvuru sahibinin hangi kurum veya kuruluşa denklik ve/veya çalışma hakkı için başvuracağı ve nasıl bir prosedür izleneceği hususuna açıklık getirecek şekilde yeniden tadil edilmiş, denklik başvurularına konu yabancı belgeler ile Tebliğ'in 26 ncı maddesi uyarınca çalışma hakkı

tanınan ve Tebliğ'in 2 numaralı ekinde yer alan yabancı belgeler ve bu yabancı belgelere karşılık olarak denkliği kabul edilen/çalışma hakkı verilen lisans belgeleri arasında uyumun sağlanmasını teminen sözkonusu Tebliğ ekinde yer alan tablo her iki Tebliğ maddesi için ortak olarak düzenlenmiştir.

- Lisans almaya hak kazanmış kişilerin lisanslarına ilişkin bilgilerin SPL'nin internet sitesinde kamuoyunun erişimine açık tutulacağına ilişkin düzenleme yapılarak, bu düzenleme öncesinde SPL'nin internet sitesinde yer alan Kamuya Açık Lisans Sorgulaması isimli uygulama üzerinde lisans almaya hak kazanan kişilerin lisans bilgilerinin doğrulanabilmesi için ilgili kişilerin izin vermesi gerekirken, yeni düzenleme sonrasında lisans sahibi kişilerin herhangi bir iznine gerek kalmadan lisans bilgileri kamuoyunun erişimine açık hale getirilmiştir.
- Koronavirüs salgınının piyasalarda oluşturduğu olumsuzluklar nedeniyle yatırım kuruluşlarında yardımcı sıfatıyla üç yıllık çalışma süresini dolduran ancak lisans almaya hak kazanamayanlar için ek geçiş süreci 31 Ocak 2022 yılına kadar uzatılmıştır.
- Lisanslama Tebliği'nin 1 numaralı ekinde yer alan lisans gerektiren unvan ve görevlerin yer aldığı liste ile 2 numaralı ekinde yer alan Yabancı Belgeler ile Denkliği Kabul edilen/Çalışma Hakkı Verilen Lisanslara ilişkin Tabloda güncellemeler yapılmıştır.

Yapılan lisanslama sınavlarında başarılı olan adaylara katıldıkları sınav türüne göre; Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 2 Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı, Türev Araçlar Lisansı, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı, Kredi Derecelendirme Lisansı, Konut Değerleme Lisansı, Gayrimenkul Değerleme Lisansı olmak üzere 8 çeşit lisans verilmektedir. Lisanslama sınavlarında başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 50 alınması ve tüm sınav konularından alınan notların aritmetik ortalamasının en az 60 olması gerekmektedir.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Borsa İstanbul A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. ve Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin ortaklığından oluşan Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. (SPL)'nin lisanslama sınavlarına yönelik işlemleri, Kurulumuzun katkıları ile gerçekleştirilmeye devam etmektedir. Kâğıt ortamda düzenlenen sınavların, Türkiye çapında 12 ilde ve 13 sınav merkezinde fiilen gerçekleştirilmesinde Anadolu Üniversitesi ile iş birliği yapılmakta olup, elektronik ortamda düzenlenen sınavlar SPL tarafından gerçekleştirilmektedir.

2002-2020 yılları arasında hak kazanılan lisans sayılarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2.10-1. Hak Kazanılan Lisans Sayıları (2002-2020)

Lisans Adı	Başvuruda Bulunulmayan Lisans		Onay Aşamasında Bulunan Lisans		Aktif Lisans		Askiya Alınan Lisans		İptal Edilen (Geçici ve Sürekli) Lisans		Toplam Lisans (*)		Genel Toplam İçindeki Oranı (%)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
SPF Düzey 1 Lisansı	6.571	6.357	617	241	17.519	19.005	4.266	5.092	2	4	28.975	30.699	29%	30%
SPF Düzey 2 Lisansı	3.933	3.861	70	42	6.634	6.397	7.581	7.914	3	22	18.221	18.236	18%	18%
SPF Düzey 3 Lisansı	1.849	1.759	114	87	9.088	8.846	5.774	6.530	6	18	16.831	17.240	17%	17%
Gayrimenkul Değerleme Lisansı	518	462	100	35	9.935	9.985	2.874	3.525	45	55	13.472	14.062	13%	14%
Türev Araçlar Lisansı	1.726	1.651	84	78	6.593	6.367	3.804	4.390	7	18	12.214	12.504	12%	12%
Kredi Derecelendirme Lisansı	974	957	56	37	2.324	2.052	1.991	2.438	1	29	5.346	5.513	5%	5%
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	885	859	43	25	1.739	1.653	1.871	2.101	1	29	4.539	4.667	5%	5%
Konut Değerleme Lisansı	662	591	26	22	374	347	145	189	-	22	1.207	1.171	1%	1%
Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Lisansı**	-	1	-	-	-	3	-	0	-	-	-	4	-	0%
T O P L A M	17.118	16.498	1.110	567	54.206	54.655	28.306	32.179	65	197	100.805	104.096	100%	100%

(*) Toplam lisans sayısı; mevcut lisans adetlerini göstermekte olup SPF Düzey 1, Düzey 2 ve Konut Değerleme lisansları kapsamında sınavlar sonucunda bir üst lisans almaya hak kazanılması durumunda alınan üst lisans (SPF Düzey 2, Düzey 3 ve Gayrimenkul Değerleme Lisansı) sayıları ile "Aktif Lisans" durumunda olan alt lisans (SPF Düzey 1, Düzey 2 ve Konut Değerleme Lisansı) sayıları hesaplamaya dâhil edilmiştir.

(**) 2020 yılında Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Sınavı yapılmamakta olup söz konusu lisanslar, Lisanslama Tebliği'nin Sınavlarla ilgili muafiyet başlıklı 10'uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yapılan tanımlanan lisansları etmektedir.

Kaynak: SPL

2.11. BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI

Kurulumuz Bilgi Edinme Birimi'ne ulaşan başvurular "şikayet, görüş ve öneriler" ile "bilgi edinme" olmak üzere iki bölümde ele alınmakta olup, bilgi edinme başvuruları 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde 15 iş günü içinde cevaplanmaktadır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'nden (CİMER) yönlendirilen başvurular da Bilgi Edinme Birimi tarafından koordine edilmektedir. Son 3 yıl içinde Kurulumuza gelen başvurular hakkındaki özet bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 2.11-1. Kurulumuza Gelen Bilgi Edinme Başvuruları

Gelen Başvurular	2020	2019	2018
Şikayet, Görüş ve Öneriler	45.586	7.118	6.910
Bilgi Edinme Başvuruları	1.004	715	966
TOPLAM	46.590	7.833	7.876

Şikayet, görüş ve öneriler bölümü bu konularda Kurulumuza yapılan elektronik başvuruları, bilgi edinme başvuruları bölümü ise yazılı ve elektronik başvuruları kapsamaktadır.

Kaynak: SPK

2.12. BİLGİ KAYNAKLARI

Sermaye piyasalarını ilgilendiren sosyal, ekonomik ve mali konulara ilişkin yerli ve yabancı, basılı ve elektronik yayınları derlemek, takip etmek ve hizmete sunmak amacı ile kurulmuş bir ihtisas kütüphanesi olan Kurulumuz kütüphanesi, Kurul içi ve Kurul dışı uzman ve araştırmacılara aktif olarak hizmet sunmaktadır.

Kurul kütüphanesinde, bilgiye hızlı ve kolay erişim olanakları tanıyan teknolojik gelişmeler ile birlikte kullanıcılara sunulan hizmetler de gelişmiştir. Kütüphane işlevlerinin bilgisayar ortamında gerçekleştirilmesi ve Kurul içi ağ sistemi ile kullanıcılara, kendi bilgisayarlarından koleksiyonu tarayabilme ve elektronik yayınlara ulaşabilme olanakları sağlamaktadır. Kütüphanede 24 kişilik okuyucu masası, 1 adet kullanıcı bilgisayarını ve 1 adet fotokopi makinası bulunmaktadır.

Kurul kütüphanesinin kurulduğu 1982 yılında 274 olan kitap sayısı, 2020 yılında 10.878 adede ulaşmıştır.

Basılı süreli yayın sayısı ise 40'a düşmüştür. Devam eden basılı süreli yayın ise; 2 yurtdışı, 2 yurtiçi ve 2 bağış olmak üzere toplam 6'dır. "Lebib Yalkın Mevbank" veri tabanlarına ve "Dünya Gazetesi"ne elektronik abonelik bulunmaktadır.

Diğer yandan, Kurulumuzun yayın faaliyetleri kapsamında 2020 yıl sonu itibariyle toplam yayın sayısı 213 olarak gerçekleşmiştir. Kurul yayınları ücretsiz olarak kamu kurumları kütüphaneleri ile devlet ve vakıf üniversiteleri kütüphanelerine gönderilmektedir.

2.13. ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Araştırma faaliyetleri, ekonomik veriler ve bunların ışığında ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ile mali piyasalardaki gelişmeleri izleyip bu konularda araştırmalar yaparak Kurul'un strateji ve karar alma sürecine yardımcı olmak amacıyla yürütülmektedir.

Bu kapsamda, yurt içi ve yurt dışı ekonomi ve finans piyasalarının izlenmesi çerçevesinde, piyasa gelişmeleri ve veriler analiz edilerek, günlük, haftalık ve aylık periyotlarda raporlanmıştır. İlâveten, gelişmeler ışığında gerekli görülen, periyodik olmayan bültenler ve raporlarla birlikte çeşitli konularda araştırma raporları, bilgi notları, sunumlar ve bilgilendirme raporları hazırlanmıştır.

İstatistik verilerin takibi ve yayımlanması çerçevesinde haftalık piyasa gelişmeleri raporu, aylık istatistik bülteni, üç aylık uluslararası ekonomik ve finansal göstergeler raporu hazırlanarak yayımlanmaya devam edilmiştir.

2.14. EĞİTİM VE TANITIM FAALİYETLERİ

Kurulumuzda her yıl Şubat ve Haziran aylarında 5'er günlük devreler halinde üniversite öğrencilerine yönelik olarak düzenlenen eğitim seminerleri 2020 yılında pandemi sebebiyle yalnızca Şubat döneminde düzenlenmiştir.

2009 yılında başlayan eğitim seminerleri kapsamında 2020 yılı sonu itibariyle toplamda 39.712 başvuru alınmış, 11.179 sertifika verilmiştir. Son üç yıl itibariyle eğitim seminer başvuruları ve verilen sertifika sayılarını gösteren tablo aşağıda sunulmaktadır:

Tablo 2.14-1. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Eğitim Seminerlerine Başvurular

Gelen Başvurular	2020	2019	2018
Başvuru Sayısı	1120	2241	3.231
Verilen Sertifika Sayısı	545	1125	1.136

Kaynak: SPK

2.15. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALTYAPI ÇALIŞMALARI

2.15.1. Bilgi Sistemleri İncelemesi

Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından belgelendirilmiş ve TS ISO/IEC 27001 standardına uygun olarak kurulmuş olan Kurulumuz Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında iç denetim çalışmaları yürütülmüştür. İç denetim çalışmaları sonrasında TSE tarafından dış denetim de gerçekleştirilmiştir.

VII-128.9 sayılı Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği kapsamında Kurulumuza gönderilen bilgi sistemleri bağımsız denetimi ve sızma testi raporlarının değerlendirilmesi çalışmalarında görev alınmıştır. Ayrıca SPK'n kapsamında İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. tarafından Kurulumuza gönderilen bilgi sistemleri iç denetim raporlarının değerlendirilmesi çalışmasında görev alınmıştır.

Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi'nin 31.12.2019 tarihli toplantısında alınan karar doğrultusunda dijital varlık piyasasının durumunu tespit etmek amacıyla Kurulumuz koordinasyonunda gerçekleştirilen denetim çalışmasına katılım sağlanmıştır. Söz konusu denetime Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Mali Suçları Araştırma Kurulu ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası temsilcileri de katılmış olup dört dijital varlık piyasa işleticisi nezdinde denetim gerçekleştirilmiştir.

2.15.2. Sistem, Ağ ve Destek Hizmetleri Çalışmalar

Kurulumuz gereksinimleri çerçevesinde, mevcut bilgi sistemleri altyapısının sürekli işler, güncel, verimli ve güvenli halde tutulması Kurulumuzun operasyonel sürekliliği için bir zorunluluktur. Bu kapsamda, düzenli olarak yürütülen kontroller ve çalışmalar ile Kurul bilgi sistemleri altyapısı izlenmiş, donanım ve yazılım olarak gerekli görülen iyileştirmeler gerçekleştirilmiş ve oluşan sorunlara müdahale edilmiştir. Kurul sistem, ağ ve kullanıcı donanımlarının/ yazılımlarının etkinliğinin artırılması ve güncelliğinin sağlanması amacıyla gerekli temin, kurulum, iyileştirme, bakım-onarım ve kullanıcı destek çalışmalarına devam edilmiştir.

Pandemi dönemi esnasında uzaktan esnek çalışma sürecinin gereklilikleri doğrultusunda bilişim altyapımızda gereken çalışmalar yapılarak Kurul çalışanlarının uzaktan sistemlerimize erişerek SPK süreçlerinin sorunsuz sürdürülebilmesi sağlanmıştır.

2.15.3. Uygulama Geliştirme Çalışmaları

2020 yılı içerisinde Kurul gereksinimleri doğrultusunda mevcut uygulamaların bakım ve iyileştirme çalışmalarına devam edilmiş olup, ihtiyaç duyulan yeni uygulamalar geliştirilmiştir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalardan önemli olanlar aşağıda belirtilmektedir:

- Gayrimenkul değerlendirme şirketlerinin Kurulumuzca takibini sağlayan uygulamanın yeni ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden geliştirilmesi süreci tamamlanmış ve kullanıma alınmıştır.
- Kurulumuz bünyesinde ve Yatırımcı Tazmin Merkezince kullanılmakta olan Elektronik Belge Yönetim Sistemlerinde iyileştirme çalışmalarına (EYP 2.0 entegrasyonu, e-mühür kullanımı, e-imza altyapısı, Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile uyum) devam edilmiştir.
- Kurulumuz bünyesinde kullanılmakta olan ve tüzel/gerçek kişi bilgileri ve yaptırımların takibinin yapıldığı uygulamaya İdari Para Cezaları, Diğer Tedbirler ve İşlem Yasakları, Özel Durum Açıklamaları ve Finansal Raporlar ekranları eklenmiş ve diğer Kurumlarla olan entegrasyon çalışmalarına devam edilmiştir.
- Kurulumuz bünyesinde borsa işlemlerinin gözetimi ve raporlanması amacıyla kullanılmakta olan uygulamanın gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmesi tamamlanmış ve uygulama kullanıma alınmıştır. Yeni uygulamanın Takasbank ve MKK ile entegrasyonu ile ilgili iyileştirme çalışmalarına devam edilmiştir.

- Kurulumuz internet sitesinin ve mevzuat sisteminin yeni ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden geliştirilmesi süreci tamamlanmış ve test sürecine başlanmıştır.
- Bağımsız denetim şirketlerinin Kurulumuzca takibini sağlayan uygulamanın yeni ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden geliştirilmesi çalışmalarına başlanmıştır.
- Sağlık Bakanlığı Hayat Eve Sığar (HES) servisi ile entegrasyon çalışmaları tamamlanmış ve Kurulumuzun ilgili uygulamalarında kullanıma alınmıştır.

2.15.4. Bilgi Güvenliği Çalışmaları

Siber güvenlik alanında ilgili kamu kurumları ile gerekli koordinasyon sağlanarak, Kurumsal Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) faaliyetleri yürütülmüş ve iyileştirme çalışmaları yapılarak gerekli tedbirler alınmıştır.

Kurulumuz Sektörel SOME'si olarak sorumluluklarımız kapsamında gerekli çalışmalar yürütülmüştür.

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi (DDO) tarafından başlatılan ve yürütülen Ulusal Veri Sözlüğü Projesi kapsamında Kurulumuz ilgili Dairelerinin katılımıyla çalışma grubu oluşturulmuş olup, söz konusu projenin çalışmalarına devam edilmiştir.

DDO tarafından yayınlanan ve tüm kamu kurumlarının ve kritik altyapı işletmecilerinin uyması gereken "Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi" ne uyum çalışmaları kapsamında; Kurulumuz genelinde çalışma grubu oluşturulmuş olup, projenin çalışmalarına DDO'nun belirlediği takvim çerçevesinde devam edilmiştir. Çalışma kapsamında; Kurulumuz ilgili birimlerinin aldığı karar çerçevesinde; söz konusu rehber Borsa İstanbul A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ve Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'ye uyum sağlamaları amacıyla iletilmiştir.

6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında Kurulumuzda yürütülen uyum çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

3. 2020 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3.1. SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI VE İHRACINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.1.1. Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulu Tebliğine İlişkin Düzenleme

Sermaye Piyasası Kanunu'nun çeşitli maddelerinde değişiklik yapan "Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 25/02/2020 tarihli ve 31050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. SPK'n'a eklenen 31/A maddesi uyarınca Kurulumuz nezdinde yürütülen ikincil düzenleme çalışmaları çerçevesinde ve piyasadaki gelen görüşler de dikkate alınarak hazırlanan "II-31/A.1 sayılı Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulu Tebliği" (BASK Tebliği) 11/9/2020 tarihli ve 31241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ ile;

- Borçlanma aracı sahipleri kurulu (BASK) sisteminin işleyişine,
- Borçlanma aracı sahipleri temsilcisinin belirlenmesine,
- BASK toplantılarının gerçekleştirilmesine,
- Teminatlı menkul kıymetlere ve bir teminat içeren borçlanma araçlarının BASK kararlarına katılımına,
- İhraççının ödeme yükümlülüklerin ihlali ve borçlanma aracının yapılandırılmasına

ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

BASK Tebliği ile BASK, ihraççının yönetim kurulunun veya borçlanma aracı sahiplerinin talebi üzerine, izahname veya ihraç belgesi ile Tebliğde belirtilen şartlarda ve konularda karar almak amacıyla toplanan özel nitelikli kurul olarak tanımlanmıştır.

BASK Tebliği kapsamında borçlanma aracına ait asli hüküm ve şartlarda yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyecek nitelikteki değişikliklerin yapılabilmesi için öncelikle değişikliklerin ilgili olduğu Tertip BASK kararı alınması öngörülmüştür.

Borçlanma aracının asli hüküm ve şartları, BASK Tebliği'nde asgari olarak faiz, vade ve anapara olarak düzenlenmiş olup, ayrıca ihraççı tarafından borçlanma aracına ilişkin olarak hazırlanan izahname veya ihraç belgesinde veya bu belgelere dayanılarak Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'de (MKK) tanımlanmış diğer hüküm ve şartlar da ihtiyari olarak asli hüküm ve şart olarak belirlenebilecektir.

Kanun'un 31/A maddesinin üçüncü fıkrası ile Kurul'a verilen yetki çerçevesinde;

1. Tertip BASK kararlarının her bir tertibin tedavülde bulunan toplam nominal bedelinin üçte iki çoğunluğunu temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin olumlu oyu ile alınacağı,
2. İhraççıların ilgili tertip veya tertiplerin borçlanma araçlarının tedavülde bulunan nominal bedelinin yarısından fazlasını temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin olumlu oyu ile borçlanma aracı sahipleri temsilcisinin seçilebileceği,

öngörülmüştür.

Ayrıca, ihraççı tarafından onaylanmış bir Tertip BASK kararı dolayısıyla kendi hakları olumsuz etkilenen ihraççının diğer borçlanma araçlarının sahiplerinin, bu Tertip BASK kararın Genel BASK'ta onaylanmasını talep etme hakları Tebliğ ile düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Borçlanma aracı sahiplerinin değişen koşullara göre borçlanma araçlarının hüküm ve şartlarını değiştirme imkanı olmaması durumunda, temerrüde düşen borçlanma araçlarının yeniden yapılandırılmasında engeller doğabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme ile yatırımcıların değişen koşullara göre toplu bir şekilde hareket edebilmesi ve ihraççılar ile yatırımcıların borçlanma araçlarının hüküm ve şartlarının değişmesi yönünde mutabakata varabilmesi, temerrüde düşülen borçlanma araçlarının yeniden yapılandırılmasının kolaylaştırması hedeflenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile yatırımcıların değişen koşullara göre toplu bir şekilde hareket edebilmesine ve ihraççılar ile yatırımcıların borçlanma araçlarının hüküm ve şartlarının değişmesi yönünde mutabakata varabilmesine, temerrüde düşülen borçlanma araçlarının yeniden yapılandırılmasını kolaylaştırmak ve ihraççının yükümlülüklerini yerine getirebilmesini sağlamak için yapılandırma öncesi başlatılmış takiplerin durması, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin işlememesi ve borçlanma araçlarının ifasıyla takiplerin düşmesine imkan sağlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenleme ile zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması beklenmektedir

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Düzenleme ile borçlanma aracı sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması hedeflenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanmasında Kurul içi ve Kurul dışı görüş alma süreçleri izlenmiştir.

3.1.2. VII-128.1 sayılı Pay Tebliğine İlişkin Düzenleme

VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'ne 24/7/2020 tarihli ve 31195 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle eklenen 27'nci madde ile, özetle, payları borsada işlem gören halka açık ortaklıkların, sermayesinin yüzde yirmisinden fazlasına tek başına veya birlikte hareket ettikleri kişilerle beraber doğrudan sahip olan ya da yönetim imtiyazı veren payların sahiplerinin yapacağı sermayenin %10'unu aşan pay devirlerine ilişkin olarak pay satış bilgi formu düzenleme yükümlülüğü getirilmiştir. Anılan ortaklar tarafından borsada işlem gören nitelikte olmayan ve herhangi bir on iki aylık dönemde sermayenin yüzde onunu aşan nitelikteki payların borsada işlem gören niteliğe dönüştürülebilmesi için de MKK'ya başvurmadan önce pay satış bilgi formu düzenleme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Daha önce, payları borsada işlem gören ortaklıkların herhangi bir on iki aylık dönemde sermayesinin yüzde onunu veya fiili dolaşımdaki paylarının nominal değerinin yüzde ellisini aşan pay satışlarının yönetim kontrolüne sahip ortaklar tarafından borsada gerçekleştirilmesinin planlanması durumunda, ilgili ortaklar tarafından Kurulca esasları belirlenen bilgi formunun düzenlenmesi ve bu formun satış öncesinde Kurulca onaylanması zorunluluğuna ilişkin Pay Tebliği'nin 27'nci maddesi, 13/2/2018 tarihli ve 30331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştı.

Söz konusu yükümlülüğün kaldırılmasıyla birlikte, önceden kamuya açıklamada bulunmadan belli bir oranı aşan pay satışlarının yapılmasının; piyasada olumsuz etkilere yol açtığı, yatırımcılar nezdinde payları satışa konu olan şirkete olan güvenin zedelendiği, panik satışların yarattığı psikolojik etkinin pay fiyatlarının düşüşüne yol açtığı görülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Payları borsada işlem gören ortaklıkların pay sahiplerine yönelik bilgi formu düzenlemesi yükümlülüğünün yeniden Pay Tebliği'ne eklenmesi ile birlikte; pay satışı gerçekleştirmek isteyen ortağın kamuyu önceden konu hakkında bilgilendireceği dikkate alındığında, yatırımcıların 12 aylık süre içinde satılacak azami pay tutarı hakkında önceden bilgi sahibi olacağı ve buna göre değerlendirme yapacağı ve yatırım kararlarında açıklanan bu bilgiyi dikkate alabilecekleri değerlendirilmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi / Amacı

Payları Borsada işlem gören halka açık ortaklıklarda belirli büyüklüklerde pay satışı yapılması halinde kamuyu aydınlatma uygulamalarının etkinleştirilmesi ve ayrıca, satışı yapılacak payların piyasaya muhtemel etkilerinin olağan sınırlar dahilinde gerçekleşmesi amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar

Payları Borsada işlem gören halka açık ortaklıkların mevcut pay sahiplerinin yapacakları satışlara ilişkin olarak yatırımcıların önceden ve detaylı olarak bilgilendirilmesi ile yatırımcıların söz konusu satışların yaratabileceği sert fiyat hareketlerinden korunması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

- Getirilen kamuyu aydınlatma uygulaması ile piyasanın daha şeffaf hale gelmesi,
- Piyasanın olağan dışı hareketlerden korunarak daha etkin şekilde işlemesi.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanmasında Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.1.3. VII-128.8 sayılı Borçlanma Araçları Tebliğine İlişkin Düzenleme

VII-128.8 sayılı Borçlanma Araçları Tebliği'ne 13/6/2020 tarihli ve 31154 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle eklenen 9'uncu maddenin on üçüncü fıkrası ile, ipotek finansmanı kuruluşlarının ihraç edilecek borçlanma araçları için ihraç limitinin uygulanmayacağına ve eklenen 12'nci maddenin altıncı fıkrası ile ipotek finansmanı kuruluşları tarafından yapılacak borçlanma aracı ihraçlarında Kurul ücretinin 2021 yılsonuna kadar alınmaması, sonrasında yarısı oranında tahsil edilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemenin yapılmaması durumunda, ipotek finansmanı kuruluşlarının borçlanma araçları ihraçları istenilen seviyede gerçekleşmeme ihtimali olacak ve uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenlemenin yapılması halinde, ipotek finansmanı kuruluşları tarafından yapılacak borçlanma aracı ihraçlarının piyasada daha aktif kullanılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi / Amacı

İpotek finansmanı kuruluşları tarafından yapılacak borçlanma aracı ihraçlarının teşvik edilmesi, özendirilmesi ve piyasada daha aktif kullanılması amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar

Düzenleme ile, ipotek finansmanı kuruluşların sermaye piyasasında daha etkin olması beklenmektedir.

4. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanmasında Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.1.4. III.58.1 sayılı Varlığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliğine İlişkin Düzenleme

III.58.1 sayılı Varlığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliğinde yapılan ve 13/6/2020 tarihli ve 31154 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle Tebliğ'de yer alan ihraç tavan hesaplamasında uygulanan limitlerin ipotek finansmanı kuruluşları veya ipotek finansmanı kurucusu olduğu fonlar tarafından ihraç edilecek varlığa veya ipoteğe dayalı menkul kıymet ihracı için uygulanmayacağına ve eklenen 29'uncu maddenin beşinci fıkrası ile ipotek finansmanı kuruluşları tarafından yapılacak varlığa veya ipoteğe dayalı menkul kıymet ihraçlarında Kurul ücretinin 2021 yılsonuna kadar alınmamasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemenin yapılmaması durumunda, uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenlemenin yapılması halinde, ipotek finansmanı kuruluşları tarafından yapılacak varlığa veya ipotega dayalı menkul kıymet ihraçlarının piyasada daha aktif kullanılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi / Amacı

İpotek finansmanı kuruluşları veya ipotek finansmanı kuruluşlarının kurucusu olduğu fonlar tarafından yapılacak varlığa veya ipotega dayalı menkul kıymet ihraçlarının teşvik edilmesi, VIDMK ihraçlarının özendirilmesi ve piyasada daha aktif kullanılmasının desteklenmesi hedeflenmektedir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar

Düzenleme ile, ipotek finansmanı kuruluşların sermaye piyasasında daha etkin olması beklenmektedir.

4. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanmasında Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.1.5. II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliğine İlişkin Düzenleme

3/1/2014 tarih ve 28871 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği (Kurumsal Yönetim Tebliği)'nde halka açık ortaklıkların Çevresel, Sosyal, Kurumsal Yönetim çalışmalarını yürütürken açıklamaları beklenen temel ilkelerin (Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi) menfaat sahipleriyle paylaşılabilmesini teminen Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 1 ve 8'inci maddelerine gerekli eklemelerin yapıldığı "Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (II-17.1.a)" Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ ile düzenlenen hususlar özetle aşağıdaki gibidir:

- Sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanma alanı bakımından Tebliğ'in 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer verilen "...(a) Payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıklar, (b) Payları Ulusal Pazar, İkinci Ulusal Pazar veya Kurumsal Ürünler Pazarı dışındaki diğer pazar, piyasa veya platformlarında işlem gören ortaklıklar, (c) Paylarının ilk defa halka arz edilmesi ve/veya borsada işlem görmeye başlaması için Kurula başvuran/başvurulan ortaklıklardan; payları Ulusal Pazar, İkinci Ulusal Pazar veya Kurumsal Ürünler Pazarı dışındaki diğer pazar, piyasa veya platformlarında işlem görecektir olanlar ile (ç) 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara göre dışarıda yerleşik sayılan ortaklıklar..." dışında kalan ortaklıkların, kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporlamalarında, Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi kapsamındaki açıklamalara yer vermeleri,
- Ortaklıklar tarafından yıllık faaliyet raporlarında, diğer hususların yanında, sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığına, uygulanmıyor ise buna ilişkin gerekçeli açıklamaya, bu ilkelere tam olarak uymama dolayısıyla çevresel ve sosyal risk yönetiminde meydana gelen etkilerin neler olduğuna ilişkin bilgilerin açıklanması

hüküm altına alınmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Sürdürülebilirlik ilkelerinin oluşturulması, bu ilkelere uyumun nasıl gerçekleştirileceği ve uyum hususunun nasıl raporlanacağı konusunda boşluk oluşmaktadır.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme yapılması halinde, ortaklıkların sürdürülebilirlik ilkelerini uygulayıp uygulamadığına ilişkin açıklama yapmasıyla, çevresel ve sosyal risk yönetiminde meydana gelen etkilerin neler olduğuna ilişkin bilgilerin kamu tarafından da şeffaf bir şekilde takip edilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile ortaklıklar tarafından sürdürülebilirlik ilkeleri kapsamında strateji, politika ve hedeflerinin belirlenmesi ve söz konusu politikaların izlenmesi/uygulanması için mekanizmalar oluşturulması ve sürdürülebilirlik performansını, hedef ve eylemleri yılda bir kez kamuya açıklanması ile çevresel ve sosyal ilkeler bakımından yürütülen faaliyetlere dair kamuya açıklama yapılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenleme ile sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanması konusunda yeknesaklığın sağlanması ve sürdürülebilirlik konusunda farkındalığın artırılması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Düzenleme ile ortaklıkların sermaye piyasası mevzuatı kapsamında hesap verebilirlik, sorumluluk ve şeffaflık düzeyinin artacağı beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanmasında Kurul içi görüş alma süreci izlenmemiştir.

3.1.6. II-23.2 sayılı Birleşme ve Bölünme Tebliğine İlişkin Düzenleme

28/12/2013 Tarih ve 28865 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren II-23.2 sayılı Birleşme ve Bölünme Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (II-23.2.b) Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ ile düzenlenen hususlar özetle aşağıdaki gibidir:

- Tebliğ'e yönetim kontrolü tanımı kapsamında ("Halka açık ortaklığın oy haklarının yüzde ellisinden fazlasına tek başına veya birlikte hareket ettikleri kişilerle beraber, doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunmasını, yönetim kurulu üye sayısının salt çoğunluğunu seçme veya genel kurulda söz konusu sayıdaki üyelikler için aday gösterme hakkını veren imtiyazlı paylara sahip olunmasını") eklenmiştir.
- Birleşmeye ilişkin özellikli durumların kamu kurum ve kuruluşlarının yönetim kontrolüne sahip olduğu payları borsada işlem gören ortaklıklar için uygulanmayacağı hükmü eklenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Yeni Ekonomi Programı çerçevesinde planlanan yapısal reformların yerine getirilmemesi, gerek Covid-19 salgınının ülke ekonomisi ile bazı sektörlerle yönelik muhtemel etkilerinin giderilememesi, gerekse birleşmeye taraf olacak kamu kurum ve kuruluşlarının yönetim hakimiyetine sahip olduğu, payları borsada işlem gören halka açık ortaklıkların pay sahiplerinin menfaatlerinin korunmaması gibi durumlar söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme yapılması halinde, ilerleyen dönemlerde kamu kurum ve kuruluşlarının yönetim hakimiyetine sahip olduğu payları borsada işlem gören halka açık ortaklıklarda yapılabilecek muhtemel yapılandırma işlemlerinin de hızlı, etkin ve verimli şekilde gerçekleştirilebilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından duyurulan Yeni Ekonomi Programı çerçevesinde planlanan yapısal reformların önemli bir unsuru olan, yönetim kontrolü kamuya ait payları borsada işlem gören halka açık ortaklıkların birleşme işlemlerine taraf olmalarının ve yeniden yapılandırılmalarının, Tebliğ hükümleri çerçevesinde etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenleme ile Covid-19 salgınının ülke ekonomisi ile bazı sektörler için yönelik muhtemel etkilerinin giderilmesi, birleşmeye taraf olacak, kamu kurum ve kuruluşlarının yönetim hakimiyetine sahip olduğu, payları borsada işlem gören halka açık ortaklıkların pay sahiplerinin menfaatlerinin korunması amacıyla; birleşme işlemlerinin hızlı, etkin ve verimli şekilde gerçekleştirilebilmesi beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Düzenleme ile kamu kurum ve kuruluşlarının yönetim hakimiyetine sahip olduğu payları borsada işlem gören halka açık ortaklıklarda yapılabilecek muhtemel yapılandırma işlemlerinin de hızlı, etkin ve verimli şekilde gerçekleştirilebilmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanmasında Kurul içi görüş alma süreci izlenmemiştir.

3.1.7. II-23.3 sayılı Önemli Nitelikteki İşlemler ve Ayrılma Hakkı Tebliğine İlişkin Düzenleme

SPKn'nun çeşitli maddelerinde değişiklik yapan "Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 25/2/2020 tarihli ve 31050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kurulumuz nezdinde yürütülen ikincil düzenleme çalışmaları çerçevesinde hazırlanan "II-23.3 sayılı Önemli Nitelikteki İşlemler ve Ayrılma Hakkı Tebliği" (Tebliğ) Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ ile düzenlenen hususlar özetle aşağıdaki gibidir:

- Halka açık ortaklıkların; Tebliğ'in 5 inci maddesinde belirlenen nitelikteki birleşme ve bölünme işlemlerine taraf olması, Tebliğin 6 ncı maddesinde belirlenen kriterlere göre önemli büyüklükteki mal varlığını devretmesi, devri sonucunu doğuran işlemler tesis etmesi veya bu mal varlığı üzerinde sınırlı aynı hak tesis etmesi, tür değiştirmesi, imtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi önemli nitelikteki işlem (ÖNİ) olarak sayılmıştır.
- II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği uyarınca Birinci ve İkinci Grupta yer alan ortaklıklar ile gayrimenkul ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları dışındaki payları borsada işlem gören ortaklıklardan, fiili dolaşımdaki pay oranı yüzde %50'nin üstünde olanlar için, mal varlığına ilişkin işlemlerin önemlilik kriterlerinden bağımsız olarak fiili faaliyet konusunun tümüyle değişmesine yol açması durumu da ayrıca ÖNİ kabul edilmiştir.
- Borsa kotundan çıkma, sona erme, esas sözleşme değişikliğine bağlı faaliyet konusu değişikliği ve ilişkili taraflardan mal varlığı alımı gibi işlemler ise ÖNİ kapsamından çıkarılmıştır.
- ÖNİ'nin gerçekleştirilebilmesi için ortaklıklarca önce Tebliğ'in 8 inci maddesindeki hususları içeren bir yönetim kurulu kararı alınması, sonrasında ise işlemin genel kurul onayına sunulması gerekli nisaplarla onaylanması gerekmektedir. İşleme ilişkin yönetim kurulu kararı (veya daha geç ise ilgili kurumların izin-onay tarihi) ile işlemin onaylanacağı genel kurul tarihi arasında ise en fazla 3 ay süre olması öngörülmüştür.
- Tebliğ'de payları borsada işlem gören ortaklıklar için hak sahipliğinin belirlenmesinde işlemin kamuya açıklandığı tarihteki pay sahiplerinin anılan tarih itibarıyla sahip olduğu paylar (takasın tamamlanmasına bakılmaksızın eşleşmiş emirler dahil) için ayrılma hakkı öngörülmüştür. Bu kapsamda ayrılma hakkına konu edilebilecek pay tutarları, işlemin kamuya açıklandığı tarih itibarıyla sahip olunan paylardan, genel kurul tarihine kadar varsa yapılan satışların son giren ilk çıkar esasına göre ve gün sonu net bakiyeler üzerinden düşülmesi yoluyla belirlenecektir. Ayrılma hakkına sahip olan pay sahipleri ile bu kişilerin ayrılma hakkı kullanımına konu edilebilecek pay tutarlarını gösteren liste Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. tarafından hazırlanarak genel kurul toplantısından bir önceki iş günü ilgili ortaklığa verilecektir.
- SPKn'nun 24 üncü maddesinde yapılan değişiklikle ayrılma hakkı kullanım fiyatı olarak Kurulca esasları belirlenecek adil bedel uygulamasına geçilmiştir. Buna göre işlemin kamuya açıklandığı tarih itibarıyla payları Borsa İstanbul A.Ş. Yıldız Pazar'da işlem gören ortaklıklar için bu tarihten önceki son bir aylık, diğer ortaklıklar için ise bu tarihten önceki son altı aylık dönem içinde borsada oluşan günlük düzeltilmiş ağırlıklı ortalama fiyatların aritmetik ortalaması ayrılma hakkı kullanım fiyatı olarak belirlenmiştir.
- Payları borsada işlem görmeyen ortaklıklarda ise ayrılma hakkı fiyatı tespiti için değerlendirme raporu hazırlanması şeklindeki uygulama korunmuş, ancak değerlendirme raporunun esas alacağı tarihten itibaren genel kurula kadar geçen sürede şirket değerini etkileyecek gelişmeler olması durumunda ek rapor hazırlanması gerektiği hükme bağlanmıştır.

- SPKn'nun 24 üncü maddesinde yapılan diğer bir değişiklikle ayrılma hakkına konu payların, ortaklık tarafından satın alınmasından önce, mevcut pay sahiplerine veya diğer yatırımcılara önerilmesi imkanı getirilmiş olup, Tebliğ'de bu hususa ilişkin işleyiş süreci düzenlenmiştir.
- SPKn'nun 24 üncü maddesinde yapılan bir diğer değişiklik ile ayrılma hakkının doğmadığı hallerde ilaveten Kurula ayrılma hakkı kullanılması yükümlülüğünden muafiyet verilmesi yetkisi de tanınmıştır. Bu çerçevede ortaklıkların finansal güçlükten kurtulmak amacıyla gerçekleştirdiği işlemler, mal varlığı üzerinde üçüncü kişiler lehine sınırlı aynı hak tesisi karşılığında maddi menfaat elde etmesi veya devrolan konumunda olmakla birlikte temel faaliyet konusunun ve ortaklık yapısının devralan şirket nezdinde büyük ölçüde korunduğu grup içi birleşmelere taraf olması gibi işlemler Kurulca muafiyet verilebilecek haller arasında sayılmıştır. Ayrıca mülga düzenlemede ayrılma hakkının doğmadığı hal olarak kabul edilen bazı durumlar (imtiyazların kaldırılması/değiştirilmesi, gönüllü pay alım teklifinde bulunulması, birleşme amaçlı ortaklığın taraf olduğu birleşme işlemleri gibi) muafiyetler arasına alınarak Kurulca yapılacak inceleme ve değerlendirme sonucunda karar verilmesi öngörülmüş, ayrılma hakkının doğmadığı hallerde yapılan ilavelerle (kurtarma amaçlı birleşmeler, geri alım hakkıyla bankalara yapılan satışlar gibi) ise şirketlerin faaliyetlerinin devamlılığı için gerekli işlemleri maliyetsiz yapabilmeleri amaçlanmıştır. Halka arzların teşvik edilmesi amacıyla ise bağlı ortaklık paylarının halka arz yoluyla satılması işlemleri ayrılma hakkının doğmadığı haller arasına eklenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

SPKn'nda yapılan değişiklikler ile uyumluluğunu yitirmiş bir Tebliğin kullanılmaya devam edilmesi halinde, uygulamada tereddütler yaşanacak ve Kanun ile ikincil düzenlemenin örtüşmemesi söz konusu olacaktır.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme yapılması halinde, SPKn'nın 23, 24 ve 25 inci maddeleri ile yeknesaklığın sağlanması ve uygulama esaslarına açıklık getirilerek uygulamada yaşanabilecek sorunların azaltılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile önemli nitelikteki işlem tanımı içerisinde değerlendirilecek hususların açıklığa kavuşturulması, SPKn ile yeknesak hale getirilmesi ve ayrılma hakkına ilişkin sürecin SPKn ile yeknesak hale getirilmesi ve uygulama esaslarının açıklığa kavuşturulması ve bunların yanında sadeleştirilmiş bir Tebliğin düzenlenmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındaki (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenleme ile önemli nitelikteki işlem ve ayrılma hakkı süreçleri açıklığa kavuşturularak ortaklıklar için daha sade ve kolay uygulanabilir bir hale getirilmiştir, bu kapsamda ortaklıkların önemli nitelikte işlem ve ayrılma hakkı süreçlerinin daha etkin ve verimli yürütülmesi beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Düzenleme ile ortaklıkların sermaye piyasası mevzuatı kapsamında etkinlik ve verimlilik düzeyinin artacağı beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanmasında Kurul içi ve Kurul dışı görüş alma süreci izlenmiştir

3.1.8. II-27.3 sayılı Ortaklıktan Çıkarma ve Satma Hakları Tebliğine İlişkin Düzenleme

Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPKn) çeşitli maddelerinde değişiklik yapan "Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 25/2/2020 tarihli ve 31050 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kurulumuz nezdinde bu kapsamda yürütülen ikincil düzenleme çalışmaları çerçevesinde SPKn'nda yapılan değişiklikler ve piyasadan gelen diğer talepler de dikkate alınarak hazırlanan II-27.3 sayılı "Ortaklıktan Çıkarma ve Satma Hakları Tebliği" (Tebliğ) Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ ile düzenlenen hususlar özetle aşağıdaki gibidir:

- Hâkim ortak konumu için belirlenen oran: Çıkarma ve satma haklarının tetiklenmesi için hâkim ortağın ulaşması gereken oran %98 olarak korunmuştur. Birlikte hareket eden kişiler tanımı amaca uygun olarak

yeniden belirlenmiş ve pay alım teklifi düzenlemelerine paralel olarak birlikte hareket ettiği kabul edilen kişiler sayılmıştır.

- Yönetim kontrolü ile eş anlı olarak hâkim ortak konumunun elde edilmesi: Bir ortaklığın yönetim kontrolünün elde edilmesi ile birlikte aynı anda ortaklıktan çıkarılma ve satma hakkının doğması halinde, pay alım teklifi yükümlülüğünün doğmadığının kabul edileceğine ilişkin hüküm eklenmiştir. Ancak, ortakların hak kaybını önlemek için de çıkarılma/satma hakları kullanım bedelinin belirlenmesine ilişkin kriterler arasında pay alım teklifi düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanması gereken fiyat da dahil edilmiştir.
- Satma hakkı sürecindeki değişiklikler: Satma hakkının kullanılmasında, ilgili ortaklığın pay değerinin tespiti amacıyla değerlendirme raporunun hazırlanması için öngörülen süre hâkim ortak tarafından yapılacak özel durum açıklamasını takip eden en geç 1 ay, satma hakkının kullanılması için öngörülen süre ise değerlendirme raporunun özetinin kamuya açıklanmasını takip eden 2 ay olarak belirlenmiştir. Ayrıca satma hakkı bedelinin pay sahiplerine ödenmesine ilişkin süreç kısaltılmıştır. Ortaklıkların Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'den (MKK) bilgi teminini kolaylaştırmak adına kayden izlenen paylar için ortak bilgilerinin MKK'dan teyit edileceğine ilişkin hüküm eklenmiştir.
- Çıkarılma hakkı sürecindeki değişiklikler: Hâkim ortağın başvurusu üzerine, diğer ortakların paylarının iptali ile söz konusu payların yerine geçmek üzere çıkarılacak ve hâkim ortağa verilecek yeni payların ihracı amacıyla ortaklık yönetim kurulu tarafından alınacak karar ve bu kararı takiben ihrac belgesi onayı için Sermaye Piyasası Kurulu'na başvuru yapılması için süreler sırasıyla 5 ve 10 iş günü olarak belirlenmiştir. Ayrıca payları borsada işlem görmeyen ortaklıklar için pay senetlerinin teslimi sırasında verilecek tutanağa ilişkin düzenleme yapılmış ve pay senetlerinin imhasının en az yılda iki kez yapılmasına imkân tanınmıştır. Diğer yandan üç yıllık süre boyunca İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nde, bloke edilmesi gereken çıkarılma hakkı bedelinin nakit yerine teminat mektubu suretiyle yerine getirilmesi uygulaması kaldırılmıştır.
- Hakların kullanım bedeli: Çıkarılma ve satma hakkı kullanım bedeli;
 1. Payları borsada işlem gören ortaklıklar için;
 - a. Payları Yıldız Pazarda işlem gören ortaklıklarda hakların doğmasının kamuya açıklandığı tarihten önceki son bir aylık payları Yıldız Pazar dışındaki pazar ve platformlarda işlem gören ortaklıklar için ise bu tarihten önceki son altı aylık dönem içinde borsada oluşan günlük düzeltilmiş ağırlıklı ortalama fiyatların aritmetik ortalaması ile her bir pay grubuna ilişkin fiyatın tespiti amacıyla hazırlanan değerlendirme raporunda belirlenen değerlerin ortalaması ve
 - b. Hâkim ortak konumunun kazanılmasının eş anlı olarak yönetim kontrolü değişikliğine yol açması durumunda pay alım teklifi düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanması gereken zorunlu pay alım teklifi fiyatından yüksek olanı,
 2. Payları borsada işlem görmeyen ortaklıklar için;
 - a. Her bir pay grubuna ilişkin fiyatın tespiti amacıyla hazırlanan değerlendirme raporunda belirlenen değer ve
 - b. Hâkim ortak konumunun kazanılmasının eş anlı olarak yönetim kontrolü değişikliğine yol açması durumunda pay alım teklifi düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanması gereken zorunlu pay alım teklifi fiyatından yüksek olanı

şeklinde belirlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

SPKn'nun çeşitli maddelerinde değişiklik yapan 7222 sayılı Kanun ile çıkarılma ve satma haklarının düzenlendiği SPKn'nun 27'nci maddesi uyarınca çıkarılma hakkı bedelinin (satım bedeli) belirlenmesi için atıf yapılan SPKn'nun 24'üncü maddesinde değişiklik yapılmış ve işlemin kamuya açıklanmasından önceki son 30 günlük borsa fiyatlarının ortalaması yerine Kurulca belirlenecek adil bedel esasına geçilmiştir. Bu kapsamda ortaklıktan çıkarılma ve satma hakkı kullanım bedellerine ilişkin olarak Tebliğ'de değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur

Diğer yandan 7222 sayılı Kanun kapsamında yürütülen ikincil düzenlemeler çerçevesinde II-23.3 sayılı "Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği (ÖNİ Tebliği) 27.06.2020 tarih ve 31168 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. SPKn'nun 23'üncü maddesi ve bu kapsamda ÖNİ Tebliği'nde yapılan değişiklik ile "borsa kotundan çıkma" işlemi önemli nitelikteki işlemler arasından çıkarılmış ve böylelikle ortaklıkların borsa kotundan çıkması yalnızca ortaklıktan çıkarılma ve satma haklarının kullanılmasını takiben

mümkün hale gelmiştir. Bu çerçevede mülga ÖNİ Tebliği'nde borsa kotundan çıkma için aranan orandan (%95) farklı olması sebebiyle hakim ortak konumunun kazanılması için öngörülen oranın (%98) gözden geçirilmesi gerekliliği doğmuştur.

Yukarıdaki hususlar kapsamında, ikincil düzenlemenin yapılmaması halinde, SPKn'nun ilgili hükümlerinin uygulanmasına ilişkin tereddütler oluşabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme yapılması halinde, SPKn'nın 23 ve 24'üncü maddelerinin uygulama esaslarına açıklık getirilerek uygulamada yaşanabilecek sorunların azaltılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Ortaklıklarda hakim ortağın diğer ortakları ortaklıktan çıkarma hakkı ile diğer ortakların paylarını hakim ortağa satma hakkının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslara açıklık getirilmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Yeni düzenleme ile birlikte ortaklıktan çıkarma ve satma hakkına ilişkin uygulamada yaşanabilecek sıkıntıların giderilmesi ve işleme taraf olan kişilerin menfaatlerinin korunması beklenmektedir.

4. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ çalışmasına ilişkin Kurul dışı ve Kurul içi görüş alma süreçleri izlenmiştir.

3.2. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.2.1. Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler

III-52.1 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 04.03.2020 tarih ve 31058 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- Anonim ortaklık olarak ifade edilen ihraççı ibaresinin tanımının, kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Kurul'a başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri ve Kanun'a tabi yatırım fonları olarak güncellenmesi,
- Hisse senedi yoğun fonların portföy değerlerinin asgari %80'ini oluşturması gereken varlıklar arasına ihraççı paylarından oluşan endeksleri takip etmek üzere kurulan borsa yatırım fonu katılma paylarının dahil edilmesi,
- Hisse senedi yoğun fon niteliğindeki fonların serbest şemsiye fonlara bağlı olarak ihraç edilebildiği göz önünde bulundurularak, hisse senedi yoğun fon tanımına söz konusu fonların eklenmesi,
- Borsa yatırım fonlarının katılma paylarına yapılan yatırımın Tebliğ'de ve fon bilgilendirme dokümanlarında ilgili varlık grubu için belirlenen yatırım sınırlamaları hesaplamalarına dahil edilmesi ,
- Fon ile borsa yatırım fonu katılma payları ve menkul kıymet yatırım ortaklarının paylarının toplam değerinin fon toplam değerinin %20'sini aşamayacağı hususunun Tebliğ'den çıkarılması,
- Fon portföyüne alınacak kolektif yatırım kuruluşu paylarına dair sınırlamalara ilişkin olarak fon toplam değerinin en fazla %20'sinin fon katılma paylarına, menkul kıymet yatırım ortaklıkları paylarına, yabancı borsalarda işlem gören borsa yatırım fonu katılma paylarına yatırılmak suretiyle değerlendirilmesi, Türkiye'de kurulu borsa yatırım fonlarının katılma paylarının katılma paylarına yapılan yatırım için söz konusu sınırlamanın uygulanmaması ancak tek bir yatırım fonunun yabancı borsalarda işlem gören borsa yatırım fonunun ve yabancı yatırım fonunun katılma paylarına yapılan yatırım tutarının fon toplam değerinin %10'unu, Türkiye'de kurulu tek bir borsa yatırım fonunun katılma paylarına yapılan yatırım tutarının fon toplam değerinin %20'sini aşamayacağı,
- Fon portföyüne alınacak kolektif yatırım kuruluşu paylarına dair sınırlamalara ilişkin olarak yapılacak ihraççı sınırı kontrolünde, fonların portföylerinde yer alan yatırım fonu ve borsa yatırım fonu katılma paylarının dikkate alınmayacağı,
- İlgili diğer hükümlere uyumun sağlanması adına serbest fonlar için Tebliğ'in 15. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan %20'lik sınırlamanın uygulanmayacağı hususunun Tebliğ'den çıkarılması

hususlarında düzenlemeler yapılmıştır.

23.12.2020 tarih ve 31343 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren III-52.1 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile ise,

- İpotek finansmanı kuruluşları tarafından kurulacak konut finansmanı fonları tarafından ihraç edilen ipotega dayalı menkul kıymetler ve varlık finansmanı fonları tarafından portföylerinde yer alan tüketici kredilerinden kaynaklanan alacaklar karşılık gösterilmek suretiyle ihraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetler için Tebliğ'in 17. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan sınırlamaların uygulanmayacağı ancak her bir varlığa yapılan yatırımın fon toplam değerinin %35'ini aşamayacağı,
- Yatırım fonu portföylerine alınacak varlığa veya ipotega dayalı menkul kıymetler için yatırım yapılabilir seviyenin ilk üç kademesinde derecelendirme notu bulunmasının zorunlu olacağı

hususlarında düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Sektörün ihtiyaçlarının karşılanamaması, borsa yatırım fonlarının ağır bir gelişim göstermesi, portföy yönetim sektörünün ilave likit ürün ihtiyacının karşılanamaması durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- Sermaye piyasalarının gelişimine katkı sağlanması,
- Borsa yatırım fonlarının gelişim sürecinin hızlandırılması,
- Borsa yatırım fonlarının portföy yönetiminde etkin bir şekilde yatırımcılara ulaştırılması,
- Yatırım fonları tarafından borsa yatırım fonlarına yapılan yatırımların artırılması,
- Portföy yönetim sektörünün ilave likit ürün ihtiyacının karşılanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Yeni Ekonomi Programı'nda belirlenen hedefler doğrultusunda düzenlemeler yapılarak sermaye piyasalarının güçlendirilmesi ve sektörden gelen taleplerin karşılanması hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Sektörden gelen taleplerin karşılanması ve sermaye piyasalarının güçlendirilmesi.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Sektörden gelen taleplerin karşılanması ve sermaye piyasalarının gelişimine katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.2.2. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Düzenleme

III-48.1 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, 09.10.2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföylerinde yer alacak mevduat ve katılma hesaplarının ortaklık aktifinin %35'ini aşamayacağına ilişkin sınırlamanın Tebliğ'den çıkarılması,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının halka açık şirketler olmaları dolayısıyla halihazırda diğer halka açık ortaklıkların uyması gereken kurumsal yönetim ve ilişkili taraf işlemlerine ilişkin düzenlemelere tabi olması nedeniyle gayrimenkul yatırım ortaklıklarına getirilen ilave yükümlülüklerin ortadan kaldırılması amacıyla söz konusu kuralların düzenlenmesinden önce belirlenen ve özünde benzer amaca hizmet eden Tebliğ'in

“özellik arz eden kararlar” başlıklı 21. maddesinin birinci fıkrasının Tebliğden çıkarılması ve ortaklıklar ile ilişkili taraflar arasında yapılan işlemler hakkında Tebliğ hükümleri saklı kalmak kaydıyla Kurul tarafından kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanması,

- Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek ortaklıkların sadece altyapı yatırım ve hizmet knusu olan gayrimenkulle ilgili olan işlemleri gerçekleştirebileceği,
- Faaliyete geçirilebilmesi için belirli asgari donanım ihtiyacı duyan tüm gayrimenkul türlerinin kiraya verilmeden önce tefrişatının yapılabilceği,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kanunen ödemekle yükümlü oldukları vergi, harç ve benzeri diğer giderler hariç olmak üzere varlıkların portföye alımı ve portföyden satımı sırasında varlık değerinin %3'ünü aşan komisyon ücreti ödeyemeyeceklerine ilişkin hükmün yurt dışında yerleşik yabancı uyruklu kişilere yapılacak satışlarda uygulanmayacağı,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföylerine dahil edilecek gayrimenkullerin tapudaki niteliğinin, fiili kullanım şeklinin ve portföye dahil edilme niteliğinin birbiriyle uyumlu olması hususunun Tebliğden çıkarılması,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının mülkiyetinde olan gayrimenkuller üzerinde metruk halde veya ekonomik ömrünü tamamlamış veyaherhangi bir gelir getirmeyen veya tapu kütüğünün beyanlar hanesinde riskli yapı olarak belirtilmiş yapıların bulunması veya tapuda mevcut görünmekle birlikte yapıların yıkılmış olması halinde, söz konusu durumun hazırlanacak bir gayrimenkul değerlendirme raporu ile tespit ettirilmiş olması ve varsa söz konusu yapıların yıkılacağı ve gerekmesi halinde gayrimenkulün tapudaki niteliğinde gerekli değişikliğin yapılacağı Kurul'a beyan edilmesi halinde yapı kullanma izninin alınmış ve kat mülkiyetinin tesis edilmiş olması şartının aranmayacağı ve gayrimenkulün arsa olarak ortaklık portföyüne dahil edilebileceği,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının sermayesine %100 oranında iştirak ettikleri bağlı ortaklıkları dışındaki ilişkili taraflarına herhangi bir mal veya hizmet satımı işlemine dayanmayan borç veremeyecekleri,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföyüne, gayrimenkul yatırım fonlarının ve sermayesine %100 oranında iştirak edilen Tebliğ'in 28. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamındaki “*Belirli gayrimenkullerin, gayrimenkul projelerinin ya da gayrimenkule dayalı hakların portföye alınması amacıyla sınırlı olarak faaliyet konusu yalnızca gayrimenkul olan yurt dışında kurulu şirketlere doğrudan veya sadece bu amacı gerçekleştirmek üzere yurt dışındaki şirketlere yatırım yapmak üzere yurt içinde/yurt dışında kurulan özel amaçlı şirketler*”in de gayrimenkul yatırımı kapsamına dahil edilmesi,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kendi tüzel kişilikleriyle %100 oranındaki bağlı ortaklıkları lehine sadece gayrimenkul yatırımlarının finansmanı ile sınırlı olarak teminat, rehin, ipotek tesis edebilme kısıtının kaldırılması,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıkları tarafından satın alınarak inşaat hizmeti sunacak müteahhidin kullanımına sunulmasının önünün açılması ve inşaat malzemelerinin temin edileceği kişilerin ortaklığın ilişkili tarafı olmaması gerektiği,
- Ekspertiz değerinin altındaki tüm satışlar için uygulanmakta olan kamuya açıklama ve ilk genel kurul toplantısının gündemine alınarak konuya ilişkin ortaklara bilgi verme zorunluluğunun sadece ekspertiz değerinin %95'inin altındaki durumlar için zorunlu tutulması ve ciro üzerinden kira sözleşmesi imzalanan gayrimenkuller ile sabit kira bedeli ve/veya ciro üzerinden kira sözleşmelerinin kiralama bedelinin ekspertiz değeri ile karşılaştırılması ve tek kiracısı bulunan gayrimenkullerin uzun süreli kiralama sözleşmesine konu edilmeleri durumunda söz konusu gayrimenkullerin kira bedelinin ekspertiz değeri ile karşılaştırılması,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıkları tarafından kamuya duyurulması gerekli bilgi ve belgelerde sadeleşmeye gidilmesi,
- Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten ortaklıklar için ortaklıkların, paylarının halka arzından veya nitelikli yatırımcıya satışından önce nakit kar payı dağıtımını yapamayacaklarına ilişkin hükmün uygulanmasının 31.12.2023 tarihine ertelenmesi

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyacı ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının tabi olduğu ilave yükümlülükler nedeniyle ortaklıkların operasyonel süreçlerinin sektöre uğraması, işleyişlerinin zorlaşması ve rutin faaliyetlerinin seyrinde sorunlar yaşanması durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Mevcut ekonomik koşullar ve gayrimenkul yatırım ortaklıklarının ihtiyaçları doğrultusunda ortaklıkların operasyonel süreçlerinin hızlanması, ortaklıklara getirilen ilave yükümlülüklerin kaldırılarak şirketlerin işleyişlerinin kolaylaşması ve ortaklıkların finansmana erişim kabilyetlerinin artması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

- Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıklarının nakitlerinin daha serbestçe değerlendirilmesine imkan sağlanması,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarına getirilen ilave yükümlülüklerin ortadan kaldırılması,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının yatırım alternatiflerinin artırılması,
- Komisyon ücretlerinin güncel piyasa koşullarına uyumlu şekilde belirlenebilmesi,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföylerinde bulunan gayrimenkul projelerinin maliyetlerinin azaltılması

hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Mevcut ekonomik koşullar ve gayrimenkul yatırım ortaklıklarının ihtiyaçları doğrultusunda yapılan güncellemelerle ortaklıkların işleyişlerinin ve finansmana erişimlerinin kolaylaşmasına zemin hazırlanacaktır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının yatırım alternatiflerinin artırılması ve söz konusu ortaklıkların işleyişlerinin ve finansmana erişimlerinin kolaylaşması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.2.3. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler

Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 04.03.2020 tarih ve 31058 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile;

- a) Fon portföyünün en fazla %20'sinin Kurul kaydında bulunan yatırım fonu ve yabancı yatırım fonu katılma paylarına yatırılmak suretiyle değerlendirilebileceği ancak tek bir yatırım fonuna yapılan yatırım tutarının fon portföyünün %4'ünü geçemeyeceği ve söz konusu sınırlamalar dahilinde fon portföyünün en fazla %10'unun Kurul kaydına alınma şartı aranmaksızın yabancı borsalarda işlem gören borsa yatırım fonu katılma paylarında değerlendirilebileceği hususlarının Tebliğ'den çıkarılması,
- b) Fon portföyünün en fazla %20'sinin izahnamesi Kurulca onaylanan yatırım fonu ve yabancı yatırım fonu katılma paylarına, %10'unun ise yabancı borsalarda işlem gören borsa yatırım fonu katılma paylarına yatırılmak suretiyle değerlendirileceği, Türkiye'de kurulu borsa yatırım fonlarının katılma paylarına yapılan yatırım için söz konusu sınırlamaların uygulanmayacağı,
- c) Tek bir yatırım fonunun, yabancı borsalarda işlem gören borsa yatırım fonunun ve yabancı yatırım fonunun katılma paylarına yapılan yatırım tutarının fon portföyünün %4'ünü, tek bir Türkiye'de kurulu borsa yatırım fonunun katılma paylarına yapılan yatırım tutarının ise fon portföyünün %20'sini geçemeyeceği,
- ç) Yabancı borsalarda işlem gören borsa yatırım fonu katılma paylarının katılma payları için izahnamesinin Kurulca onaylanması şartınının aranmayacağı,
- d) Yönetmelik'in 22. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca yapılacak ihraççı sınırı kontrolünde, fonların portföylerinde yer alan yatırım fonu ve borsa yatırım fonu katılma paylarının dikkate alınmayacağı

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 23.12.2020 tarih ve 31343 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile;

- a) İpotek finansmanı kuruluşlarınca ihraç edilen sermaye piyasası araçları ile ipotek finansmanı kuruluşlarının kurucusu olduğu; konut finansmanı fonları tarafından ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetler ve varlık finansmanı fonları tarafından portföylerinde yer alan tüketici kredilerinden kaynaklanan alacaklar karşılık gösterilmek suretiyle ihraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetler için Yönetmelik'in 22. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (f) bentlerinde yer alan sınırlamaların uygulanmayacağı ancak ilgili bent kapsamında her bir varlığa yapılan yatırımın fon portföy değerinin %35'ini aşamayacağı,
- b) Emeklilik yatırım fonu portföylerine alınacak varlığa veya ipoteğe dayalı menkul kıymetler için yatırım yapılabilir seviyenin ilk üç kademesinde derecelendirme notu bulunmasının zorunlu olacağı,
- c) Kayda alma ücretine ilişkin olarak ise Borsa İstanbul A.Ş. tarafından hesaplanan BIST Sınai Endeksi'ni takip etmek üzere kurulan endeks fonlar ile aynı endekste yer alan ihraççıların ihraç ettiği sermaye piyasası araçlarına yatırım yapan ve unvanında sanayi sektörü ibaresine yer verilen fonlar için kayda alma ücretinin yüzbinde sıfır olarak uygulanacağı

hususları düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Emeklilik yatırım fonlarının getirilerinin yükseltilememesi ve emeklilik yatırım fonlarında tasarruf olanaklarının artırılmaması durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- Emeklilik yatırım fonları tarafından borsa yatırım fonlarına yapılan yatırımların artırılması,
- Sermaye piyasalarının gelişimine katkı sağlanması,
- Katılımcıların hak ve menfaatlerinin korunması ve ülke ekonomisine katma değer sağlanarak tasarrufların artırılması,
- Katılımcılara yansiyacak getiri ve katma değer makul yatırım riskleri alınarak artırılması,
- Emeklilik yatırım fonlarında tasarruf olanaklarının artırılması,
- Emeklilik yatırım fonlarında oluşan kaynakların sanayinin büyümesine yönlendirilmesinin teşvik edilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Emeklilik yatırım fonlarında tasarruf olanaklarının artırılması, sermaye piyasaları ve ülke ekonomisinin gelişimine katkı sağlanması hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındaki (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Emeklilik yatırım fonlarında tasarruf olanakları ve katılımcılara yansiyacak getirinin artması ile ülke ekonomisine katkı sağlanması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Emeklilik yatırım fonlarında tasarruf olanaklarının artırılması ile sermaye piyasaları ve ülke ekonomisinin gelişimine katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Yönetmelik taslağına ilişkin Kurul dışı ve Kurul içi görüş alma süreçleri izlenmiştir.

3.2.4. İpotek Finansmanı Kuruluşlarına İlişkin Düzenlemeler

III-60.1 sayılı İpotek Finansmanı Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 26.08.2020 tarihli ve 31225 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- İpotek finansmanı kuruluşlarının başlangıç sermayesinin 50.000.000 TL'ye çıkarılması,
- Kamu tüzel kişilikleri, kamu kurumları ile kamu sermayeli kuruluşların pay sahibi olduğu ipotek finansmanı kuruluşları için mevcut düzenlemede yer alan yönetim ve organizasyon yapısı ile yönetici ve personele ilişkin şartların uygulanmayacağı

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

İpotek finansmanı kuruluşlarının mali yapılarının zayıf kalması ve söz konusu kuruluşlarının işleyişlerinin yavaşlaması durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

İpotek finansmanı kuruluşlarının daha güçlü bir mali yapıya sahip olarak kurulmaları ve faaliyetlerini sürdürmelerinin sağlanması ile ipotek finansmanı kuruluşlarının işleyişlerinin hızlanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

İpotek finansmanı kuruluşlarının daha güçlü bir mali yapıya sahip olarak kurulmaları ve faaliyetlerini sürdürmelerinin sağlanması ile söz konusu kuruluşların işleyişlerine ilişkin işlemlerin hızlanması hedeflenmektedir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

İpotek finansmanı kuruluşlarının daha güçlü bir mali yapıya sahip olarak kurulmalarını ve faaliyetlerini sürdürmelerini sağlayarak sermaye piyasalarının gelişimine katkı sağlanması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

İpotek finansmanı kuruluşlarının daha güçlü bir mali yapıya sahip olarak sermaye piyasalarının ve sermaye piyasalarının gelişimine katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.2.5. Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Düzenlemeler

III-59.1 Sayılı Teminatlı Menkul Kıymetler Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 14.05.2020 tarihli ve 31127 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- Tebliğ'de yer alan, ipotek finansmanı kuruluşları tarafından ihraç edilmiş teminatlı menkul kıymetlerin herhangi bir anda tedavülde bulunan kısmının nominal değerinin, ipotek finansmanı kuruluşlarının Kurul'un sermaye piyasası araçları bir borsada işlem gören oratklıklar için belirlediği finansal tablo ve raporlamaya ilişkin düzenlemelerine göre hazırlanmış ve bağımsız denetime tabi tutulmuş son hesap dönemine ilişkin yıllık finansal tablolarında yer alan çzkeynak tutarının beş katını aşamayacağı hususunun Tebliğ'den çıkarılması ve ipotek finansmanı kuruluşları tarafından yapılacak ihraçlarda tedavül limitinin uygulanmayacağı,
- İpotek finansmanı kuruluşları tarafından yapılacak teminatlı menkul kıymet ihraçlarında Kurul ücretinin yarısı oranında tahsil edilmesi,
- 31.12.2019 tarihine kadar yapılacak ihraçlar için geçerli olan, Tebliğ'in 28. Maddesinin birinci fıkrasında yer alan oranların binde sıfır olarak uygulanması suretiyle ihraçlardan Kurul ücreti alınmaması uygulamasının, 31.12.2021 tarihine kadar yapılacak ihraçları kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Onbirinci Kalkınma Planı ve 2020 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alan tedbirler ile uyumsuzlukların olması durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Onbirinci Kalkınma Planı ve 2020 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alan tedbirler ile uyumun sağlanması.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Onbirinci Kalkınma Planı ve 2020 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alan tedbirler kapsamında ipotek finansmanı kuruluşları tarafından yapılacak teminatlı menkul kıymet ihraçlarının teşvik edilmesi ve Covid-19 salgınının dünya ve ülke ekonomisine muhtemel olumsuz etkileri de dikkate alınarak teminatlı menkul kıymet ihraçlarının özendirilmesi ve piyasada daha aktif kullanılmasının desteklenmesi hedeflenmektedir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Teminatlı menkul kıymet ihraçlarının teşvik edilmesi, özendirilmesi ve piyasada daha aktif kullanılmasının sağlanması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Onbirinci Kalkınma Planı ve 2020 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alan tedbirler ile uyumun sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.2.6. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler

III-52.4.b sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- Girişim şirketinin tanımının güncellenmesi ve "gayrimenkul ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri"nin olası kurucu ve yöneticiler arasına dahil edilmesi,
- Daha genel bir düzenlemeye gidilmesi nedeniyle (pay grupları) nitelikli katılma payının tanımlanmasına gerek kalmadığı dikkate alınarak, söz konusu tanımın Tebliğ metninden çıkartılması,
- Fiili durumu yansıtacak şekilde girişim sermayesi yatırım fonlarının (GSYF), gayrimenkul ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri tarafından da kurulabileceği hususunun dahil edilmesi,
- GSYF'nin ana faaliyetinin açıkça tanımlanması, ayrıca, yatırım yapılabilecek varlıklar arasına; yurtiçi organize para piyasası işlemleri, ipotège ve varlığa dayalı menkul kıymetler, teminatlı menkul kıymetler, vaad sözleşmeleri, taahhütlü işlem pazarında gerçekleştirilen işlemler, kıymetli madenler ile yurtdışında yerleşik olup borsada işlem görmeyen, gelişme potansiyeli taşıyan şirketlere yapılan yatırımların eklenmesi,
- GSYF'nin unvanında katılım ibaresinin kullanılmasına ilişkin esasların belirlenmesi,
- GSYF'nin sicil işlemleri kapsamında tüzel kişiliğinin bulunduğu hususunda madde metninde güncelleme yapılması,
- Portföy yönetim hizmetinin dışarıdan alınabileceği şirketler arasına "gayrimenkul ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri"nin eklenmesi,
- Girişim sermayesi yatırımlarının, yatırım gerçekleştirilmeden önce ve yatırımlardan çıkış yapılmadan önce portföy saklayıcısının gerekli kontrolleri yapabilmesi için düzenlemede değişikliğe gidilmesi,
- GSYF'yi temsil etmeye ilişkin yetkinin genel müdür de dahil olmak üzere Kurucu personeline veya yatırım komitesine devredilebilmesi,
- Yatırım komitesinin oluşturulması ve toplantılarına ilişkin hükümlerin detaylandırılması,
- GSYF portföyünün oluşturulması aşamasında kurucu ve portföy yöneticisi tarafından katılma paylarının kendi portföyüne alınabilmesi ve fona borç verilebilmesi,
- Pay grupları oluşturulabilmesi ve ihraç belgesi onaylandıktan sonra pay satışı gerçekleştirilemeyen fonlar hakkındaki uygulamadaki belirsizliklerin giderilmesi,
- Yatırımcıların mutabakatı olması halinde içtüzük-ihraç belgesi değişikliklerinde 30 günlük ihbar süresinin uygulanmayacağına hükme bağlanması ve ayrıca hangi durumların yatırımcının kararlarını etkileyeceğinin düzenleme kapsamına alınması,
- GSYF paylarının, iştirak payı karşılığında da fona iade edilmesi,
- GSYF kurucusunun ve portföy yöneticisinin GSYF katılma paylarını herhangi bir sınırlama olmaksızın kendi portföyüne alabilmesi,
- Katılma payı devirlerinin, GSYF kurucusu dışında bir kurum aracılığıyla gerçekleştirilmesi halinde, ilgili bilgilerin saklanması ve MKK'ya bildirim devri yürüten kuruluşun sorumluluğunda olması, ayrıca nitelikli yatırımcılar arasındaki pay devirlerine ilişkin işlemlerin fon bilgilendirme dokümanlarında esaslarına yer

- verilmiş olması halinde GSYF kurucusu onayına bağlanabilmesi,
- Ertelenmiş hak ve yükümlülükler sahip payların devri,
 - Pay grubu oluşturulması suretiyle yabancı para cinsinden katılma payı alım satımının yapılabilmesi,
 - Katılma payı alım satımının birim pay fiyatından farklı bir fiyat üzerinden gerçekleştirilmesine imkan tanınması,
 - GSYF'lere ilişkin olarak yapılacak tanıtım ve reklamlarda, Kurul düzenlemelerinde yer alan nitelikli yatırımcı tanımına ve satışın yalnızca gerekli koşulları sağlayan nitelikli yatırımcılara yapılacağı hususlarına yer verilmesinin zorunlu hale getirilmesi,
 - Girişim şirketinin tanımının genişletilmesi, girişim sermayesi yatırımlarına ilişkin hükümler geliştirilmesi, borç ve sermaye karması finansmana ilişkin sözleşmenin asgari unsurlarının belirlenmesi,
 - Halka açık olmayan girişim şirketlerinin fon kullanıcısı olduğu kira sertifikalarına yapılan yatırımların da girişim sermayesi yatırımı olarak kabul edilmesi,
 - Girişim şirketlerine borç ve sermaye finansmanı karması olarak yapılandırılmış finansman niteliğinde finansman sağlanması durumunda bu yatırımın bir sözleşme dahilinde yapılması ve sözleşmede bulunması gereken asgari unsurların belirlenmesi,
 - Fonların yatırım yapabileceği araçların çeşitlendirilebilmesi ve VDMK'ların da girişim sermayesi yatırımlarında kullanılabilmesi için,
 - Özel amaçlı şirketler ve kolektif yatırım amacıyla yurtdışında kurulu kuruluşların borçlanma araçlarına veya bunların fon kullanıcısı olduğu kira sertifikalarına da yatırım yapılabilmesi,
 - Girişim sermayesi yatırım fonlarının portföy sınırlamalarında yaşanabilecek olası sorunların giderilebilmesi için girişim şirketlerinin paylarının vadeli olarak satılması veya girişim şirketlerinin paylarının satın alınması için avans verilmesi durumunda, bu işlemlerden oluşan alacakların da girişim sermayesi yatırımı olarak kabul edilmesi, benzer şekilde girişim şirketlerinin paylarını satın alma hakkı veren opsiyon sözleşmelerinin primlerinin de girişim sermayesi yatırım olarak kabul edileceğinin düzenlenmesi,
 - Fon portföyünde yer alan girişim şirketinin merkezini yurtdışına taşınması halinde, bu şirketin paylarına yapılan yatırımlar girişim sermayesi yatırımı olarak değerlendirilmeye devam edilmesi,
 - Girişim şirketleri tarafından girişim sermayesi yatırım fonlarına tahsisli olarak satılmak üzere ihraç edilecek borçlanma araçları için mevcut borçlanma limitinin özkaynak üzerinden hesaplanması ve girişim şirketlerinin özkaynak seviyesinin borçlanma aracı ihracına elverişli olmayabileceği düşünülerek girişim şirketlerinin borçlanmasının hukuki bir çerçeveye oturtularak borçlanma araçları yoluyla yapılabilmesi için düzenlemede değişiklik yapılması, ayrıca, benzer sebeplerle girişim şirketleri tarafından girişim sermayesi yatırım fonlarına tahsisli olarak satılmak üzere ihraç edilecek paya dönüştürülebilir tahviller için dönüştürme fiyatının ve oranının taraflarca serbestçe belirlenebilmesinin sağlanması,
 - GSYF portföyünde yer alan girişim sermayesi yatırımlarının değerlendirme raporlarının sadece kaynak taahhütlü fonlar, girişim şirketlerine yapılan yatırım tutarı ve fonun dönem içinde çıkış hakkı verip vermemesine göre, değerlendirme raporlarının yatırım komitesi veya değerlendirme kuruluşu tarafından hazırlanabilmesi, ayrıca değerlendirme raporlarının geçerlik süresi belirlenmesi ve yurtdışı yatırımların değerlemesinin de aynı esaslara tabi olması,
 - GSYF'ye yapılan her yatırımın Kurulumuza bildirilmesi zorunluluğunun kaldırılması,
 - Asgari kaynak taahhüdünün tahsil süresi ve yatırıma yönlendirme süresinin bir yıldan iki yıla çıkarılması,
 - GSYF'ye farklı tarihlerde kaynak taahhüdü vermek yoluyla giren yatırımcılar arasında eşitsizliğin giderilmesi amacıyla denkleştirme işleminin esaslarının belirlenmesi,
 - Girişim sermayesi yatırımları dışındaki yatırımlara ilişkin olarak; altına, diğer kıymetli madenlere ve bunlara dayalı vadeli işlem sözleşmelerine yatırım yapılması engelleyen hükümler Tebliğ'den çıkartılarak bu araçlara da fonlar tarafından yatırım yapılabilmesinin önü açılması,
 - Açık pozisyon hesaplamasında, diğer sınırlamalara uygun olarak hesap dönemi sonundaki fon toplam değerinin esas alınması,
 - Yurtdışında yerleşik olup borsada işlem görmeyen ve gelişme potansiyeli taşıyan şirketlere Tebliğ'de belirtilen yöntemlerle, fon toplam değerinin azami %10'una kadar yatırım yapılabilmesi ve bu yatırımların girişim sermayesi yatırım sınırlamalarına dahil edilmeyeceği,
 - GSYF portföyü oluşmadan önce, kaynak taahhütleri üzerinden yönetim ücreti tahakkuk ettirilmesine imkan tanınması,
 - Performans ücretinin tahakkuku ve tahsiline ilişkin usul ve esasların katılma payı satışına başlanmadan

kurucunun yönetim kurulu kararı ile belirleneceği ve söz konusu yönetim kurulu kararında performans ücretinin tahakkuku ve tahsiline ilişkin örneklere de yer verilmesinin gerektiği, katılma payı satışı yapılacak yatırımcılara performans ücretine ilişkin usul ve esasların yazılı olarak bildirilmesi ve katılma payı satışı yapılacak yatırımcılardan performans ücretine ilişkin usul ve esasları kabul ettiklerine dair yazılı beyan alınması ve bu beyanın asgari olarak 5 yıl boyunca saklanması gibi performans ücreti hesaplanmasına ve iadesine ilişkin ayrıntılı esasların belirlenmesi,

- GSYF'nin kredi veya faizsiz finansman kullanılmasına ilişkin üst limitin, bu kullanımın gerçekleştiği hesap dönemi ile sonrasındaki hesap dönemleri sonunda açıklanan fiyat raporlarında sağlanması zorunluluğunun getirilmesi, ayrıca, kredi alınması halinde katılma payı sahiplerine verilecek bilgilerin detaylandırılması ve Kurula bildirim zorunluluğunun kaldırılması,
- GSYF'ler için Kamuyu Aydınlatma Platformu sayfası oluşturulması, bu sayfada yer alacak özet ve genel bilgilerin doldurulması ve ticari sır niteliğindeki bilgilerin gizlenebilmesi suretiyle fon bilgilendirme dokümanlarının, fon bilgilendirme dokümanları tadil metinlerinin ve finansal raporların Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda ilan edilmesi zorunluluğunun getirilmesi

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

GSYF'lerin gayrimenkul ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri tarafından da kurulabilmesi hususunun fiili durumu yansıtamaması,

Girişim sermayesi yatırımlarının, yatırım gerçekleştirilmeden önce ve yatırımlardan çıkış yapılmadan önce portföy saklayıcısının gerekli kontrolleri eksiksiz şekilde yapamaması,

Uygulamada karşılaşılan yönetim kurulunun yetki devri sorununun devam etmesi,

GSYF'lerin yatırım komitesinin oluşturulmasına ve toplantılarına ilişkin uygulamada karşılaşılan belirsizliklerin devam etmesi,

İhraç belgesi onaylandıktan sonra pay satışı gerçekleştiremeyen GSYF'ler hakkındaki uygulamadaki belirsizliklerin yaşanması,

GSYF katılma paylarının iştirak payı karşılığında satılması veya fona iade edilmesi durumunda, iştirak paylarının değerinin tespiti hususunda belirsizlik yaşanması,

Yabancı para cinsinden katılma payı alım satımı yapılamaması,

GSYF'lere ilişkin reklam ve ilan düzenlemelerinin GYF'ler ve Kurulumuzun diğer düzenlemeleri ile uyumsuz olması,

Uygulamada karşılaşılan girişim şirketinin tanımına ilişkin belirsizliklerin devam etmesi,

GSYF portföyünde yer alan girişim şirketinin merkezinin yurtdışına taşınması halinde, bu şirketin paylarına yapılan yatırımların girişim sermayesi yatırımı olarak değerlendirilmeye devam edilip edilmeyeceği hususunda belirsizlik yaşanması,

Girişim şirketlerinin borçlanması hususunun hukuki bir çerçeveye oturtulamaması,

Kaynak taahhütlerinin yatırımcı sözleşmesinde yer alacak asgari unsurlar, kaynak taahhüdü ödemeleri karşılığında yatırımcıya verilecek pay sayısının hesaplanması, asgari kaynak taahhüdünün tahsil süresi ve yatırıma yönlendirme süresi konularında uygulamada karşılaşılan sorunların devam etmesi,

GSYF'ye farklı tarihlerde kaynak taahhüdü vermek yoluyla giren yatırımcılar arasında eşitsizlik yaşanması

Altına, diğer kıymetli madenlere ve bunlara dayalı vadeli işlem sözleşmelerine yatırım yapılamaması,

Performans ücreti hesaplanmasına ve iadesine ilişkin hususlarda GYF'ler ile uyumsuz bir durumun ortaya çıkması ve uygulamada belirsizlikler yaşanması,

GSYF'lerin bilgilendirme dokümanları ile finansal raporlarının KAP'ta ilan edilmemesi nedeniyle fonların sayısının ve muhtelif bilgilerinin takibinin zor hale gelmesi,

durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- a) Girişim sermayesi yatırım fonlarının bilgilendirme dokümanlarında belirtilmek suretiyle, katılma payı sahiplerine tanınan hak ve/veya yükümlülükleri farklılaştırmak suretiyle pay grubu oluşturulmasına ve yabancı para cinsinden katılma payı alım satımına imkan tanınması,
- b) Girişim sermayesi yatırım fonlarının katılma payı alım satımının fon birim pay değerinden başka bir fiyat üzerinden işlem yapma imkanı tanınması ve buna yönelik esasların belirlenmesi,
- c) Girişim şirketinin tanımı güncellenerek, uygulamada yaşanan belirsizliklerin giderilmesi,
- ç) GSYF'lerin yatırım yapabileceği varlıkların çeşitlendirilmesi, VDMK'ların da girişim sermayesi yatırımlarında kullanılabilmesi,
- d) Fon unvanında katılım ibaresinin kullanılmasına ilişkin esasların belirlenmesi,
- e) GSYF'lerin sicil işlemleri kapsamında tüzel kişiliğinin bulunduğu hususunda madde metninde güncelleme yapmak suretiyle 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile uyum sağlanması,
- f) Portföy yönetim hizmetinin dışarıdan alınabileceği şirketler arasına "gayrimenkul ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri" eklenmesi,
- g) Girişim sermayesi yatırımlarının, yatırım gerçekleştirilmeden önce ve yatırımlardan çıkış yapılmadan önce portföy saklayıcısının gerekli kontrolleri yapabilmesi,
- ğ) GSYF'lere ilişkin reklam ve ilan düzenlemelerinin GSYF'ler ve Kurulumuzun diğer düzenlemeleri ile uyumlu hale getirilmesi,
- h) Uygulamada karşılaşılan yönetim kurulunun yetki devri sorununun, yetkinin genel müdür de dahil olmak üzere Kurucu personeline veya yatırım komitesine devrederek giderilmesi,
- ı) Fonun portföyünün oluşturulması aşamasında kurucu ve portföy yöneticisi tarafından katılma paylarının kendi portföyüne alınabilmesi ve fona borç verilebilmesi,
- i) Halka açık olmayan girişim şirketlerinin fon kullanıcısı olduğu kira sertifikalarına yapılan yatırımların da girişim sermayesi yatırımı olarak kabul edilmesi,
- j) GSYF katılma paylarının, iştirak payı karşılığında da fona iade edilmesine imkan tanınması,
- k) GSYF katılma paylarının iştirak payı karşılığında satılması veya fona iade edilmesi durumunda, iştirak paylarının değerinin tespiti hususuna açıklık kazandırılması,
- l) Kurucu ve portföy yöneticisinin fonun katılma paylarını herhangi bir sınırlama olmaksızın kendi portföyüne alabilmesine imkan tanınması,
- m) Fon portföyünde yer alan girişim şirketinin merkezinin yurtdışına taşınması halinde, bu şirketin paylarına yapılan yatırımlar girişim sermayesi yatırımı olarak değerlendirilmeye devam edilerek bu şirketlerin desteklenmeye devam edilebilmesi ve portföy sınırlamalarına uyumun sağlanabilmesi için düzenlemede değişiklikler yapılması,
- n) Girişim şirketlerinin borçlanmasının hukuki bir çerçeveye oturtularak, borçlanma araçları yoluyla yapılabilmesine imkan tanınması,
- o) Girişim şirketleri tarafından girişim sermayesi yatırım fonlarına tahsisli olarak satılmak üzere ihraç edilecek paya dönüştürülebilir tahviller için dönüştürme fiyatının ve oranının taraflarca serbestçe belirlenebilmesine imkan tanınması,
- ö) Artan fon sayısına paralel olarak yapılan her yatırımın Kurulumuza bildirilmesi zorunluluğunun kaldırılması,
- p) Asgari kaynak taahhüdünün tahsil süresi ve yatırıma yönlendirme süresinin, uygulamada karşılaşılan sorunlar dikkate alınarak bir yıldan iki yıla çıkarılması,

- r) GSYF'ye farklı tarihlerde kaynak taahhüdü vermek yoluyla giren yatırımcılar arasında eşitsizliğin giderilmesi amacıyla denkleştirme işleminin esaslarının belirlenmesi,
 - s) Altına, diğer kıymetli madenlere ve bunlara dayalı vadeli işlem sözleşmelerine yatırım yapılmasını engelleyen hükümler Tebliğ'den çıkartılarak bu araçlara da GSYF'ler tarafından yatırım yapılabilmesinin önünün açılması,
 - ş) Girişim şirketlerinin yatırım öncesinde inceleme ve değerlendirme süreci gerektiği dikkate alınarak, fon portföyü oluşmadan önce, kaynak taahhütleri üzerinden yönetim ücreti tahakkuk ettirilmesine imkan tanınması,
 - t) Uygulamadaki belirsizliklerin giderilebilmesini ve gayrimenkul yatırım fonları ile uyum sağlanabilmesini teminen, performans ücreti hesaplanmasına ve iadesine ilişkin ayrıntılı esasların belirlenmesi,
 - u) Uygulamadaki aksaklıkların önüne geçilebilmesini teminen fonun kredi veya faizsiz finansman kullanmasına ilişkin üst limitin, bu kullanımın gerçekleştiği hesap dönemi ile sonrasındaki hesap dönemleri sonunda açıklanan fiyat raporlarında sağlanması zorunluluğunun getirilmesi, ayrıca, kredi alınması halinde katılma payı sahiplerine verilecek bilgilerin detaylandırılması ve Kurula bildirim zorunluluğunun kaldırılması,
 - ü) GSYF'lerin sayısının ve muhtelif bilgilerinin takibinin kolaylaştırılmasını teminen, bilgilendirme dokümanları ile finansal raporlarının KAP'ta ilan edilmesi gerektiğinin hükme bağlanması
- suretiyle piyasada oluşan taleplerin karşılanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Ülkemizde girişim sermayesi yatırım fonlarının hem sayıca, hem de toplam değer açısından büyümesinin desteklenmesi, bu fonları kurmak ve yönetmek amacıyla faaliyet gösteren portföy yönetim şirketlerinin teşvik edilmesi, nitelikli yatırımcıların girişim sermayesi yatırımlarına olan ilgilerinin artırılması, girişim sermayesi yatırımlarının finansmanı kapsamında ülkemize yabancı sermayenin çekilmesi ve GSYF Tebliği hükümlerine ilişkin olarak uygulamada karşılaşılan farklı yorumların giderilerek ilgili hükümlerin netleştirilmesi amacıyla düzenlemeler yapılmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

- a) Girişim şirketlerine ve girişim sermayesi yatırım fonlarına yönelik talepte artış sağlanması,
 - b) Girişim sermayesi yatırım fonlarının daha etkin faaliyette bulunmaları,
 - c) Ülkemize yabancı sermayenin çekilmesi,
 - d) Sermaye piyasalarının geliştirilmesi ve sermayenin tabana yayılması
- beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Girişim sermayesi yatırım fonlarının daha cazip bir yatırım aracı haline getirilmesi suretiyle nitelikli yerli ve yabancı yatırımcıların sermaye piyasalarımıza katılımının artırılması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.2.7. Yatırım Fonlarının Finansal Raporlarına İlişkin Düzenlemeler

II-14.2 Sayılı Yatırım Fonlarının Finansal Raporlama Esaslarına İlişkin Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 09.10.2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- a) Girişim sermayesi yatırım fonlarına ilişkin Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) sayfası oluşturulması ve fonlarla ilgili temel bilgilerin KAP aracılığıyla açıklanmasını teminen Tebliğ'de yer alan aksi düzenlemelerin Tebliğ'den çıkarılması,
- b) Girişim sermayesi yatırım fonlarının fiyat raporlarında portföylerindeki girişim sermayesi yatırımları ile yurt dışında yerleşik şirketlere yapılan yatırımların değerinin III-52.4 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin 20. maddesi kapsamında tespit edileceği,

- c) Yatırım fonlarının fiyat raporlarında ters repo ve repo ile yurt içi organize para piyasası işlemlerinin değerlemesinde vade sonuna kadar işleme ait iç verim oranının kullanılması hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

İlgili diğer mevzuatla uyumsuzlukların olması ve sektörün ihtiyaçlarının karşılanamaması durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

İlgili diğer mevzuata uyum sağlanması ve sektörün ihtiyaçlarının karşılanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Mevzuat uyumlaştırılması ve sektörden gelen taleplerin karşılanması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Kurulumuzun III-52.4 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (GSYF Tebliği) hükümlerine ilişkin olarak uygulamada karşılaşılan farklı yorumların giderilerek ilgili hükümlerin netleştirilmesi amacıyla mevcut GSYF Tebliği'nde bazı değişiklikler yapılması ve yapılacak değişiklikler ile bağlantılı olarak II-14.2 sayılı Yatırım Fonlarının Finansal Raporlama Esaslarına İlişkin Tebliğ'de de birtakım düzenlemeler yapılması ihtiyacı doğmuş olup, bu kapsamda mevzuat uyumsuzluklarının giderilmesi sağlanmıştır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Mevzuattaki uyumsuzlukların giderilmesi ve sektör taleplerinin karşılanması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.3. VERİ DEPOLAMA KURULUŞLARINA YAPILACAK RAPORLAMALARA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.3.1. Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (IV-87.1)'de Gerçekleştirilen Değişiklikler

27/10/2018 tarihli ve 30578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (IV-87.1) (Raporlama Tebliği) uyarınca, borsa ve tezgâh üstü türev işlemlere ilişkin AB direktifleriyle uyumlu detayda veri seti, yatırım kuruluşları (bankalar ve aracı kurumlar), diğer finansal sektör kuruluşları ile TCMB tarafından döviz pozisyonu takip edilen özel sektör firmalarınca en geç işlem gününü takip eden günde (T+1)'de Veri Depolama Kuruluşu (VDK) olarak yetkilendirilen Merkezi Kayıt Kuruluşu'na (MKK) iletilmektedir. Diğer yandan ekonomi üst yönetimi tarafından yurtdışında yerleşiklerle yapılan ve para birimlerinden bir tanesinin Türk Lirası olduğu türev araç sözleşmelerine ilişkin etkin takip ihtiyacının karşılanması amacıyla, detaylı T+1 raporlamasının yanı sıra bu işlemlere ilişkin özet verilerin işlem gününde (T+0'da) MKK'ya raporlanması ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür. Konuyla ilgili Raporlama Tebliği'nde 26.02.2020 tarih ve 31051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle mevzuat altyapısı oluşturulmuş olup, yatırım kuruluşları ve tüzel kişilerce anılan kapsamdaki sözleşmelere ait raporlamalara 02.03.2020 tarihinden itibaren başlanmıştır.

Ayrıca, Raporlama Tebliği'nde 24.07.2020 tarihli ve 31195 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklik çerçevesinde,

- Borçlanma araçlarına ilişkin organize ve tezgahüstü piyasalarda gerçekleştirilen işlemler (menkul kıymet alım satım işlemleri, repo ters repo işlemleri, kıymet transferleri, rehin teminat işlemleri, ödünç işlemleri vb.) ile menkul kıymetlerin ilk ihraç ve itfa işlemlerine ilişkin verilerin 29.06.2020 tarihinden başlamak üzere MKK'ya raporlanmasına,

- Aracı kurumlar tarafından kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemlerine yönelik kapsamlı verilerin 30.09.2020 tarihinden itibaren MKK nezdindeki Yatırımcı Risk Takip Sistemi'ne (YRTS) günlük raporlanmasına ilişkin yükümlülükler getirilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- Türev araç işlemlerine ilişkin işlem gününün ertesi günü yapılan raporlamaların gecikmeli veri oluşturması sebebiyle risk yönetimi konusunda ekonomi üst yönetiminin veri ihtiyacının tam olarak karşılanamaması
- Borçlanma araçlarına ilişkin işlemlerin VDK'ya raporlanmasına ilişkin düzenleme yapılmaması halinde AB tarafından çıkarılan "Securities Financing Transaction Regulation" düzenlemesine uyum sorununun ortaya çıkması,
- Kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemlerine yönelik verilerin merkezi bir şekilde toplanmaması halinde yatırımcı risklerinin etkin takibinin mümkün olmaması söz konusu olmuştur.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Raporlama yükümlüsü taraflarca yurtdışında yerleşiklerle yapılan ve para birimlerinden bir tanesinin Türk Lirası olduğu türev araç sözleşmelerine ilişkin özet verilerin MKK'nın e-VEDO sistemine işlem gününde raporlanması, bu sayede gecikmesiz veri akışıyla karar mekanizmasının güçlendirilmesi sağlanmıştır.

MKK nezdinde türev araç işlemlerinin yanı sıra borçlanma araçlarına ve kredili alım, açığa satış ve ödünç işlemlerine ilişkin merkezi bir veri havuzunun oluşturulması sonucu gerek uluslararası düzenlemelere uyum sağlanması gerekse söz konusu işlemlere ilişkin yetkili otoritelere denetim ve gözetimini güçlendirecek verilerin sunulması söz konusu olmuştur.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Avrupa Birliği standartları ile uyumlu olarak MKK'ya T+1'de raporlanan verilere ilave olarak, T+0'da özet bilgilerin MKK'ya raporlanması ve MKK tarafından sunulacak analiz ve araçlarla ekonomi üst yönetiminin karar alma mekanizmasının güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

Sistemik riskin gözetimi ve finansal istikrarın korunması amacıyla MKK nezdinde yürütülen Yatırımcı Risk Takip Sistemi (YRTS) ile aracı kurum risklerinin ölçülebilmesi yanında, aynı zamanda aracı kurumların kredili işlem, açığa satış ve ödünç işlemi yapan müşterilerinin (yatırımcıların) risklerinin de ölçülebilmesi sağlanmaktadır.

3. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Türev araç, borçlanma araçları ve kredili işlem, açığa satış ve ödünç işlemlerine ilişkin yatırım kuruluşları ve yatırımcıların risklerinin bütüncül olarak daha etkin bir şekilde takip edilebilmesinin yaratacağı dolaylı etkiler.

4. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Hazine ve Maliye Bakanlığı, TCMB, BDDK ve MKK görüş ve katkılarıyla sonuçlandırılmıştır.

3.4. LİSANSLAMA VE DEĞERLEME STANDARTLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.4.1. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar için Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Tebliği'ne İlişkin Düzenleme

6/12/2012 tarih ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPKn) 128 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında hazırlanan Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar için Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Tebliği (VII-128.7), Kurulumuzun diğer düzenlemelerinde yer alan lisansa tabi personelle ilgili hükümlerle paralellik sağlanması ve uygulamadan kaynaklanan ihtiyaçların karşılanmasını teminen güncellenmiş ve yapılan değişiklikler 23.07.2020 tarih ve 31194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Tebliğ değişiklikleri ile;

- Uluslararası kabul görmüş sertifikaların denkliğinin düzenlendiği Tebliğ'in 10 uncu maddesinin birinci fıkrası ile yabancı uyruklu kişiler veya yurt dışında finansal piyasalar alanında en az 3 yıl çalışanların yabancı belgelerle çalışma hakkını düzenleyen Tebliğ'in 26 ncı maddesi, başvuru sahibinin hangi kurum veya kuruluşa denklik ve/veya çalışma hakkı için başvuracağı ve nasıl bir prosedür izleneceği hususuna açıklık getirecek şekilde yeniden tadil edilmiş, denklik başvurularına konu yabancı belgeler ile Tebliğ'in 26 ncı maddesi uyarınca çalışma hakkı tanınan ve Tebliğ'in 2 numaralı ekinde yer alan yabancı belgeler ve bu yabancı belgelere karşılık olarak denkliği kabul edilen/çalışma hakkı verilen lisans belgeleri arasında uyumun sağlanmasını teminen sözkonusu Tebliğ ekinde yer alan tablo her iki Tebliğ maddesi için ortak olarak düzenlenmiş ve tabloda yer alan yabancı belgeler ayrıca güncellenmiştir.
- İstanbul Finans Merkezi Eylem Planı çerçevesinde nitelikli ve yurt dışı deneyimi olan kişilerin sermaye piyasamıza kazandırılmasını teminen denklik için başvuran ve Türkçe bilmeyen kişiler için, talep olması halinde, fark konularına ilişkin sınavların yabancı dilde de yapılabilmesine imkân veren bir hüküm ilgili maddeye ilave edilmiştir.
- Üniversitelerin sermaye piyasaları konusundaki lisansüstü programlarının belirli lisansların sınav konularının tamamını kapsamaması durumunda bu programlardan mezun olanlara ilgili lisansları sınavsız olarak alma muafiyetine ilişkin Tebliğ'in 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ancak sözkonusu fıkranın yürürlükten kaldırılma tarihi itibarıyla lisansüstü programa kaydolmuş kişilerin hak mağduriyeti yaşamamalarını teminen bu kapsama giren kişiler için bir geçiş maddesi düzenlenmiştir.
- Sermaye piyasası kurumlarının güven ve itibar müesseseleri olduğu dikkate alınarak, Tebliğ'in 18'inci maddesine lisans sahibi kişilerin mesleğin gerektirdiği dürüstlük ve itibara aykırı nitelikteki fiillerinin tespit edilmesi halinde, sahip oldukları lisansların Kurul tarafından iptal edileceğine ilişkin bir hüküm ilave edilmiştir.
- Bankaların lisans sahibi olmayan yardımcı statüsünde çalışan kişilerin de sicil bilgilerinin izlenebilmesini teminen Tebliğ'in 4/h ve 4/1 maddesi ile 19 uncu maddesinde sicil tutulacak kişi kapsamına yardımcı olarak çalışan kişiler de ilave edilmiştir.
- Şeffaflık ilkesi gereği lisans sahibi kişilerin lisans belgelerinin kontrolünün yapabilmelerini teminen Tebliğ'in 21 inci maddesine lisans almaya hak kazanmış kişilerin lisanslarına ilişkin bilgilerin Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.'nin internet sitesinde kamuoyunun erişimine açık tutulacağı hükmü ilave edilmiştir.
- COVID-19 salgınının piyasalarda oluşturduğu olumsuzluklar nedeniyle, Tebliğin Geçici 10 uncu maddesinde yer alan yatırım kuruluşlarında yardımcı sıfatıyla üç yıllık çalışma süresini dolduran, ancak lisans almaya hak kazanamayanların yardımcı personel olarak çalışabilecekleri ek geçiş süresi 31.01.2022 tarihine kadar uzatılmıştır.
- Tebliğ Eki 1 de yer alan tabloda yer alan lisans gerektiren unvan ve görevler ile gerekli lisanslar Kurulun ilgili diğer düzenlemeleriyle uyumlu olacak şekilde güncellenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) Lisanslama Tebliğinde belirtilen lisans gerektiren unvan ve görevler ile gerekli lisansların Kurulun ilgili diğer düzenlemeleriyle uyum ve paralellik sağlayamayacağı,
- b) Yatırım kuruluşlarında yardımcı sıfatıyla üç yıllık çalışma süresini dolduran, ancak lisans almaya hak kazanamayanların pandemi döneminde lisanslama sınavlarına da girememesi halinde işten çıkarılarak veya pozisyon değiştirilerek mağdur duruma düşebileceği,
- c) Denklik başvurularına konu yabancı belgeler ile Tebliğ'in 26 ncı maddesi uyarınca çalışma hakkı tanınan ve Tebliğ'in 2 numaralı ekinde yer alan yabancı belgeler ve bu yabancı belgelere karşılık olarak denkliği kabul edilen/çalışma hakkı verilen lisans belgeleri arasında uyumun sağlanamayacağı, Kurul tarafından kabul edilen yabancı belge isimlerinin güncellenmemiş olacağı,
- d) Türkçe bilmeyen nitelikli yabancıların lisans belgelerimize denklik için başvurmaları halinde, sınavların sadece Türkçe yapılıyor olması nedeniyle ülkemizde çalışmalarının daha zorlaşabileceği,
- e) Üniversitelerin sermaye piyasaları konusundaki lisansüstü programlarının belirli lisansların sınav konularının tamamını kapsamaması durumunda bu programlardan mezun olanlara, ilgili lisansları sınavsız olarak alma

muafiyetine ilişkin Tebliğ hükmünün kaldırılmamış olması halinde; lisanslamaya ilişkin güven ortamının zedelenebileceği, lisansüstü programların lisanslama sınavlarına alternatif oluşturması sonucunu doğuran düzenlemelerin, lisanslama sınavlarına verilen önem ve değerin azalmasına yol açabileceği,

- f) Mesleğin gerektirdiği dürüstlük ve itibara aykırı nitelikteki fiilleri tespit edilen kişilerin bazı Kurulumuz düzenlemeleri ile ortak, yönetici veya ihtisas personeli olarak çalışması mümkün olmamakla beraber, mesleğin gerektirdiği dürüstlük ve itibara aykırı nitelikteki fiilleri sonradan tespit edilen lisanslı kişilerin lisanslarının iptal edilmesine ilişkin Kurulun alabileceği bir önlem mekanizmasının olmayacağı,
- g) Bankaların lisans sahibi olmayan yardımcı statüsünde çalışan kişilerin sicil bilgilerinin izlenemeyeceği, öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- a) Yatırım kuruluşlarında yardımcı sıfatıyla üç yıllık çalışma süresini dolduran, ancak lisans almaya hak kazanamayanların ek geçiş süresi içinde lisans sınavlarına girerek lisans belgesi almaya hak kazanacakları ve sektördeki lisans sahibi kişilerin sayılarının artacağı,
- b) İstanbul Finans Merkezi Eylem Planı çerçevesinde nitelikli ve yurt dışı deneyimi olan kişilerin sermaye piyasamıza kazandırılabilmesi,
- c) Mesleğin gerektirdiği dürüstlük ve itibara aykırı nitelikteki fiilleri tespit edilen kişilerin lisanslarının iptal edilmesi yoluyla sermaye piyasası kurumlarının güven ve itibar müesseseleri olmasının sağlanacağı,
- d) Kurulumuz tarafından hazırlanan lisanslama sınavları yoluyla lisans belgesi elde edilmesinin sermaye piyasaları tarafından objektif ve tek uygulama şekli olarak benimsenmesinin sağlanacağı,
- e) Denklik ve yabancı belgelerle çalışma konusundaki başvuru prosedürlerine açıklık getirilmesi nedeniyle başvuruların kolaylaşması, beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (VII-128.7) ve eklerinin Kurulumuzun ilgili diğer düzenlemelerinde yer alan lisansa tabi personelle ilgili hükümleri arasında uyumun sağlanması ve uygulamadan kaynaklanan ihtiyaçların karşılanarak mevzuatın güncellenmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

- a) Yatırım kuruluşlarında yardımcı sıfatıyla üç yıllık çalışma süresini dolduran, ancak lisans almaya hak kazanamayanların ek geçiş süresi içinde lisans sınavlarına girerek lisans belgesi almaya hak kazanmaları ile sektörde daha fazla lisanslı kişi olması sağlanarak, hem çalıştıkları kurumlara hem de ülkemize sağlayacakları katma değerleri artacaktır.
- b) Nitelikli yabancı kişilerin ülkemiz sermaye piyasalarında çalışmaları teşvik edilecek, İstanbul Finans Merkezi olma konusundaki amaç ve hedeflerimize daha da yaklaşmamız mümkün olacaktır.
- c) Mesleğin gerektirdiği dürüstlük ve itibara aykırı nitelikteki fiilleri tespit edilen kişilerin lisanslarının iptal edilmesi yoluyla yerli ve yabancı yatırımcıların sermaye piyasasına olan güveni artacak ve yeni gelecek yatırımcılarla işlem hacminin uzun dönemde artması mümkün olabilecektir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Lisanslama ve sicil düzenlemelerinde yapılan değişiklik düzenlemeleri ile daha nitelikli sermaye piyasası çalışanlarının sermaye piyasalarına kazandırılması sağlanarak yatırımcılara sunulan hizmetlerin sürekliliği ve kalitesi de artacaktır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurulumuz tarafından hazırlanan Tebliğ Taslağına ilişkin olarak Kurulumuzdaki bazı daireler ile Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. ile görüş alış verişinde bulunulmuştur.

3.4.2. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları Hakkında Tebliğ'e İlişkin Düzenleme

Kurulumuzun Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları Hakkında Tebliğ (III-62.3)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile getirilen yenilikler aşağıda yer almaktadır:

- Lisanslı "çözüm ortakları"nın dışarıdan hizmet sağlama yerine gayrimenkul değerlendirme kuruluşları bünyesinde istihdam edilmelerinin sağlanması amacıyla, dışarıdan gayrimenkul değerlendirme hizmeti alınımının yıllar içinde kademeli olarak sınırlandırılmasına yönelik olarak hüküm getirilmiştir. (Tebliğ md.11/4 ve Geçici Madde 1/2)
- Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi'nin (FİKKO), 27.02.2020 tarihinde gerçekleştirilen 12 sayılı toplantısında "Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği altındaki Gayrimenkul Bilgi Merkezinin, Merkezi Kayıt Kuruluşu sistemine transfer edilmesi" kararı alınmıştır. Anılan kararın daha etkin uygulanmasını teminen ve ayrıca MKK Gayrimenkul Bilgi Merkezi A.Ş.'nin kurumsal statüsünü güçlendirmek amacıyla, değerlendirme faaliyetleri ile ilgili olarak MKK Gayrimenkul Bilgi Merkezi A.Ş.'ye iletilecek veri ve bilgilerin zamanında ve belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde gayrimenkul değerlendirme kuruluşları tarafından iletilmemesi hususu, yetki ve lisans iptali gerektirebilecek fiiller arasında sayılmıştır. (Tebliğ md. 13/1-i)

3.4.3. Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde Yapılan Değişiklik

Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi'nin (FİKKO), 27.02.2020 tarihinde gerçekleştirilen 12 sayılı toplantısında "Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği altındaki Gayrimenkul Bilgi Merkezinin, Merkezi Kayıt Kuruluşu sistemine transfer edilmesi" kararı alınmış olup, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (Kanun) 76'ncı maddesi uyarınca, 2014/5933 sayılı Bakanlar Kurulu Karar Sayısı ile 02.04.2016 tarihli ve 28960 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve halen yürürlükte olan Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği (Birlik) Statüsü'nün, anılan FİKKO kararına uyum sağlamak ve Statüde diğer değişiklikleri de gerçekleştirmek amacıyla, bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin olarak Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statü Değişiklik Taslağı (Statü Taslağı) hazırlanmıştır Bu çerçevede, Statü Taslağı ile aşağıda verilen değişiklikler gerçekleştirilmiştir.

- MKK Gayrimenkul Bilgi Merkezi A.Ş., değerlendirme faaliyetlerine ilişkin tüm verilerin tutulduğu kuruluş olarak tanımlanmış, veri bildirimlerine ilişkin usul ve esasların ise Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirleneceği öngörülmüştür.
- Birlik üyelerinin mesleki faaliyetlerinin denetimi ile üye sicil bilgilerinin tutulmasına yönelik olarak üyelere bilgi ve veri toplanması amacıyla yönelik bir hüküm eklenmiştir.
- Birlik aidatlarının üyeler tarafından zamanında ödenebilmesini teminen aidatını ödemeyen kişinin üyeliğinin askıya alınması ve genel kurula katılamaması düzenlenmiştir.
- Birlik genel kurulunun Kurulumuzun daveti üzerine yönetim kurulu ve denetleme kurulunun seçimleri gündemi de dahil olmak üzere olağanüstü olarak toplanabilmesi maddesi yeniden düzenlenmiştir.
- Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin belirlenmesine ilişkin takvimde meydana gelebilecek erteleme ihtiyacının geçmişte ortaya çıkmış olduğu gözetilerek Statüde bu konuda belirtilmiş ay isimlerinin kaldırılarak sadece sürece yönelik zamanlamaya yer verilmiştir.
- Gayrimenkul değerlendirme faaliyetleri ile ilgili olarak MKK Gayrimenkul Bilgi Merkezi A.Ş.'ye iletilecek veri ve bilgilerin zamanında ve belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde iletilmemesi durumu, disiplin cezası uygulanabilecek haller arasında sayılmıştır.

3.5. 2020 YILI KURUL İLKE KARARLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3.5.1. Varlığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliği Uyarınca 20.02.2020 tarih ve 11/261 sayılı İlke Kararı

Kurulumuzun 20.02.2020 tarih ve 11/261 sayılı kararı ile III-58.1 sayılı Varlığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliği'nin 13 üncü maddesinin altıncı fıkrası gereği hizmet sağlayıcının faaliyetleri ile fon varlıklarının mevcudiyetine ilişkin yapılacak incelemelerin ve hazırlanacak raporların, varlığa veya ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin (VİDMK) tedavülde bulunduğu altı aylık hesap dönemleri itibarıyla ve her halükarda VİDMK'ların itfa tarihi itibarıyla yerine getirilmesine ve uygulamanın bu şekilde yönlendirilmesine karar verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Fon varlıklarının mevcudiyetine ilişkin yapılacak incelemelerin ve bu kapsamda hazırlanacak raporun yılsonu itibarıyla hazırlanması durumunda VİDMK'ların itfa edildiği tarihten yıl sonuna kadar uzun süre olması durumunda yapılacak denetimin ve denetim kapsamında hazırlanacak raporun etkin olmayacağı beklenmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Yapılacak incelemenin ve hazırlanacak raporun zamanlama açısından etkin ve gerçekçi olması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

VİDMK ihraçlarının güvenilir, eksiksiz, etkin yapılmasına yardımcı olmaktır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

VİDMK ihraçlarında yapılacak incelemelerin ve hazırlanacak raporun daha etkin ve nitelikli olması, zaman ve maliyet tasarrufu sağlaması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Kamuoyunun doğru, anlaşılır, tam bilgiye, eş anlı ve düşük maliyetle erişebilmesine imkan tanımaktadır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi veya dışı görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.5.2. Borçlanma Araçları Tebliği'ne İlişkin i-SPK 31.2 sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK 31.2 (27.02.2020 tarih ve 12/305 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Borçlanma Araçları Tebliği'ne ilişkin yapılan değişiklik kapsamında;

VII-128.8 sayılı Borçlanma Araçları Tebliği'nin (Tebliğ) 9 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasında düzenlenen borçlanma araçları ihraç limitinin, sermayelerinde bankaların doğrudan pay sahibi olmadığı veyahut en fazla %10 oranında doğrudan pay sahibi oldukları faktoring şirketleri için, ödenmiş/çıkarılmış sermayelerinin üç katını geçemeyecek şekilde belirlenmesine karar verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemenin, uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi ayrıca yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunamaması durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması ve borçlanma araçlarından kaynaklanan risklerin daha etkin bir şekilde yönetilebilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Borçlanma araçlarının limitine ilişkin yapılan düzenlemede, SPKn 31'inci maddesi uyarınca Kurul'a verilen yetki kapsamında, 6361 sayılı Kanun'un faktoring şirketlerinin asgari sermaye yükümlülüklerini düzenleyen maddesinde sermaye yapılarının güçlendirilmesi ve daha kurumsal bir yapıya kavuşturulmalarını teminen asgari sermaye yükümlülüklerinin arttırıldığı göz önünde bulundurularak uygulamada birliğin sağlanması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Uygulamada birlik sağlanması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Uygulamada birlik sağlanması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi veya dışı görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.5.3. Piyasa Öncesi İşlem Platformu'na Alınabilecek Ortaklıklar ile Gelişen İşletmeler Pazarı'ndan Alt Pazar'a Alınan Ortaklıkların Finansal Raporlama, Bağımsız Denetim ve Kurumsal Yönetim Düzenlemeleri Açısından Yükümlülüklerine İlişkin 15.10.2020 tarih ve 64/1284 sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK. II-17.6 (15.10.2020 tarihli ve 64/1284 s.k.) sayılı ilke kararı ile;

- 1) Gelişen İşletmeler Pazarının (GİP) kaldırılması nedeniyle, bu pazarda işlem gören ortaklıklar, finansal raporlama ve bağımsız denetim bakımından Alt Pazar için belirlenen yükümlülükler tabi olacaktır. Alt Pazar'a alınan GİP şirketleri, Kurulumuzun II-14.1 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"nin (II-14.1 Tebliği) 22'nci maddesi kapsamında yalnızca 30.09.2020 tarihli ara dönem finansal tabloların hazırlanması ve kamuya açıklanması yükümlülüklerinden muaf tutulmasına
- 2) Fiili dolaşım oranının %5'in altına düşmesi nedeniyle payları Piyasa Öncesi İşlem Platformu'na (PÖİP) alınacak ortaklıklar için, Kurulumuzun II-14.1 Tebliği'nin 22'nci maddesinde ve Seri:X, No:22 sayılı "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliği"nin "Başlangıç Hükümleri" Kısmının 5'inci maddesinde yer alan 3 ve 9 aylık ara dönem finansal raporlar ve 6 aylık ara dönem faaliyet raporlarının hazırlanması ve kamuya açıklanması ile 6 aylık ara dönem finansal tabloların sınırlı bağımsız denetime tabi olma yükümlülüğüne ilişkin muafiyetler uygulanmamasına,
- 3) Fiili dolaşım oranının %5'in altına düşmesi nedeniyle payları PÖİP'e alınacak ortaklıkların II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1 sayılı Tebliği)'ne göre tabi oldukları yükümlülüklerin aynen devam edilmesine,
- 4) Payları Borsa'nın Alt Pazar'ında işlem gören halka açık ortaklıklar, kurumsal yönetim uygulamaları bakımından II-17.1 sayılı Tebliğin kurumsal yönetim ilkelerine ilişkin İkinci Bölümünde yer alan hükümler ile Tebliğ'in yatırımcı ilişkileri bölümüne ilişkin 11 inci maddesine tabi olacak olup, GİP'ten Alt Pazar'a alınan şirketlerin 30.06.2021 tarihine kadar söz konusu hükümlere uyum sağlamasının zorunlu olmasına

karar verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemenin yapılmaması durumunda uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması ve piyasanın güvenilir, şeffaf, etkin, adil ve istikrarlı bir ortamda çalışması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Borsa İstanbul A.Ş.'nin düzenlemesi ile gelişen işletmeler pazarı kapatılmış ve bu pazarda işlem gören şirketler Alt Pazarda işlem görmeye başlamışlardır. Söz konusu ilke kararı ile Alt Pazar'da işlem görecektir şirketlerin finansal raporlama ve kurumsal yönetim düzenlemeleri bakımından yükümlülüklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Uygulamada birlik sağlanması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Uygulamada birlik sağlanması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.5.4. Pay Tebliği'nin 27'nci Maddesine İlişkin i-SPK.128.16 sayılı İlke Kararı

Kurul Karar Organı'nın i-SPK.128.16 (24.12.2020 tarih ve 78/1573 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Pay Tebliği'nin 27 nci maddesinde belirtilen esasları geçersiz veya etkisiz kılmak amacıyla söz konusu esasların dolanılmasına yönelik işlemlerin yapıldığına dair şüphe bulunan hallerde, Kurul, bu şekilde işlemlerde bulunan kişilerin, dolanmaya yönelik işlemleri gerçekleştirdikleri ortaklıklarda sahip oldukları payların borsada işlem görmeyen niteliğe dönüştürülmesi amacıyla Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'ne bildirimde bulunacağı düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Düzenleme yapılmaması halinde, Pay Tebliği'nin 27 nci maddesi ile temin edilmek istenen piyasanın şeffaf işleyişi ile piyasanın sert fiyat hareketlerinden korunması yönündeki amaçların etkin şekilde ortaya çıkmasının engellenmesi söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Yapılan düzenleme ile Pay Tebliği'nin 27 nci maddesi hükümlerini dolanmak amacıyla ortaya çıkabilecek çeşitli uygulamalara karşı tedbir alınması mümkün olacak ve böylelikle piyasanın güvenilir, şeffaf, etkin, adil ve istikrarlı bir ortamda çalışmasının engellenmesinin önüne geçilebilecektir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Payları Borsada işlem gören halka açık ortaklıkların mevcut pay sahiplerinin yapacakları satışlara ilişkin olarak Pay Tebliği'nin 27 nci maddesine uyumun sağlanması ve Pay Tebliği'nin 27 nci maddesinin piyasanın güvenilir, şeffaf, etkin, adil ve istikrarlı bir ortamda çalışması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması ve kamunun zamanında, yeterli ve doğru olarak aydınlatılması yönündeki amaçlarının temin edilmesi.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Yapılan düzenleme ile Pay Tebliği'nin 27 nci maddesinin dolanıldığına dair şüphe bulunması halinde, bu şekilde işlemlerde bulunan kişilerin, dolanmaya yönelik işlemleri gerçekleştirdikleri ortaklıklarda sahip oldukları paylar borsada işlem görmeyen niteliğe dönüştürülebilir olup; böylelikle, yatırımcılar ve piyasa olası aykırılıklar halinde ortaya çıkabilecek bilgi asimetrisi ile sert fiyat hareketlerinden korunmuş olacaktır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Piyasanın muhtemel olağan dışı hareketlerden korunarak daha etkin şekilde işlemesi.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi veya dışı görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.5.5. Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK. 17.3.m sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.m (05/03/2020 tarih ve 15/327 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'in 5.2. maddesinde yapılan değişiklikler kapsamında aşağıdaki hüküm eklenmiştir;

“Üzerinde haciz bulunan emeklilik sözleşmelerine ilişkin olarak tahsil edilen katkı payı tutarlarının nemalandırılmaksızın doğrudan katılımcı, işveren veya sponsor tarafından tercih edilen emeklilik yatırım fonlarında yatırıma yönlendirilmesi mümkündür.”

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemeler sektörden gelen üzerine gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde sektörün ihtiyaçlarını karşılayamaması durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Altyapı eksikliği nedeniyle uygulamada ortaya çıkan sorunların giderilmesi ve katılımcıların hak kayıplarının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Üzerinde haciz bulunan emeklilik hesaplarına ilişkin olarak tahsil edilen katkı payı tutarlarının ilgisine göre katılımcı, işveren veya sponsor tarafından tercih edilen emeklilik yatırım fonlarında doğrudan yatırıma yönlendirilebilmesini ve katılımcıların olası hak kayıplarının önüne geçilebilmesi.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş taleplerinde bulunulmuştur.

3.5.6. Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK. 17.3.n sayılı İlke Kararı:

Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.n (12/03/2020 tarih ve 16/383 s.k.) sayılı İlke Kararı ile "Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber" in;

- 1) 3.4. Fon Portföyüne Dahil Edilecek Varlıkların Vade Yapısına İlişkin Esaslar" başlıklı maddesine son fıkra olarak aşağıdaki hükmün eklenmesine,

"Kamu dış borçlanma araçları emeklilik yatırım fonlarının unvanlarında vade yapısına yer verilmek istenmesi durumunda; vade yapısına uygun BIST tarafından hesaplanan Eurobond endekslerine fon karşılaştırma ölçütlerinde en az %80 oranında ağırlık verilmesi zorunludur."

- 2) "4.1.2. İhraççısı Temerrüde Düşen, Borsada İşlem Görmekten Men Edilen veya Yeniden Yapılandırılan Özel Sektör Borçlanma Araçlarına İlişkin Esaslar" başlıklı maddesinin (i) bendine son cümle olarak aşağıdaki hükmün eklenmesine,

"Anılan karar konuya ilişkin olarak yönetim kurulunca yetkilendirilmiş olması halinde fon kurulu tarafından da alınabilir."

- 3) "8. Kamuyu Aydınlatma Esasları" başlıklı maddesine üçüncü fıkra olarak aşağıdaki hükmün eklenmesine

"Fon izahnamelerinde belirtilen, "Kurucu Yöneticileri", "Fonun Bağımsız Denetimini Yapan Kuruluş" ve "Fon Portföyündeki Varlıkların Alım Satımına Aracılık Eden Kuruluşlar ve Aracılık İşlemleri İçin Ödenen Komisyonlar" maddelerinde yapılacak değişiklikler Kurulumuz onayı şartı aranmadan, Yönetmelik'te yer alan ilan ve tescil işlemleri yerine getirilerek yürürlüğe konulabilir."

karar verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemeler sektörden gelen üzerine gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde sektörün ihtiyaçlarını karşılayamaması durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Sektörde uygulamada ortaya çıkan sorunların giderilmesi ve emeklilik şirketlerinin operasyonel süreçlerinin kısaltılmasını/iyileştirilmesinin mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Sektörde uygulamada ortaya çıkan sorunların giderilmesi ve emeklilik şirketlerinin operasyonel süreçlerinin kısaltılmasını/iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Emeklilik şirketlerinin operasyonel süreçlerinin kısaltılması/iyileştirilmesi beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Emeklilik şirketlerinin operasyonel süreçlerinin kısaltılmasını/iyileştirilmesi söz konusu olacaktır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.5.7. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK 48.11 (03/12/2020 tarih ve 75/1482) Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK 48.11 (03/12/2020 tarih ve 75/1482 s.k.) sayılı İlke Kararı ile gayrimenkul yatırım ortaklıklarının (GYO) bağlı ortaklık ilişkisi kurarak inşaat ve gayrimenkul sektörünün ihtiyaçlarını karşılamak üzere ana faaliyet konusu asansör, yürüyen merdiven, jeneratör, ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemleri gibi teknoloji yoğun sektörlerde ürün imalatı, satış ve pazarlaması, montajı, bakım ve onarımı olan Türkiye'de kurulu veya GYO tarafından Türkiye'de kurulacak şirketlere III-48.1 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin 28. maddesinin birinci fıkrası kapsamında ortak olabilecekleri hususları düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenleme Kurulumuza talepler doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde piyasadaki ihtiyaçların karşılanmaması söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının inşaat ve gayrimenkul sektörünün önemli bir ihtiyacını karşılamak için yerli bir asansör ve yürüyen merdiven markası oluşturularak, büyük bir kısmı uluslararası firmalara ait olan pazar payını düşürme ve bu suretle cari açığı azaltma, istihdama katkı sağlama ve orta-uzun vadede bir dünya markası oluşturma vizyonu ile hareket edebilmesi amaçlanmaktadır.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının hizmet aldıkları söz konusu alanlarda büyük bir kısmı uluslararası firmalara ait olan pazar payını düşürme ve bu suretle cari açığı azaltma, istihdama katkı sağlama amacıyla düzenleme yapılmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının hizmet aldıkları söz konusu alanlarda büyük bir kısmı uluslararası firmalara ait olan pazar payını düşürme ve bu suretle cari açığı azaltma, istihdama katkı sağlanması öngörülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

İstihdama katkı sağlanması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.5.8. Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.3.b (10/12/2020 tarih ve 76/1519) Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.48.3.b (10/12/2020 tarihli ve 76/1519 s.k.) sayılı İlke Kararı ile menkul kıymet yatırım ortaklıklarının;

- Portföy yönetim performansları ile ilgili genel esaslar ile performansla ilişkili düzenlemeler,
- Portföy yönetim performanslarının değerlendirilmesi ve uygulanacak tedbirler,
- Bedelli sermaye artırımını başvurularının kurul tarafından değerlendirmeye alınması için belirlenen kriterler belirlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Yatırımcıların hak ve menfaatlerinin zarar görmesi.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

MKYO'ların borsa pay fiyatının pay başına net aktif değerine primli veya iskontolu olduğu yani şirketlerin performansları ile pay fiyatlarının orantısız olduğu dikkate alınarak yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması öngörülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Yatırımcıların korunması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.5.9. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK 48.12 (24/12/2020 tarih ve 78/1586) sayılı İlke Kararı:

Kurul'un i-SPK 48.12 (24/12/2020 tarih ve 78/1586 s.k.) sayılı İlke Kararı ile anonim ortaklıkların girişim sermayesi yatırım ortaklığına dönüşümü ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının paylarının halka arzı/nitelikli yatırımcılara satışı başvurularının değerlendirmeye alınmasında esas alınacak bireysel/konsolide finansal tablolara ve bu tabloların bağımsız denetimden geçirilmesine ve ortaklıkların yatırım yaptığı girişim şirketlerinin finansal yapısında aranacak şartlara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Anonim ortaklıkların girişim sermayesi yatırım ortaklığına dönüşümü ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının paylarının halka arzı/nitelikli yatırımcılara satışı başvurularında öngörülemez riskler ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Anonim ortaklıkların girişim sermayesi yatırım ortaklığına dönüşümü ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının paylarının halka arzı/nitelikli yatırımcılara satışı başvurularında ortaklıkların finansal durumlarının yanıltıcı olmaması ve öngörülemeyen risklerin ortadan kaldırılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Anonim ortaklıkların girişim sermayesi yatırım ortaklığına dönüşümü ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının paylarının halka arzı/nitelikli yatırımcılara satışı başvurularında ortaklıkların finansal durumlarının yanıltıcı olmaması ve öngörülemeyen risklerin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Zarar riskinin azaltılması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.5.10. Yatırım Fonları ve Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin 24.09.2020 tarih ve 60/1183 Sayılı İlke Kararı

Kurul'un 24.09.2020 tarih ve 60/1183 sayılı İlke Kararı ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber ile Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'e "Unvanında Katılım İfadesi Geçen Fonlara İlişkin Esaslar"ın eklenmesine karar verilmiştir:

"Unvanında katılım ifadesi geçen fonların portföylerine dahil edilecek ortaklık paylarının faizsiz/katılım finans ilkelerine uygunluğu onaylanmış olan endekslerde (örneğin Borsa İstanbul A.Ş. tarafından hesaplanan Katılım 30 Endeksi, Katılım 50 Endeksi ve Ziraat Portföy Katılım Endeksi) yer alan ortaklık paylarından seçilmesi ve/veya faizsiz/katılım finans ilkelerine uygunluğunun bir danışman/danışma kurulu tarafından onaylanmış olması zorunludur.

Unvanında katılım ifadesi geçen fonların portföylerine dahil edilecek kira sertifikaları, katılma hesapları, altın ve diğer kıymetli madenler ile vaad sözleşmeleri haricindeki para ve sermaye piyasası araçları için de söz konusu şartın sağlanması esastır.

Söz konusu fonlar için bir danışman/danışma kurulundan hizmet alınması halinde, fon izahnamesinin ekinde veya fonun KAP sayfasında danışmanın kim olduğuna/danışma kurulunun kimlerden oluştuğuna, danışmanın/danışma kurulu üyelerinin faizsiz/katılım finans alanındaki bilgi ve tecrübesine ilişkin bilgiler ile danışmanın/danışma kurulunun çalışma ilkelerine (örneğin faizsiz/katılım finans ilkelerine uygunluk değerlendirmesi yapılırken esas alınan yöntemlere ilişkin bilgiler) yer verilir.

Unvanında katılım ifadesi geçen fonların izahnamelerinde gerekli açıklamalara yer verilmesi suretiyle "kaldıraç yaratan işlem riski" yerine "katılım esası işlem riski" ifadesine yer verilmesi mümkündür."

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Katılım fonlarına ilişkin olarak faiz hassasiyeti olan yatırımcılarda olumsuz bir algı oluşturulması söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Katılım fonları yatırımcılarında olumsuz bir algı oluşturulmaması ve söz konusu fonlara yatırımların teşvik edilmesi öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Katılım fonlarının portföyüne dahil edilen katılım esaslarına uygun hisse senedi ve diğer yatırım araçları seçiminin hangi kriterlere göre yapıldığının veya bu seçimde kullanılan endeksin fon izahnamelerinde belirtilmesi yoluyla

şeffaflık sağlanması, fonlara ilişkin oluşabilecek olumsuz algıların ortadan kaldırılması ve katılım fonu yatırımlarının teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Yatırımcıların şeffaf bir şekilde doğru, anlaşılır, tam bilgiye ulaşabilmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.6. 2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2020 YILI DEĞERLENDİRMELERİ

Kurulumuzun 2017-2021 dönemi Stratejik Planı'na 2020 yılındaki bazı çalışmalarının değerlendirilmesi aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 3.6-1. 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'na Göre 2020 Yılı Değerlendirmeleri			
Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2020 Yılı Değerlendirmeleri
AMAÇ 1 TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARININ ARZ VE TALEP YÖNLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ	1.1. Sermaye Piyasalarından Finansman Temin Kanalları Geliştirilecektir.	Dünya uygulamaları izlenerek kitle fonlaması (crowd-funding) gibi modern finansman yöntemlerinin ülkemizde uygulanabilirliğine yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.	Kitle fonlamasının ortaklığa dayalı olarak gerçekleştirilmesi için III – 35/A.1 sayılı Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği 03.10.2019 tarih ve 30907 sayılı Resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ uyarınca, bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonun kitle fonlama platformları aracılığı ile toplanabilmesi için kampanya sayfasında ilan edilecek olan bilgi formlarının standartların belirlenmesi amacıyla "Girişim Şirketi - Paya Dayalı Kitle Fonlaması Bilgi Formu Taslağı" ve "Proje - Paya Dayalı Kitle Fonlaması Bilgi Formu Taslağı" hazırlanarak 20.08.2020 tarihinde Kurulumuz web sayfasında ilan edilmiştir. Ayrıca, borçlanmaya dayalı kitle fonlanması tebliğ taslağı çalışmaları 2020 yılında tamamlanmış olup, söz konusu Tebliğ taslağı Kurulumuz görüşüne sunulma aşamasındadır.
		Faizsiz finansman araçlarının yaygınlaştırılmasına yönelik düzenleme/değişiklik çalışmaları yapılacaktır.	2011 yılında kurulan ve Sekreteryası ile Başkanlığı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yürütülen İSEDAK Sermaye Piyasası Düzenleyicileri Forumu'nun 9'uncu yıllık toplantısı 13-14 Ekim 2020 tarihlerinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Forum'un temel amacı; İslam İşbirliği Teşkilatı'na üye ülkelerde sermaye piyasası alanındaki düzenleyici otoritelerin idari kapasitelerinin artırılması, sermaye piyasalarının ve muhtemel işbirliğinin geliştirilmesidir. Bu yıl ki toplantıda, Covid-19 pandemisinde ülkelerin sermaye piyasası otoritelerinin finansal piyasalarının işleyişine ilişkin aldığı tedbirler, Covid-19 sonrası sürdürülebilirlik ve finansal teknolojiler (FinTech) alanında beklenen değişimler, İSEDAK Gayrimenkul Değerler İşlem Linki (Crescent Link), İslami Finans-FinTech çalışmaları ve Azerbaycan Merkez Bankası ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından gerçekleştirilen teknik işbirliği çalışmaları değerlendirilmiştir.
	1.2. Finansal Farkındalığın Artırılması ve Finansal Eğitimin Yaygınlaştırılması Amacıyla Çalışmalar Yürütülecektir.	Finansal eğitim ve farkındalık konusunda eğitim materyalleri ile farklı iletişim kanalları yoluyla sunulabilecek içerikler ve görseller hazırlanacaktır. Bireylerin, gerektiği takdirde farklı odak grupları bazında, finansal eğitimi konusunda çalışmalar yapılacak ve bu doğrultuda bir web sitesi oluşturularak finansal eğitim herkes için erişilebilir hale getirilecektir.	Halihazırda yeterli basılı materyal olmakla birlikte dijital materyal için internet sitesinin açılışı beklenmektedir. 2020 yılında gerçekleştirilen yüz yüze eğitim seminerlerinde 545 kişiye sertifika verilmiştir. Online ortamda kurulmuş olan internet sitesindeki videolar internet kullanıcıları tarafından izlenmekle birlikte resmi olarak sertifika ve finansal eğitim verilmesi için internet sitesinin açılması beklenmektedir. Finansal eğitim alanında içerik sağlayacak web sitesi kurulmakla birlikte resmi açılışı henüz gerçekleştirilmedi.

Tablo 3.6-1. 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'na Göre 2020 Yılı Değerlendirmeleri

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2020 Yılı Değerlendirmeleri
AMAÇ 1 TÜRKİYE SERMAYE PIYASALARININ ARZ VE TALEP YÖNLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ	1.3.Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Geliştirilmesi Yönünde Düzenleyici Çerçeve Güçlendirilecektir.	Faize duyarlı yatırımcılara yönelik araçlar ile uzun vadeli tasarrufları teşvik edecek nitelikteki araçlar başta olmak üzere, kolektif yatırım araçlarında çeşitliliğinin artırılması ve kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi yönünde çalışmalar sürdürülecektir.	Emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlıklarının değeri 2020 yılında 170,5 milyar TL'ye yükselmiştir.
		Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu'nda (TEFAS) yatırım fonu katılma paylarının yabancı para ile alım satımının yapılabilmesine, genel ekonomik durumun dikkate alınması suretiyle imkân tanınması, bu çerçevede yabancı yatırımcıların yatırım fonu katılma payı alım satım işlemi yapabilmesinin de kolaylaştırılması ve TEFAS'ın güncel ihtiyaçlara göre geliştirilmesi planlanmaktadır.	2020 yıl sonunda TEFAS işlem hacmi 166 milyar TL'ye yükselmiştir. 2020 yılı sonu itibarıyla yatırım fonları toplam net varlıkları 139,9 milyar TL'ye ulaşmıştır.
		Sermaye piyasalarında daha yoğun bir şekilde kullanılmalarını teminen, gayrimenkul yatırım fonları, girişim sermayesi yatırım fonu/ortaklıkları ile münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek gayrimenkul yatırım ortaklıklarına ilişkin mevzuatın sektörden iletilen talepler de dikkate alınarak uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amacıyla gözden geçirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.	2020 yılı sonu itibarıyla menkul kıymet yatırım fonlarının toplam değeri 139,9 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2020 yılı sonu itibarıyla yatırım ortaklıklarının toplam aktifleri de 102,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.
	1.4.Sermaye Piyasalarının Avantajlarının Bilinirliği Artırılacak ve Şirketlerce Erişimi Kolaylaştırılacaktır.	Halka açık ortaklıklar ve/veya ihraççılar sermaye piyasası ve/veya vergi mevzuatında yararlanabilecekleri mevcut teşvik ve avantajlı düzenlemeler hakkında bilgilendirilecektir.	Bu konuda Covid-19 pandemisi nedeniyle 2020 yılında toplantı, konferans vs yapılamamıştır.
		Sermaye piyasası araçlarının ihracı için Kurula yapılacak başvuruların kolaylaştırılması ve ihraççılara yol gösterici olması amacıyla hazırlanacak dokümanlar/rehberler/kılavuzlar Kurul internet sitesi aracılığıyla kamuya duyurulacaktır.	"Girişim Şirketi - Paya Dayalı Kitle Fonlaması Bilgi Formu Taslağı" ve "Proje - Paya Dayalı Kitle Fonlaması Bilgi Formu Taslağı" hazırlanmıştır.

Tablo 3.6-1. 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'na Göre 2020 Yılı Değerlendirmeleri

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2020 Yılı Değerlendirmeleri
AMAÇ 2 SERMAYE PİYASALARINDA GÜVEN VE ETKİNLİĞİ ARTTIRMAK	2.1.Gözetim Faaliyetlerinin Etkinliği Artırılacaktır.	Gözetim faaliyetleri ile gözetim sistemlerinin daha etkin çalışması amacıyla diğer sermaye piyasası kuruluşları ile ortak çalışmalar yürütülecektir.	Piyasa Gözetimi kapsamında 2020 yılında; 101 adet "piyasa bozucu eylem" incelemesi, 46 adet "bilgi suistimali" incelemesi 146 adet "piyasa dolandırıcılığı" incelemesi gerçekleştirilmiştir.
	2.2.Denetim Faaliyetlerinin Etkinliği Artırılacaktır.	Risk Bazlı Denetime İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde oluşturulacak yıllık denetim programları ile denetime ayrılan kaynaklar daha riskli alanlara daha yoğun tahsis edilecek, bu suretle yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması amaçlanacaktır.	Kurulumuzca belirlenen kıstaslar çerçevesinde, Risk Bazlı Denetim kapsamında 2020 yılında 38 adet "halka açık şirket" denetimi, 30 adet "izinsiz sermaye piyasası faaliyeti" denetimi, 25 adet "yatırım kuruluşu" denetimi ve 2 adet "kolektif yatırım kuruluşu" denetimi gerçekleştirilmiştir. İzinsiz sermaye piyasası faaliyeti denetimi açısından performans hedefinin üzerinde denetim sağlanırken, bazı kuruluşlarda gerçekleştirilen denetim sayısı, Covid-19 pandemisinin ülke genelinde yol açtığı kısıtlayıcı etkiler nedeniyle stratejik planda planlananın yaklaşık %10 altında kalmıştır.
AMAÇ 2 SERMAYE PİYASALARINDA GÜVEN VE ETKİNLİĞİ ARTTIRMAK	2.3.Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği Çalışmaları Güçlendirilecektir	Stratejik öneme sahip konularda uluslararası kuruluşlarla işbirliği faaliyetleri sürdürülecektir.	2020 yılında IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda etkin olarak görev alan Kurulumuz personeli, bu kurumların genel kurul, komite ve çalışma grupları olmak üzere 45 görev ve üyelik üstlenilmiştir. Covid-19 pandemisi nedeniyle 2020 yılında gerçekleşen toplantılar çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında, IOSCO Mutabakat Zabıtı (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarımızı öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri karşılanmıştır. Bu çerçevede muadil sermaye piyasası otoritelerinden gelen 37 adet bilgi talebi cevaplanmıştır.
		Uluslararası kuruluşlar veya muadil örgütlerle ortak projeler yapılacaktır.	Uluslararası kuruluşlarca sermaye piyasalarıyla ilgili çeşitli konularda araştırmalar yapılması amacıyla düzenlenen yedi adet ankete katkı sağlanmıştır.

Tablo 3.6-1. 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'na Göre 2020 Yılı Değerlendirmeleri

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2020 Yılı Değerlendirmeleri
		<p>Kurumsal yönetim düzenlemelerine uyumun gözetimine dair Kurul faaliyetlerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>Kurumsal yönetim ilkeleri dünyadaki gelişmeler ve piyasa şartları çerçevesinde güncellenecektir.</p>	<p>Kurumsal yönetim düzenlemelerinin etkin biçimde uygulanması, uygulamaların Kurulumuz tarafından etkin gözetiminin sağlanması ve gönüllü ilkelere dair raporlamanın geliştirilmesi amacıyla, Kurulumuz ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) işbirliğiyle başlatılan "Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu'na Destek" isimli proje kapsamında oluşturulan kurumsal yönetim ilkelerine uyumun raporlanmasına ilişkin yeni raporlama esasları ve raporlamada kullanılması öngörülen şablonlar Kurulumuz Karar Organı'nın 10.01.2019 tarih ve 2/49 sayılı toplantısında kabul edilmiştir.</p> <p>Proje sürecinde yürürlüğe giren yeni Kurumsal Yönetim Raporlama Çerçevesi kapsamında Kurulumuz ve EBRD yayını olarak ilk izleme raporu (İzleme Raporu/Rapor) hazırlanmış ve söz konusu Rapor 14.09.2020 tarihinde Kurulumuz web sayfasında açıklanmıştır. İzleme Raporu, II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'nin ekinde yer alan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyumu teşvik etmek, ilkelerin yaygın şekilde uygulanmasını sağlama amacı hakkında fikir vermek ve bu konuda şirketler için uygulamaya dair bir rehber oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Rapor'da örneklem olarak BIST 100 ve BIST 30 endekslerinde işlem gören şirketlerin 2019 yılı içinde yaptıkları kurumsal yönetim raporlamasında açıkladıkları 2018 yıl sonu verileri baz alınmıştır.</p> <p>Rapor, BIST 100 ve BIST 30 şirketlerinin zorunlu olmayan kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyini ortaya koymakta ve uyum durumlarına ilişkin açıklamalarını ele almaktadır. Bu kapsamda, Rapor'da genel anlamda BIST 100 şirketlerinin zorunlu olmayan ilkelere ortalama uyum düzeyinin %80, BIST 30 şirketlerinin ortalama uyum düzeyinin ise %82,5 olduğu gözlemlenmiş ve yönetim kurullarının bağımsız üye sayısı, kadın üye oranı, yetkinlik ve üyelerinin görev süreleri ile performans değerlendirme konularında gelişmeye açık olduğu anlaşılmıştır.</p> <p>Ayrıca, 2019 Kurumsal Yönetim İzleme Raporu'nun İngilizce çevirisi de 08.10.2020 tarihinde Kurulumuz web sayfasında paylaşılarak kamuya duyurulmuştur.</p> <p>Kurumsal yönetim tebliğinde yapılması planlanan değişiklik çalışmaları sektörden gelen talepler de değerlendirilerek devam etmektedir.</p> <p>Diğer taraftan, 3/1/2014 tarih ve 28871 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği (Kurumsal Yönetim Tebliği)'nde halka açık ortaklıkların Çevresel, Sosyal, Kurumsal Yönetim çalışmalarını yürütürken açıklamaları beklenen temel ilkelerin (Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi) menfaat sahipleriyle paylaşılabilmesini teminen Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 1 ve 8 inci maddelerine gerekli eklemelerin yapıldığı "Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (II-17.1.a)" 02.10.2020 tarih ve 31262 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.</p> <p>Ayrıca, Borsa İstanbul A.Ş. tarafından Kotasyon Yönergesi ve Pay Piyasası Yönergesi'nde yapılan değişiklikler Kurulumuzun kurumsal yönetim düzenlemeleri açısından değerlendirilerek, Paylarının fiili dolaşım oranının %5'in altına düşmesi nedeniyle başka pazarlardan PÖİP'e alınacak ortaklıklar ile GİP'ten Alt Pazar'a alınan şirketlerin kurumsal yönetim açısından hangi yükümlülüklerle uyacakları belirlenmiştir.</p>
	2.4.Kurumsal Yönetim Uygulamaları Geliştirilecektir		

Tablo 3.6-1. 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'na Göre 2020 Yılı Değerlendirmeleri

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2020 Yılı Değerlendirmeleri
AMAÇ 2 SERMAYE PİYASALARINDA GÜVEN VE ETKİNLİĞİ ARTTIRMAK	2.5.Finansal Piyasa Altyapılarının Güçlendirilmesi Çalışmaları Sürdürülecektir.	Tarımsal ürünlere yönelik lisanslı depoculuk ve elektronik ürün senedi altyapısı geliştirilecek, ürün ihtisas borsasının kurulması ve faaliyete geçmesi sağlanacaktır.	Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünleri temsil eden elektronik ürün senetlerinin işlem göreceği Türkiye Ürün İhtisas Borsası Anonim Şirketinin (TÜRİB) kuruluşuna 06.04.2017 tarihli ve 30030 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2017/9986 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile izin verilmiş ve Şirketin kuruluşu 2018 yılının Haziran ayında tamamlanmıştır. TÜRİB, Kurulumuz ve Bakanlık tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda 26.07.2019 tarihinde faaliyete geçmiştir.
		Uluslararası takas ve saklama kuruluşları ile bağlantılı kurumların sağladığı teminat yönetimi hizmetlerinin Türkiye piyasalarına yatırım yapacak finansal kuruluşlarca kullanılabilmesi ve doğrudan bu kurumlara veya bunların müşterisi olan finansal kuruluşlara takas ve saklama hizmeti verilebilmesine imkân sağlayacak mevzuat tamamlanacak ve operasyonel altyapı oluşturulacaktır.	Yabancı yatırımcıların sahip olduğu DİBS'lerin, yabancı merkezi saklama kuruluşları (YMSK) ve yerel saklama kuruluşları tarafından, hak sahipliği bazında olmaksızın, Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) nezdinde toplu (omnibus) hesaplarda izlenmesine izin verildiğine ilişkin Bakanlık Makamlarının 30 Mayıs 2019 tarihli ve 142937 sayılı onayı çerçevesinde yürütülen çalışmalar neticesinde, Kurulumuzun 20/6/2019 tarih ve 36/831 sayılı toplantısında, İl-13.1 Sayılı Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'e eklenmek üzere hazırlanan "Yabancı merkezi saklama kuruluşu hesabı" başlıklı 12/A maddesi taslağı Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere onaylanmış; ayrıca, Tebliğ Taslağının Resmi Gazete'de yayımlanmasının akabinde söz konusu hesaplarda ancak 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen sermaye şirketi olarak değerlendirilen "yabancı kurumlar ile yabancı fonlar"ın sahip olduğu DİBS'lerin tutulabileceği hususunun Kurulumuz haftalık bülteninde duyurulmasına karar verilmiştir. Kaydileştirme Tebliğine eklenen 12/A maddesi 22.06.2019 tarih ve 30809 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, ayrıca 24.06.2019 tarihinde gerekli duyurular yapılmıştır. MKK tarafından operasyonel altyapı tamamlanmıştır.
		Sermaye yeterliliği uygulamaları AB kriterleri ile uyumlu hale getirilecektir.	Avrupa Birliği sermaye yeterliliği müktesabatına ilişkin gerçekleştirilen eşleştirme-twinning projesi neticesinde taslak Tebliğ çalışması hazırlanmıştır. Diğer yandan, AB'de 2017 yılının Aralık ayında yayınlanan ve aracı kurumlara yönelik hafifletilmiş sermaye yeterliliği düzenlemeleri içeren yeni düzenleme taslağının değerlendirilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur. Taslak üzerinde Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in müzakere süreci Kasım 2019'da tamamlanmış olup, üye ülkeler tarafından Nisan 2021'e kadar uyum sağlanması beklenmektedir. Yeni düzenleme taslağının sermaye piyasası mevzuatına ve aracı kurumların sermaye yapılarına uygulanabilirliği açısından incelenmesi devam etmekte olup, bu aşamada, öncelikle sektör ihtiyaçları çerçevesinde bazı hükümlerde değişiklik yapmayı öngören Tebliğ değişikliği taslağı hazırlanmış ve sektör görüşleri alınmıştır. Görüşlerin değerlendirilmesinden sonra Tebliğ değişikliği yürürlüğe alınacaktır.
	Yatırım kuruluşlarının müşterileri ile olan uyumsuzluklarının çözümlenmesinde Kanun düzeyinde mekanizmalar oluşturulacaktır.	Teknik düzeydeki çalışmalar yapılarak Kanun teklifi taslağı hazırlanmış olup, teklifinin gündeme alınması beklenmektedir.	
2.6. Bağımsız Denetim ve Gayrimenkul Değerleme Faaliyetleri Geliştirilerek Kalitesini Artırılacaktır.	Kalite kontrol çalışmalarının etkinliğinin arttırılacaktır.	Kalite kontrol çalışmaları kapsamında, 2020 yılında; 5 adet Bağımsız Denetim Kuruluşu incelemesi 13 adet Gayrimenkul Değerleme Şirketi incelemesi gerçekleştirilmiştir. 2020 yılı gerçekleştirmelerinde, bağımsız denetimde performans hedefleri yakalanmış, gayrimenkul değerlendirme kalite kontrolünde ise performans hedeflerinin üzerinde çalışma sonuçlandırılmıştır. Kaynakların etkin kullanımı, özellikle gayrimenkul değerlendirme alanındaki kalitenin artırılması hedefine yoğunlaşılması ve ortaya çıkan denetim ihtiyaçlarına hızlı cevap verilmesi ile toplamda planlanan sayının üzerinde kalite kontrol denetimi yapılmıştır.	

Tablo 3.6-1. 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'na Göre 2020 Yılı Değerlendirmeleri

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2020 Yılı Değerlendirmeleri
AMAÇ 3 KURUMSAL KAPASİTENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	3.1. Kurulun İnsan Kaynakları Yönetimi İyileştirilecek ve Çalışma Koşulları İyileştirilecektir.	Kurul personel sistemine ilişkin yazılımın geliştirilmesi sağlanacaktır.	Kurul personel sistemine ilişkin yazılımın geliştirilmesi tamamlanmıştır.
		Meslek personel yardımcılığı sınavı açılacaktır.	Pandemi dolayısıyla meslek personel yardımcılığı sınavı açılmamıştır.
		Kurul hizmet birimlerinin fiziksel çalışma alanlarının iyileştirilmesi sağlanacaktır.	Fiziksel iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır.
AMAÇ 3 KURUMSAL KAPASİTENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	3.2.Sektörle Diyalog Güçlendirilerek Faaliyetlerin Kamuoyu ve Paydaşlar Nezdinde Bilinirliği Artırılacaktır.	Düzenleme çalışmalarında sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumlar ile tasarruf sahipleri ve temsilcisi örgütlerle diyalogu arttırıcı faaliyetler yapılacaktır.	Sektör tanıtım ve eğitim için bir toplantı yapılmıştır.
		Kamu ve sermaye piyasası kurumları ile iletişimin geliştirilmesi, düzenlenecek toplantılarla piyasalardaki gelişmelerin yakından takibi sağlanacaktır.	Kurulumuzca 2020 yılında, Covid-19 pandemisinin ülkemiz genelindeki kısıtlayıcı etkileri sebebiyle kamu ve sermaye piyasası kurumları ile herhangi bir toplantı yapılamamıştır.
	3.3.Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi İçin Bilişim Altyapısı Güçlendirilecek ve Bilgi Sistemleri Geliştirilecektir	Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) kullanılarak kamu kurumları ve sermaye piyasası kurum ve kuruluşları ile yazışmaların Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) altyapısı kullanılarak yapılması sağlanacaktır.	2018 yılında hedef gerçekleştirilmiştir. Tüm birimlerde dış yazışmalarda KEP altyapısı kullanılabilirliktedir.
		Kurul bünyesinde bilgi güvenliğinin etkin ve güvenli bir şekilde yönetiminin sağlanması amacıyla, TSE tarafından belgelendirilmiş olan TSE ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin idamesi sağlanacaktır.	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemine ilişkin TSE gözetim tetkikinden başarı ile geçilmiş olup, ilgili belge sahipliği devam etmektedir.
	3.4.Türkiye ve Dünyadaki Ekonomik ve Sektörel Gelişmelere İlişkin İzleme Ve Değerlendirme Yapılacaktır.	Türkiye ve dünya ekonomisi yurtiçi/ yurtdışı medya kuruluşları, veri/kaynak sağlayıcıları aracılığıyla takip edilecek, yaşanan gelişmelerin sermaye piyasası üzerine etkileri incelenecektir.	Ekonomik ve finansal göstergelere ilişkin olarak günlük, aylık, haftalık ve üç aylık raporlar hazırlanmaktadır. 2020 yılı gerçekleştirmelerinde Günlük Veriler ve Analizler Raporları da dikkate alınmış olup, bu kapsamda 2020 yılı içerisinde hazırlanan toplam 366 adet raporun dağılımı aşağıdaki gibidir: Aylık İstatistik Bülteni: 11 adet Uluslararası Ekonomik ve Finansal Göstergeler: 4 adet Haftalık Sermaye Piyasalarındaki Gelişmeler Raporu: 52 adet Haftalık İç ve Dış Piyasalardaki Gelişmeler Raporu: 50 adet Günlük Veriler ve Analizler Raporu: 249 adet
		Ekonomik ve mali piyasalardaki gelişmeler yurtiçi/yurtdışı medya kuruluşları, veri/kaynak sağlayıcıları aracılığıyla izlenerek strateji ve karar oluşum sürecine yardımcı olmak amacıyla gerek Kurul bünyesinde, gerekse üniversite işbirlikleri ile çalışmalar yapılacaktır.	2020 yılında, Covid-19'un ekonomik etkileri, Şirket performansları, yatırım fonları, makine öğrenimi, modern parasal teori, yapay zeka, GYO performansları, kurumsal yönetim,, risk sermayesi, kriz dönemlerinde yatırımcı davranışları, devre kesiciler, negatif faiz oranları, yatırım fonu performansları, firma performans ölçümleri, finansal rasyolar, kitle fonlaması konularında toplam 17 adet rapor hazırlanmıştır.

3.7. SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2020 YILI HEDEFLERİ VE GERÇEKLEŞMELERİ İLE 2021 YILI SAYISAL PERFORMANS HEDEFLERİ

Kurulumuzun faaliyetleri kapsamında belirlenen;

- Sayısal performans ölçütleri,
 - 2020 yılı hedefleri ve gerçekleştirmeleri ile oluşan (olumlu-olumsuz) sapmalara ilişkin açıklamalar ve
 - 2021 yılı için belirlenen sayısal performans hedefleri
- aşağıda yer alan tabloda verilmektedir:

Tablo 3.7-1. Sayısal Performans Ölçütleri, 2020 yılı Hedefleri-Gerçekleşmeleri, Sapmalara İlişkin Açıklama ve 2021 yılı Hedefleri

	Sayısal Performans Ölçütü	2020 yılı Sayısal Performans Hedefi	2020 yılı Gerçekleşmeleri	2020 yılı Sayısal Performans Hedefi ile Gerçekleşmeleri Arasındaki (Olumlu-Olumsuz) Sapmalara İlişkin Açıklama	2021 yılı Sayısal Performans Hedefi
1.	İzahname/İhraç Belgesi Onaylanan Sermaye Piyasası Aracı Tutarı				
1.1.	Paylar (Bedelli Sermaye Artırımları)	3,9 milyar TL	19,7 milyar TL	Piyasadaki genel nakit ihtiyacı nedeniyle, 2019 yılına kıyasla 2020 yılında daha fazla nakit sermaye artırım başvurusu yapılmış olup, gerçekleşmedeki yüksekliğin başvuru sayısındaki artış ile ilişkilendirilmesi mümkündür. Bu dönemde, Borsadaki yatırımcı sayısının arttığı da göz önünde bulundurulduğunda, özkaynak finansmanında gözlenen bu artışın takip eden süreçte de devam edeceği düşünülmektedir.	10 milyar TL
1.2.	Yurt İçi Borçlanma Araçları	480 milyar TL	206,9 milyar TL	Piyasa faiz oranlarındaki artış ve ekonomide pandemi nedeniyle de yaşanan belirsizliklerin gerçekleşmede etkili olduğu değerlendirilmektedir.	240 milyar TL
1.3.	Yurt Dışı Borçlanma Araçları	45 milyar ABD Doları	5,6 milyar ABD Doları	Pandemi nedeniyle ekonomide yaşanan belirsizlikler nedeniyle ve finansal kesimin yurtdışı ihracatlarına bağlı olarak yurtdışı borçlanma aracı ihracatında 2020 yılı hedefinin altında kalmıştır .	6 milyar ABD Doları
1.4.	Yurt İçi Kira Sertifikası	70 milyar TL	60,3 milyar TL	Ekonomide pandemi nedeniyle yaşanan belirsizliklerin etkili olduğu değerlendirilmektedir.	65 milyar TL
1.5.	Yurt Dışı Kira Sertifikası	44 milyon ABD Doları		Ekonomide pandemi nedeniyle yaşanan belirsizliklerin etkili olduğu değerlendirilmektedir.	25 milyon ABD Doları
1.6.	Yurt İçi VTMK	2,2 milyar TL	-	Ekonomide pandemi nedeniyle yaşanan belirsizliklerin etkili olduğu değerlendirilmektedir. Daha önce finansal kesim ve TOKİ tarafından gerçekleştirilen bu ihracatlar için 2020 yılında talep oluşmamıştır.	
1.7.	Yurt İçi VDMK	1,7 milyar TL	1,2 milyar TL	VDMK ihracatının performans kriterinin altında kalarak görece düşük kaldığı görülmektedir.	1,3 milyar TL
1.8.	Yurt İçi Varant ve Sertifika	270 milyon TL	273,5 milyon TL	Yurt içi varant ve sertifika ihracatında performans kriterinin sağlandığı görülmektedir.	300 milyon TL
1.9.	Yurt İçi Gayrimenkul Sertifikası	100 milyon TL	-	Yurt içi gayrimenkul sertifikası ihracatının gayrimenkul sektörünün konjonktürel gelişmelere olan duyarlılığı nedeniyle gerçekleşmediği tahmin edilmektedir.	50 milyon TL
2.	Pay İlk Halka Arzı Onaylanan İzahname Sayısı	7 adet	8 adet	Performans hedefinin üzerine çıkmıştır. Borsadaki bireysel yatırımcı sayısında son dönemde gözlenen olumlu gelişmeler ve ortaklıkların özkaynak finansmanına olumlu yaklaşımları ilk halka arzlara olan talebi olumlu etkilemiştir.	12 adet
3.	Yatırım Fonları Toplam Net Varlık Büyüklüğü (Menkul Kıymet Yatırım Fonları ve Borsa Yatırım Fonları)	123 milyar TL	132,3 milyar TL	Menkul kıymet yatırım fonları ve borsa yatırım fonlarının toplam net varlık büyüklüğü hem yatırımcı sayısındaki hem de fon büyüklüğündeki artış kapsamında 2020 yılı için belirlenen performans hedefinin üzerinde gerçekleşmiştir.	145 milyar TL
4.	Emeklilik Yatırım Fonları Toplam Net Varlık Büyüklüğü	137 milyar TL	170,5 milyar TL	Katkı payı tutarlarında ve katılımcı sayısında gerçekleşen artış kapsamında emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlık değeri 2020 yılı için belirlenen performans hedefinin %24,45 üzerinde gerçekleşmiştir.	187 milyar TL
5.	Yatırım Ortaklıkları Toplam Aktif Büyüklüğü	98 milyar TL	102,4 milyar TL	Yatırım ortaklıklarının portföylerinde yer alan varlıklarda gerçekleşen değer artışları ile birlikte 2020 yılsonunda yatırım ortaklıklarının aktif büyüklüğü, 98 milyar TL'lik hedefin %4,5 üzerinde gerçekleşmiştir.	112 milyar TL

Tablo 3.7-1. Sayısal Performans Ölçütleri, 2020 yılı Hedefleri-Gerçekleşmeleri, Sapmalara İlişkin Açıklama ve 2021 yılı Hedefleri

	Sayısal Performans Ölçütü	2020 yılı Sayısal Performans Hedefi	2020 yılı Gerçekleşmeleri	2020 yılı Sayısal Performans Hedefi ile Gerçekleşmeleri Arasındaki (Olumlu-Olumsuz) Sapmalara İlişkin Açıklama	2021 yılı Sayısal Performans Hedefi
6.	Sermaye Piyasası Kurumu Denetimi	10 adet	10 adet	Sermaye piyasası kurumu ve bağlı kuruluş denetimleri açısından performans hedefi tutturulmuştur.	10 adet
7.	Halka Açık Şirket Denetimi	50 adet	38 adet	Diğer yandan, halka açık şirket denetimi açısından performans hedefinin gerisinde kalınmasının ve izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin denetimi açısından ise performans hedefinin üzerinde denetim gerçekleştirilmesinin nedeni, iki denetim türünün birbirlerini dışlayıcı etkisidir.	55 adet
8.	İzinsiz Faaliyetlerin Denetimi	25 adet	30 adet	İki denetim alanında gerçekleştirilen denetimlerin toplam sayısı açısından performans hedefinin yaklaşık % 10 gerisinde kalınmasının en önemli nedeni ise, Covid-19 pandemisinin gerek halka açık şirketler gerekse de ülke genelinde yol açtığı kısıtlayıcı etkisidir.	30 adet
9.	Bağlı Kuruluşların Denetimi	2 adet	2 adet	Performans hedefine yaklaşmıştır.	2 adet
10.	Yatırım Kuruluşu Mali Denetimi	3 adet	2 adet	İki denetim alanında gerçekleştirilen denetimlerin toplam sayısı açısından performans hedefinin yaklaşık % 10 gerisinde kalınmasının en önemli nedeni ise, Covid-19 pandemisinin gerek halka açık şirketler gerekse de ülke genelinde yol açtığı kısıtlayıcı etkisidir.	4 adet
11.	Yatırım Kuruluşu Mevzuat Denetimi	10 adet	18 adet	Sektörde ortaya çıkan ihtiyaçlar ve MASAK'tan gelen denetim talepleri neticesinde yatırı kuruluşlarında öngörülen denetim sayısının üzerine çıkmıştır.	10 adet
12.	Yatırım Kuruluşu Şikayet Denetimi	3 adet	4 adet	Şikayet denetimi 2020 yılı performans hedefi ile gerçekleşmesi uyumludur.	5 adet
13.	Yatırım Kuruluşu Yetki Belgesi Denetimi	2 adet	-	Portföy aracılığı faaliyeti izin başvuruları için aracı kurumların bilgi işlem altyapılarının gerekli şartları haiz olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmekte olup, buna yönelik yerinde denetim çalışması yürütülmektedir. 2020 yılı içerisinde bu kapsamda bir başvuru yapılmadığından denetim çalışması yürütülmemiştir.	
14.	Bilgi Sistemleri İncelemesi	2 adet	5 adet	Faaliyet izin başvurularının değerlendirilmesi sürecinde ya da diğer denetimler kapsamında sayı belirlenmekte olup, ortaya çıkan ihtiyaçlar/talepler doğrultusunda ilave incelemeler gerçekleştirilmiştir.	4 adet
15.	Bağımsız Denetim Kuruluşu Kalite Kontrolü	5 adet	5 adet	2020 yılı gerçekleştirmelerinde, bağımsız denetimde performans hedefleri yakalanmış, gayrimenkul değerlendirme kalite kontrolünde ise performans hedeflerinin üzerine çıkmıştır.	5 adet
16.	Gayrimenkul Değerleme Kuruluşu Kalite Kontrolü	11 adet	13 adet	Kaynakların etkin kullanımı, özellikle gayrimenkul değerlendirme alanındaki kalitenin artırılması hedefine yoğunlaşılması ve ortaya çıkan denetim ihtiyaçlarına hızlı cevap verilmesi ile toplamda planlanan sayının üzerinde kalite kontrol denetimi yapılmıştır.	11 adet
17.	Piyasa Gözetimi Kapsamında Piyasa Bozucu Eylemler İçin Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.104)	80 adet	101 adet		87 adet
18.	Bilgi Suistimali Kapsamında Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.106)	12 adet	46 adet	2020 yılı gerçekleştirmelerinde performans hedeflerine ulaşılmış, iş süreçlerine ilişkin yapılan iyileştirmeler ve Kurulumuza ulaşan şikayetler kapsamında gerçekleştirilen incelemeler neticesinde, hedeflere kıyasla artış yaşanmıştır	10 adet
19.	Piyasa Dolandırıcılığı Kapsamında Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.107)	80 adet	146 adet		87 adet

Tablo 3.7-1. Sayısal Performans Ölçütleri, 2020 yılı Hedefleri-Gerçekleşmeleri, Sapmalara İlişkin Açıklama ve 2021 yılı Hedefleri

	Sayısal Performans Ölçütü	2020 yılı Sayısal Performans Hedefi	2020 yılı Gerçekleşmeleri	2020 yılı Sayısal Performans Hedefi ile Gerçekleşmeleri Arasındaki (Olumlu-Olumsuz) Sapmalara İlişkin Açıklama	2021 yılı Sayısal Performans Hedefi
20.	Yüz Yüze Finansal Eğitim Verilen Kişi Sayısı	-	545 kişi	2020 yılı içerisinde Şubat ve Haziran döneminde yüz yüze gerçekleştirilen eğitim seminerlerinden Şubat 2020 dönemi gerçekleştirilmiş ve bu seminer döneminde 545 kişiye sertifika verilmiştir, pandemi nedeniyle Haziran 2020 semineri gerçekleştirilememiştir. Bunun yanı sıra Bölgesel Kariyer Fuarları kapsamında 10 fuara katılım planmış iken, Ocak-Mart döneminde 4 kariyer fuarına katılım sağlanmıştır, kalan 6 Kariyer fuarı ile Cumhurbaşkanlığı Ofis Başkanlığı tarafından pandemi nedeniyle iptal edilmiştir.	-
21.	Sektörle diyalogu artıran toplantı ve faaliyet sayısı	-	1 adet	COVID-19 pandemi sürecinin ülkemiz genelinde yol açtığı kısıtlayıcı etkilerin önümüzdeki dönemde yüz yüze finansal eğitim verilmesini ve toplantı/kariyer fuarı faaliyetlerini olanaksız kıldığından bu aşamada 2021 yılına yönelik hedefler belirlenmemiştir.	-
22.	Tanıtım programı ve katılım sağlanan tanıtıcı kariyer fuarı sayısı	-	4 adet		-
23.	Uluslararası Kuruluşlar Bünyesinde Üstlenilen Görevler	40 adet	45 adet	2020 yılında IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda etkin olarak görev alan Kurulumuz personeli, bu amaçla ilgili kurumların çalışmalarına katkı ve katılım sağlamışlardır.	40 adet
24.	Yabancı Ülkelerin Denk Kuruluşlarıyla Gerçekleştirilen Bilgi Paylaşımı (Karşılıklı Eğitim, Toplantı, Görüş İletme dahil)	30 adet	37 adet	2020 yılında, IOSCO Mutabakat Zabıtı (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarını öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri karşılanmıştır. Bu çerçevede muadil sermaye piyasası otoritelerinden gelen 37 adet bilgi talebi cevaplanmıştır.	30 adet

2021 yılı için sayısal performans ölçütleri ve hedefleri aşağıdaki etkenler ve veriler dikkate alınarak belirlenmiştir:

- 2021 yılı Performans Hedefi hesaplamalarında, diğer hususların yanısıra gerçekleşen enflasyon oranı dikkate alınmıştır .
- 1 numaralı performans ölçüt ve hedefi, onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarını ifade etmekte olup, bu tutara halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.
- 1 ve 2 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Enflasyon oranının yanı sıra Kurulumuzca 2018-2020 yıllarında izahname/ihraç belgesi onaylanan sermaye piyasası araçlarına ilişkin tavan tutarlarındaki değişim oranları göz önünde bulundurularak bir eğilim analizi yapılması suretiyle belirleme yapılmıştır.
- 3-5 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlık büyüklüğünün ve yatırım ortaklıklarının toplam aktif büyüklüğünün yaklaşık 2021 yıl sonu için beklenen GSYH büyüme/ enflasyon oranlarında artacağı öngörülmüştür.
- 6-9 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Denetim ile ilgili performans hedefleri SPK'nın "Denetim faaliyeti ve denetim yetkilileri" başlıklı 88(2) maddesi uyarınca Kurul Karar Organı'na belirlenen "Risk Bazlı Denetime İlişkin Usul ve Esaslar" çerçevesinde hazırlanan Denetim Programı'nda öngörülen denetimler, mevcut iş yükü ve iş gücü imkanları dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 10-13 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için Mevzuat denetimi hedefi belirlenirken, risk bazlı denetim programı kapsamında yapılabilecek denetimler dikkate alınmıştır. Şikayet denetimi hedefi belirlenirken, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen denetim sayıları ve sektördeki faaliyet durumu dikkate alınmıştır.
- 14 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Bilgi sistemleri incelemesine yönelik çalışmalar Kurulumuz Aracılık Faaliyetleri Dairesi ve Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi'nce ortak olarak yürütülmekte olup, 2021 yılı hedefi bilgi sistemleri bağımsız denetim düzenlemelerinin yürürlüğe girmiş olduğu dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 15 ve 16 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Periyodik olarak Kurul içi ve Kurul dışı şikayet ve bildirimler ile kamuya açık bilgiler, Kurulumuzca ilgili kuruluşlar tarafından yapılan bildirimler üzerinden gerçekleştirilen gözetim faaliyetleri dikkate alınarak risk değerlendirilmesi yapılmakta ve kalite kontrol için öncelikli alanlar belirlenerek mevcut iş yükü ve iş gücü imkanları dahilinde incelenecek kurumlar ve sayıları belirlenmektedir.
- 17 ve 19 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Geçmiş yıllarda yapılan inceleme sayıları, ilgili hizmet biriminin çalışma kapasitesi ve mevcut durumdaki işler dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 20-22 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Yüz yüze eğitim, toplantı, tanıtım, ve fuar faaliyetlerine ilişkin sayısal hedeflerin belirlenmesinde Covid-19 pandemi sürecinin ülkemiz genelindeki etkileri izlenecektir.
- 23 ve 24 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda görev alan Kurulumuz personeli dikkate alınarak belirlenmiştir. Ayrıca, IOSCO Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarını öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri dikkate alınmıştır.

3.8. DEVAM EDEN İKİNCİL DÜZENLEME ÇALIŞMALARI

3.8.1. SPKn'na eklenen madde 31/B'ye ilişkin İkincil Düzenleme Çalışmaları

25.02.2020 tarih ve 31050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20.02.2020 tarihli ve 7222 sayılı "Bankacılık Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile SPKn'a "Teminat yönetim sözleşmesi ve teminat yöneticisi" başlıklı madde 31/B eklenmiş olup, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan II-31/B.1 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Teminat Varlıklı İhracına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ Taslağı 10.09.2020 tarihinde Kurulumuz internet sitesi aracılığıyla kamuoyunun görüşüne açılmıştır. Düzenleme ile teminat yöneticisinin görev ve sorumlulukları, teminat yönetim sözleşmesi, teminat yönetim sözleşmesine konu varlıklar başta olmak üzere çeşitli konularda belirleme yapılması ve madde 31/B uyarınca ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin hususların netleştirilmesi planlanmakta olup, ikincil düzenlemenin yayımlanmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

3.8.2. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-48.3 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Girişim şirketlerinin tanımının genişletilmesi,
- Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları (GSYO) tarafından üçüncü kişiler lehine tesis edilebilecek teminat, rehin, ipoteklere (TRİ) ilişkin esasların kurumsal yönetim düzenlemeleri çerçevesinde yeniden belirlenmesi,
- Girişim sermayesi yatırımlarına yönelik portföy yönetim hizmeti alınması ve girişim sermayesi yatırımları için performans ücreti ödenmesine ilişkin yeniden düzenleme yapılması,
- Sermaye ve borç karması finansmana ilişkin sözleşmenin asgari unsurlarının belirlenmesi planlanmaktadır.

3.8.3. Performans Tebliği'ne İlişkin Çalışmalar

- Eşik değer alt sınırına ilişkin düzenleme yapılması,
- Performans sunum raporuna ve dönemine ilişkin düzenlemeler yapılması,
- Unvanında "(Döviz)" ibaresi yer alan ve katılma payı alım satımı TL'nin yanı sıra pay grubu oluşturulmak suretiyle TCMB tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri üzerinden de gerçekleştirilebilen yatırım fonlarının performans sunumunun da ilgili pay grubu bazında uygulanan karşılaştırma ölçütüne/eşik değere göre yapılması hususuna açıklık getirilmesi planlanmaktadır.

3.8.4. Kitle Fonlamasına İlişkin Çalışmalar

Tek başına kayda değer bir etki yaratamayacak çok sayıda kişinin ufak meblağlar ile bir girişimi fonlamasına dayalı yeni nesil bir finansman aracı olan kitle fonlaması, birçok ülkede hızla büyümekte olup, konu, ülkemizde de yasal düzenlemeye kavuşturulmuş bulunmaktadır. Bu kapsamda, girişimcinin kitleye, kitlenin girişimciye erişimini kolaylaştıracak düzenli ve güvenilir bir yatırım ortamının sağlanması hedeflenmiştir.

Konuya ilişkin olarak, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile Kurulumuza tanınan yetkiler çerçevesinde ilk olarak düzenlenmesi uygun görülen ve yatırımcıların kitle fonlama platformları aracılığıyla fon toplayan girişimlere ortak olması esasına dayanan paya dayalı kitle fonlaması modeline ilişkin hazırlanan "III-35/A.1 sayılı Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği" (Tebliğ) 03.10.2019 tarihli ve 30907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe alınmıştır.

Tebliğ uyarınca, platformların listeye alınabilmesi için paya dayalı kitle fonlaması faaliyetinin operasyonel işlemlerini yerine getirmeyi teminen Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK) ve emanet yetkilisi ile sözleşme imzalaması ve bilgi işlem sistemleri ile teknolojik altyapısını bu kuruluşların belirlediği esaslar çerçevesinde uyumlaştırması gerekmekte olup, bahse konu hususların yerine getirilebilmesini sağlayacak sistem altyapısı MKK tarafından 31 Temmuz 2020 tarihinde tamamlanmıştır.

Ayrıca, Tebliğ kapsamında bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonun kitle fonlama platformları aracılığı ile toplanabilmesi amacıyla kampanya sayfasında ilan edilecek olan bilgi formlarına ilişkin standartlar, 10.09.2020 tarihinde Kurulumuz internet sitesinde ilan edilmiştir.

Dolayısıyla mevcut durumda, MKK ile entegrasyonunu tamamlayan ve diğer şartları yerine getiren platformların listeye alınmak üzere Kurulumuza başvuruda bulunması ve listeye alındıktan sonra platform üzerinden proje yayınlanması mümkündür.

Diğer taraftan, ikinci aşama olan borçlanmaya dayalı kitle fonlamasına ilişkin ise ikincil düzenleme çalışmaları devam etmektedir.

Kitle fonlaması modeli ile ülkemizde çekirdek ve erken aşama finansmana ihtiyaç duyan yenilikçi ve teknoloji odaklı işletmelerin ve girişimcilerin projelerinin internet üzerinden geniş bir yatırımcı kitlesince finanse edilmesinin önünün açılması; aynı zamanda yatırımcıların bu tip gelecek vaat eden girişimlere ortak olmak suretiyle finansal getiri elde edebilmelerine olanak tanınması amaçlanmaktadır.

3.8.5. Yatırım Hizmetlerine İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Robo danışmanlık uygulamaları ile yatırım danışmanlığı ve bireysel portföy yöneticiliği hizmetlerinin sunulmasına ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi,
 - Algoritmik ve yüksek frekanslı işlem gerçekleştiren yatırım kuruluşlarına yönelik belirlemeler yapılması,
 - Bankalara pay birikimli hesap açma imkanının verilmesi,
 - Kaldıraçlı işlemlere ilişkin deneme hesaplarının kullanımına ve pozisyonların başka aracı kurumlara taşınmasına yönelik yeni kuralların getirilmesi,
 - Saklanan müşteri varlıklarına ilişkin olarak merkezi saklama kuruluşu ile günlük ve müşteri ile saklamacı kuruluş arasında yıllık olarak yapılacak mutabakat esaslarında değişiklik yapılması,
 - Yatırım hizmetlerinin geliştirilmesi konusunda sektör tarafından önerilen hususlarda ve uygulamada karşılaşılan sorunlu konularda değişiklikler yapılması,
 - Kısmi yetkili olmakla birlikte geniş yetkili aracı kurum kadar asgari özsermayeye sahip olan kurumların yüklenimde bulunarak halka arza aracılık edebilmesine imkan tanınması,
 - Portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı faaliyetlerini yürüten personelin bu faaliyetlerini yürütürken çıkar çatışması oluşumunu engellemeye yönelik esaslar getirilmesi,
- planlanmaktadır.

3.8.6. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-39.1 sayılı Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Çıkar çatışması politikasına Avrupa Birliği mevzuatına uyum kapsamında yeni kuralların eklenmesi,
 - Aracı kurumların ücretlendirme politikasına yönelik belirleme yapılması,
 - Aracı kurumların uymaları gereken ilke ve esasların Avrupa Birliği mevzuatına uyum kapsamında genişletilmesi,
 - Çerçeve sözleşmelerle ilgili ilke ve esasların mevcut koşullar çerçevesinde güncellenmesi,
 - Müşterilerden alınacak ücret, komisyon, masraf ve cezai şartlar ile bunların müşterilere bildirilmesine ilişkin esasların belirlenmesi,
 - Uygunluk testinin içeriğine ve uygulanmasına ilişkin yeni kural ve esasların getirilmesi,
 - Faaliyet izinlerinden tamamen feragat edecek aracı kurumlar için uygulanacak esas ve kuralların kapsamının genişletilmesi,
 - Aracı kurumların yan hizmet kapsamında sunabilecekleri diğer hizmet ve faaliyetlerin kapsamının genişletilmesi,
 - Aracı kurumların Kamuyu Aydınlatma Platformu üzerinde şirket künyesi oluşturularak Kamuyu Aydınlatma Formu uygulamasına son verilmesi
- planlanmaktadır.

3.8.7. Yatırım Kuruluşlarının Belge ve Kayıt Yükümlülüğüne İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-45.1 sayılı Yatırım Hizmet Ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ'de yapılacak değişiklikler ile;

- Çerçeve sözleşme nüshalarının elektronik posta ile müşteriye iletilmesi imkanı getirilmesi,
- Müşteri emirlerine ilişkin tutulması gereken kayıtların kapsamının Avrupa Birliği düzenlemeleriyle uyumlu hale getirilmesi,
- Hesap ekstrelerinin müşterilerin elektronik posta adreslerine gönderilmesi için gerekli olan müşteri talebinin iletileceği araçların kapsamının genişletilmesi,
- Ses kayıtlarının saklama süresinin uzatılması,
- Aracı kurumlara uzaktan kimlik tespiti yaparak mesafeli sözleşme kurabilme imkanı getirilmesi ve uzaktan kimlik tespitine yönelik bağımsız bir düzenleme yapılarak bu alandaki esasların belirlenmesi planlanmaktadır.

3.8.8. Aracı Kurumların Sermaye Yeterliliğine İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun Seri:V, No:34 sayılı Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Aracı kurumların mülkiyetindeki Borsa İstanbul A.Ş. (Borsa) paylarının İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank) nezdindeki piyasalarda teminat olarak kabul edilmesi durumunda, bu payların teminat uygulamasındaki değerine kadar olan kısmının özsermayeden indirim konu edilmemesi kuralının getirilmesi,
- Müşterilerin Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'ndaki pozisyon yükümlülüklerini sağlamak amacıyla karşıladıkları ve aracı kurumlar tarafından Takasbank'a yatırılan teminatların likidite yükümlülüğü hesaplamasında dikkate alınmayacağı kuralının getirilmesi,
- Borsa Pay Piyasası'nda verilen başlangıç ve değişim teminatlarının likidite yükümlülüğü hesaplamasında likit sayılması ve aracı kurumların aktiflerinde bulunan ve sermaye yeterliliği tabanı hesaplamasında özsermayeden indirim kalemi yapılmayan kıymetlerin Takasbank'tan kredi alınması için verilmesi durumunda, verilen teminatın likit sayılması esasının eklenmesi,
- Müşterilerin Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'ndaki pozisyon yükümlülüklerini sağlamak amacıyla karşıladıkları ve aracı kurumlar tarafından Takasbank'a yatırılan teminatlar için pozisyon riski hesaplanmaması esasının getirilmesi,
- Aracı kurumların Takasbank'tan olan alacakları için yoğunlaşma riski hesaplanmaması esasının getirilmesi planlanmaktadır.

2020 yılı içerisinde söz konusu değişiklikler ile ilgili çalışmalar sürdürülmüş olup, değişikliklerin 2021 yılında yürürlüğe konulması hedeflenmektedir. Ayrıca, Kurulumuz sermaye yeterliliği düzenlemelerinin uluslararası normlarda güncelliğini korumasını teminen Avrupa Birliği'nin 2021 yılının Haziran ayından yürürlüğe girecek aracı kurumlara yönelik yeni sermaye yeterliliği düzenlemeleri yakından takip edilecektir.

3.8.9. Proje Finansmanı Fonu'na İlişkin Çalışmalar

20.02.2020 tarihli ve 7222 sayılı "Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 25.02.2020 tarih ve 31050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kanun ile Sermaye Piyasası Kanunu'na eklenen "Proje Finansmanı, Proje Finansman Fonu ve Projeye Dayalı Menkul Kıymet" başlıklı 61/B maddesi ile proje finansmanı ve proje finansmanı fonu ile projeye dayalı menkul kıymetlere ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Kurulumuz nezdinde bu kapsamda yürütülen ikincil düzenleme çalışmaları çerçevesinde, III-61/B.1 sayılı "Projeye Dayalı Menkul Kıymetler Tebliği Taslağı" hazırlanmış ve 24.07.2020 tarihinde Kurulumuz internet sitesi aracılığıyla kamuoyunun görüşüne açılmıştır.

Projeye Dayalı Menkul Kıymetler Tebliği Taslağı ile;

- Proje finansmanı fonu ve projeye dayalı menkul kıymet ihracına,
- Fon portföyüne dahil edilebilecek varlıkların niteliklerine,
- Fonun işleyişine,
- Projelerin gecikmesi veya gerçekleşmemesi durumlarına,

- Projeye dayalı menkul kıymet ihracı kapsamında elde edilen gelirlerin kullanım şekline ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. İkincil düzenlemenin tamamlanmasına ve yayımlanmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Kurulması planlanan projeye dayalı menkul kıymet yapısı ile kurucunun ve fon kullanıcının riskinden bağımsız olarak projelere yatırım yapılabilmesi, yabancı yatırımların ülkemize gelişinin cazip hale getirilmesi ve özellikle kamu projelerine uzun vadeli finansman imkanı sağlanması hedeflenmektedir.

4. 2020 YILINDA TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI

4.1. SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN 2020 YILI TEMEL GÖSTERGELERİ

2020 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasasına ilişkin bazı büyüklükler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 4.1-1. Sermaye Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler		
SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	2020	2019
SERMAYE PİYASASI KANUNUNA TABİ HALKA AÇIK ORTAKLIK SAYISI	529	515
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN ŞİRKETLER	415	412
Pay Piyasası		
Yıldız Pazar	114	94
Ana Pazar	159	250
Alt Pazar ⁽¹⁾	84	-
Yapılandırılmış Ürünler ve Fon Pazarı	13	4
Yakın İzleme Pazarı	24	28
Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı	8	6
Gelişen İşletmeler Pazarı	-	16
Piyasa Öncesi İşlem Platformu	13	14
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖRMEYEN ŞİRKETLER	114	103
BORSA İSTANBUL ŞİRKETLERİNİN PİYASA DEĞERİ (Milyar TL)	1.782	1.108
(Milyar ABD Doları)	240,27	186,66
MKK'DA BAKİYELİ HESABI OLAN YATIRIMCI SAYISI	4.714.022	3.999.202
Pay senedi	1.999.996	1.216.745
Devlet iç borçlanma senetleri	23.696	50.344
Özel sektör borçlanma araçları	55.852	66.451
Yatırım fonu	3.063.135	2.995.712
Borsa yatırım fonu	20.912	3.165
Yapılandırılmış ürünler	24.768	5.664
Diğer sermaye piyasası araçları	6.372	7.289
YETKİLİ KURULUŞLAR	104	107
-Bankalar	44	43
-Aracı Kurumlar	60	64
KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI		
-YATIRIM FONLARI (Sayı)	740	540
-Yatırım Fonları	636	468
-Toplam Değerleri (Milyon TL)	128.482	114
(Milyon ABD Doları)	17.286	19,1
-Yabancı Yatırım Fonları (Sayı)	10	10
-Toplam Değerleri (Milyon TL) ⁽²⁾	12,6	12,3
(Milyon ABD Doları)	1,7	2,1

Tablo 4.1-1. Sermaye Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler

SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	2020	2019
- Borsa Yatırım Fonları (Sayı)	13	4
- Toplam Değerleri (Milyon TL)	3.934	292,1
(Milyon ABD Doları)	529,4	49,1
Gayrimenkul Yatırım Fonları (Sayı)	43	40
Toplam Değerleri (Milyon TL)	8.346	6.629
(Milyon ABD Doları)	1.123	1.114,1
Girişim Sermayesi Yatırım Fonları (Sayı)	38	18
Toplam Değerleri (Milyon TL)	3.235	1.606
(Milyon ABD Doları)	435,2	269,9
-EMEKLİLİK YATIRIM FONLARI (Sayı)	409	405
-Toplam Portföy Değerleri (Milyar TL)	170.513	127
(Milyar ABD Doları)	22.941	21,3
-MENKUL KIYMET YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı)	9	9
-Aktif Toplamları (Milyon TL)	666,2	569,2
(Milyon ABD Doları)	89,6	95,66
-GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı) ⁽³⁾	33	33
-Aktif Toplamları (Milyar TL)	94.881	86.227
(Milyar ABD Doları)	12.769	14.491
-GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı) ⁽³⁾	10	11
-Aktif Toplamları (Milyar TL)	6.884	4.820
(Milyon ABD Doları)	926,5	810,08
-PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ (Sayı)	50	51
-Yönetilen Portföy Değerleri (Milyar TL)	364.598	284.078
(Milyar ABD Doları)	48.980	47.667
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ	105	103
GAYRİMENKUL DEĞERLEME ŞİRKETLERİ	139	135
DERECELENDİRME KURULUŞLARI ⁽⁴⁾	9	9

(1) Borsa İstanbul A.Ş.'nin 17.09.2020 tarihli kararı ile, Gelişen İşletmeler Pazarı kapatılarak bu pazarda işlem gören şirketlerin payları 01.10.2020 tarihi itibarıyla Alt Pazar'da işlem görmeye başlamıştır.

(2) Ülkemizde dolaşımda bulunan değer olarak verilmektedir.

(3) Halka açık olup borsada işlem görmeyenler dahil edilmiştir.

(4) 3 adedi Kurulumuzca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşu, 6 adedi Kurulumuzca yetkilendirilen kuruluştur. Kurulumuzca yetkilendirilen 6 kuruluşun 5'i hem kredi hem de kurumsal yönetim derecelendirmesi faaliyetinde bulunmaktadır.

Kaynak: SPK, BİST, MKK, Takasbank

4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI

2020 Yılı sonu itibariyle merkezi kaydi sistemde izlenen menkul kıymetlerin türü ve büyüklüklerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 4.2-1. Merkezi Kaydi Sistemde İzlenen Menkul Kıymet Bilgileri

Merkezi Kaydi Sistemde Bulunan Menkul Kıymet Bilgileri	Piyasa Değeri					
	2020		2019		2018	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
Pay Senedi	1.779.548	241.994	1.184.295	199.376	791.805	149.935
-Borsada İşlem Gören Paylar	742.788	101.009	476.277	80.181	315.423	59.728
-Borsada İşlem Görmeyen Paylar	1.036.760	140.985	708.018	119.195	476.382	90.207
Özel Sektör Borçlanma Aracı	97.610	13.274	92.557	15.582	71.534	13.546
Yatırım Fonu Katılma Payı	139.890	19.023	122.503	20.623	52.623	9.965
Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler	72	10	144	24	523	99
Kira Sertifikaları (Kamu ve Özel)	34.434	4.683	16.691	2.810	14.774	2.798
Borsa Yatırım Fonu	3.959	538	292	49	182	34
Devlet İç Borçlanma Senetleri	173.028	23.529	228.450	38.460	210.945	39.944
Diğer Menkul Kıymetler(**)	9.158	1.245	6.763	1.281	1.345	356

(*) 31.12.2018, 31.12.2019 ve 31.12.2020 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.
(**) Varlığa dayalı menkul kıymetler (2019: 5.994 milyon TL), gayrimenkul sertifikaları (2019: 183 milyon TL) ve varantlar dahil yapılandırılmış ürünler (136 milyon TL), varlığa dayalı menkul kıymetler (2020: 6.786 Milyon TL.), ipotek teminatlı menkul kıymetler (2020: 2.000 Milyon TL.) varantlar dahil yapılandırılmış ürünler (2020: 372 milyon TL.)
Kaynak: MKK

Tablo 4.2-2. Menkul Kıymet Stok Bilgileri

Merkezi Kaydi Sistemde Bulunan Menkul Kıymet Bilgileri	Piyasa Değeri					
	2020		2019		2018	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
1. Menkul Kıymetler	2.237.699	304.296	1.653.177	278.313	1.149.190	217.218
2. MKS'de Bulunmayan DİBS'ler	1.000.343	136.033	618.536	104.131	407.081	76.946
3. Toplam Menkul Kıymet Stoğu (1+2)	3.238.042	440.328	2.271.713	382.443	1.556.271	294.164
4. MKS'de Bulunan DİBS'ler (**)	184.312	25.064	232.248	39.099	214.161	40.480
5. Özel Sektör Menkul Kıymetleri [3-(2+4)]	2.053.387	279.232	1.420.929	239.214	935.029	176.738
6. MKS'de Bulunan Borsada İşlem Görmeyen Paylar	1.036.760	140.985	708.018	119.195	476.382	90.045
7. Özel Sektör Menkul Kıymetleri Net Toplamı (5-6)	1.016.627	138.247	712.911	120.019	458.647	86.693
8. Toplam Menkul Kıymet Stoğu Net Değeri (3-6)	2.201.282	163.357	1.558.802	262.425	1.079.889	204.119

(*) 31.12.2018, 31.12.2019 ve 31.12.2020 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.
(**) Kamu tarafından ihraç edilen kira sertifikaları dahil
Kaynak: MKK

Yukarıdaki verilere göre, 31.12.2020 itibariyle;

- Ülkemizdeki toplam menkul kıymet stoğunun piyasa değeri 3.238.042 milyon TL,
- Özel sektör menkul kıymetlerinin net piyasa değeri 1.016.627 milyon TL,

- Toplam menkul kıymet stoğu net değeri 2.201.282 milyon TL olarak hesaplanmakta olup, 2020 yılında özel sektör menkul kıymetlerinin net değerinin toplam menkul kıymet stoğunun net değeri içindeki payı geçen yıla göre yaklaşık %0,5, puan bir artışla % 46,18 (2019:% 45,73) olarak gerçekleşmiştir.

4.3. İZAHNAMESİ/İHRAÇ BELGESİ ONAYLANAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI

2020 yılında paylarının ilk halka arzına ilişkin izahnamesi onaylanan 8 ortaklıktan 5'inin payları Ana Pazar'da, 3'ünün payları ise Yıldız Pazar'da işlem görmeye başlamıştır.

Halka açılmalar suretiyle 2020 yılı içinde 141.752.446 TL nominal değerli paylara ilişkin izahnameler onaylanmış olup, bu payların 96.700.000 TL'lik kısmı sermaye artırımını suretiyle, 45.052.446 TL'lik kısmı ortak satışı suretiyle halka arz edilmiştir. Halka açılmalar çerçevesinde 2020 yılında (680 milyon TL'si sermaye artırımını, 443 milyon TL'si ortaklardan satış olmak üzere) toplam 1.123.830.582 TL tutarında (151.200.853,26 ABD Doları) kaynak sağlanmıştır.

2020 yılı içinde halka açık ortaklıkların nakit karşılığı gerçekleştirmeyi planladıkları sermaye artırımları kapsamında Kurulumuza yapılan başvurular neticesinde 7.500.663.990,97 TL nominal değerli paylara ilişkin izahname/ihraç belgesi onaylanmıştır. 2020 yılı içinde gerçekleşen bu sermaye artırımları ile halka açık ortaklıklarca 18.974.013.439,75 TL tutarında (2.552.775.362,89 ABD Doları) kaynak sağlanmıştır.

2020 yılında borçlanma araçlarına ilişkin onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında verilen tavan tutarı yurt içi 405.738.017.000 TL ve yurt dışı 256.595.456.600 TL olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı içinde yurt içi ve yurt dışında satışı gerçekleştirilen borçlanma aracı tutarı ise sırasıyla yurtiçinde 206.869.836.386 TL, yurtdışında ise 41.781.712.020 TL olmuştur.

2019 yıl sonu itibarıyla TL cinsi borçlanma araçlarından yurt içinde dolaşımda olanların portföy değeri 92,7 milyar TL seviyelerinde iken, 31.12.2020 tarihi itibarıyla söz konusu tutar 98,2 milyar TL olmuştur.

Tablo 4.3-1. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin TL)

Yıllar	Pay(*)	VDMK	VTMK/ ITMK	Borçlanma Araçları	Kira Sertifikası	Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika/ Senetleri	TOPLAM
2018	9.901.530	4.204.400	4.813.138	182.581.911	24.481.244	331.200	226.313.423
2019	3.483.443	1.520.400	2.914.500	306.428.615	43.171.056	391.020	357.909.034
2020	19.654.082	1.203.140	44.065.175	248.651.548	58.810.348	273.500	372.657.793

(*) Onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarı (Halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.)
Kaynak: SPK

Tablo 4.3-2. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin ABD Doları)

Yıllar	Pay(*)	VDMK	VTMK/ ITMK	Borçlanma Araçları	Kira Sertifikası	Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika/ Senetleri	TOPLAM(**)
2018	1.871.745	794.783	909.760	34.551.277	4.627.397	62.609	42.817.571
2019	585.384	255.499	489.774	51.494.549	7.758.929	70.276	60.654.411
2020	2.644.272	161.871	5.928.556	33.453.731	8.046.920	36.797	50.272.147

(*) Onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarı (Halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.)
(**) 31.12.2018, 31.12.2019 ve 31.12.2020 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.
Kaynak: SPK

4.3.1. Yatırım Fonları

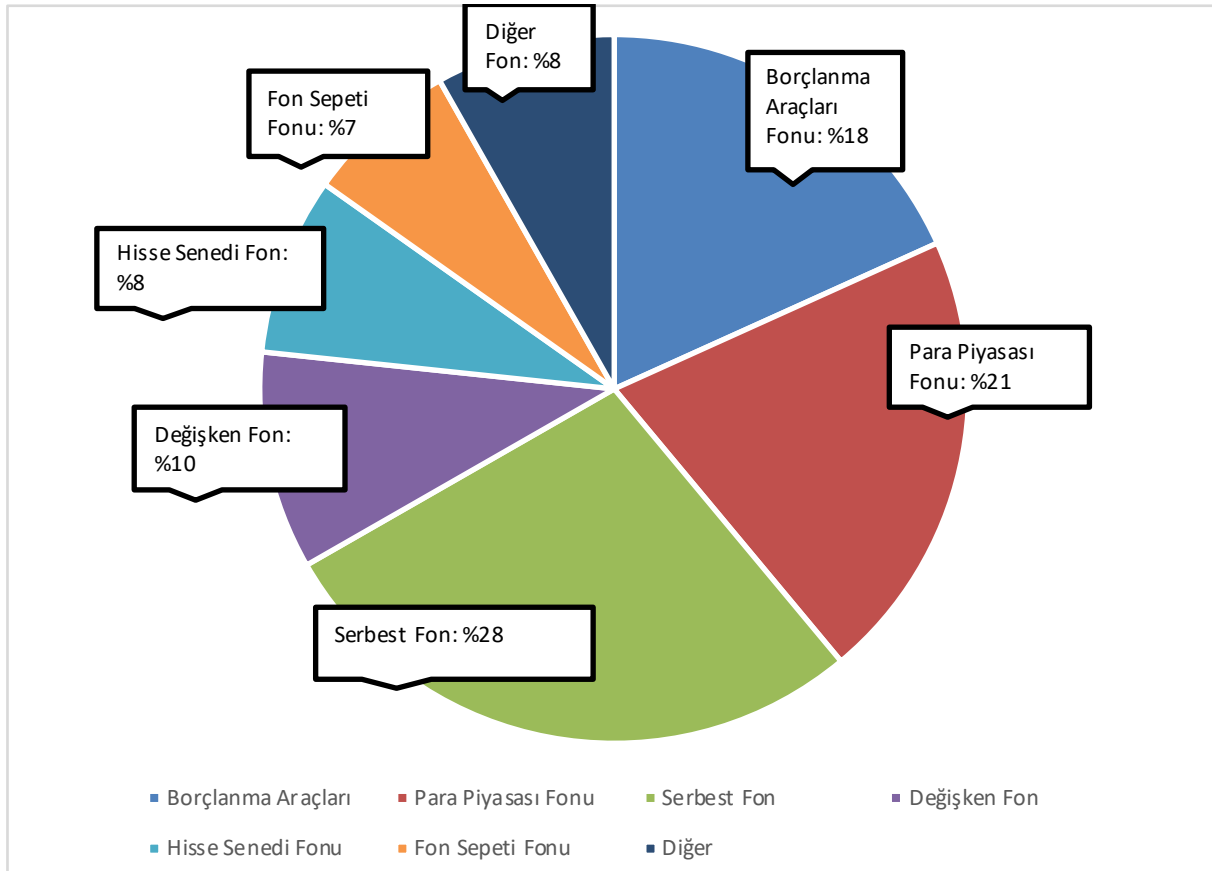
2020 yılı sonu itibari ile mevcut olan yatırım fonu türleri, Borçlanma Araçları Fonu, Karma Fon, Para Piyasası Fonu, Hisse Senedi Fonu, Hisse Senedi Yoğun Fon, Katılım Fonu, Değişken Fon, Serbest Fon, Garantili Fon, Koruma Amaçlı Fon, Fon Sepeti Fonu, Borsa Yatırım Fonu, Gayrimenkul Yatırım Fonu ve Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'dur.

Türkiye'de 2020 yılı sonu itibarıyla;

- 636 yatırım fonu,
 - 10 yabancı yatırım fonu,
 - 13 borsa yatırım fonu
 - 43 adet gayrimenkul yatırım fonu
 - 38 adet girişim sermayesi yatırım fonu
- olmak üzere toplam 740 yatırım fonu alım satımına konu olmaktadır.

Yatırım fonlarının portföy büyüklüklerine göre türlerinin dağılımına bakıldığında; borsa yatırım fonları, gayrimenkul yatırım fonları ve girişim sermayesi yatırım fonları hariç olmak üzere toplam portföy büyüklüğünün %28'ini serbest fonlar, %21'ini para piyasası fonları, %18'ini borçlanma araçları fonları oluşturmaktadır. Hisse senedi fonları ise toplam portföy büyüklüğünün %8'ini oluşturmaktadır.

Grafik 4.3-1. Yatırım Fonlarının Portföy Büyüklüğüne Göre Türlerinin Dağılımı

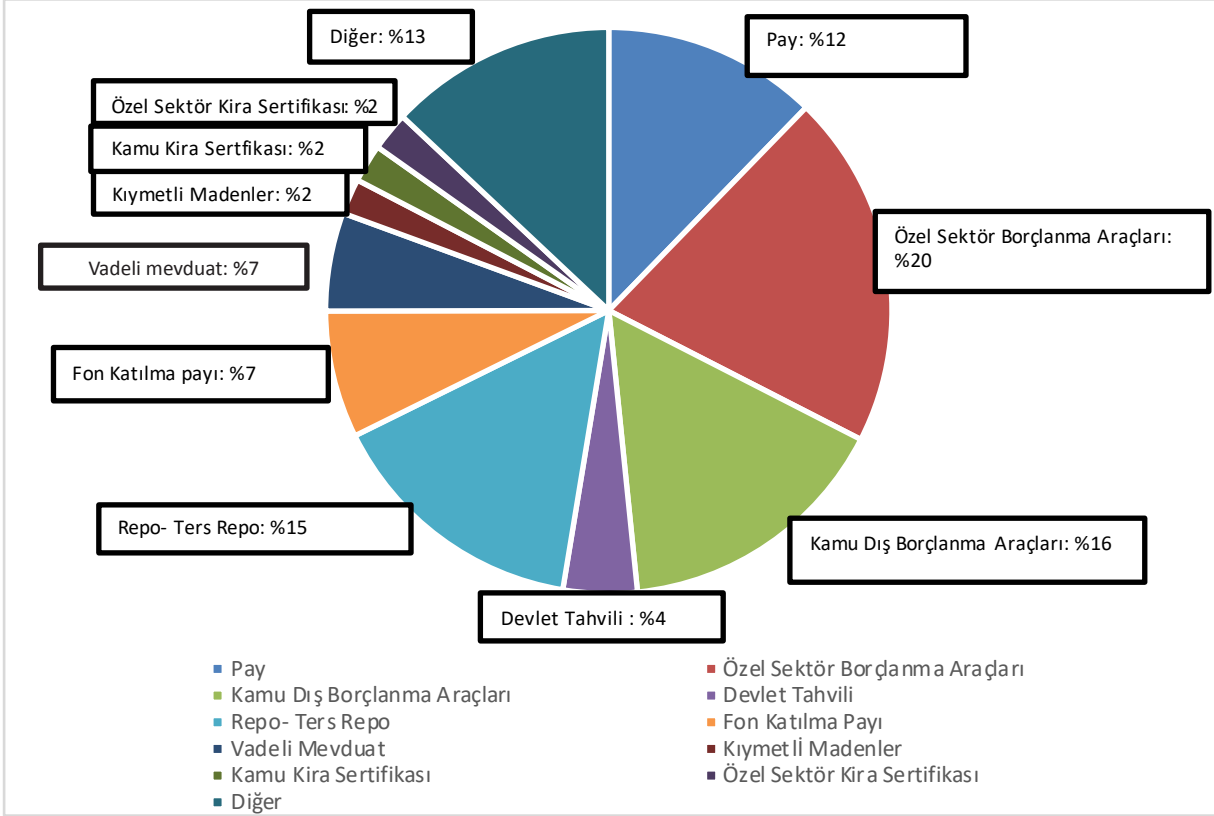

Kaynak: SPK, Takasbank

İlki 1987 yılında kurulan yatırım fonlarının toplam portföy değeri, 2020 yılında bir önceki yıla göre TL bazında %12 oranında artarak 114 milyar TL'den 128 milyar TL'ye yükselirken, ABD Doları bazında 19,16 milyar ABD Doları'ndan 17,31 milyar ABD Doları'na düşmüştür.

Yatırım fonlarının 2020 yıl sonu itibariyle portföylerinin dağılımı şu şekilde gerçekleşmiştir:

Grafik 4.3-2. Yatırım Fonlarının Portföylerinin Dağılımı

Kaynak: SPK, Takasbank

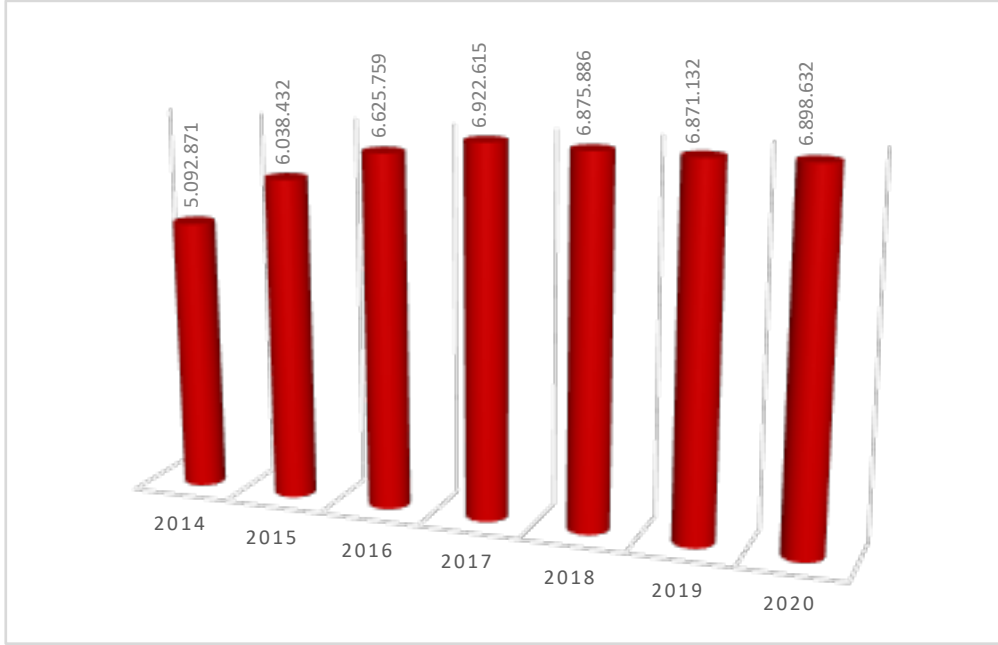
Tablo 4.3-3. Yatırım Fonlarının Toplam Portföy Dağılımı (%) ve Portföy Toplam Değeri

Yıllar	Kamu İç/Dış Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Repo- Ters Repo	Özel Sektör İç/Dış Borçlanma Araçları	Pay	Vadeli Mevduat Hesabı	Kıymetli Madenler	Borsa Para Piyasası	Diğer	Portföy Toplam Değeri (Milyon TL)	Portföy Toplam Değeri (Milyon \$)
2018	11,7	4,52	9,65	43,64	9,81	4,10	1,25	13,3	2,03	48.182	9.118
2019	12,49	3,17	21,98	25,93	7,74	18,94	1,10	1,59	7,06	114.045	19.167
2020	9,1	7,31	15,10	30,95	12,27	5,74	4,74	3,06	11,73	128.332	17.292

Kaynak: SPK, Takasbank

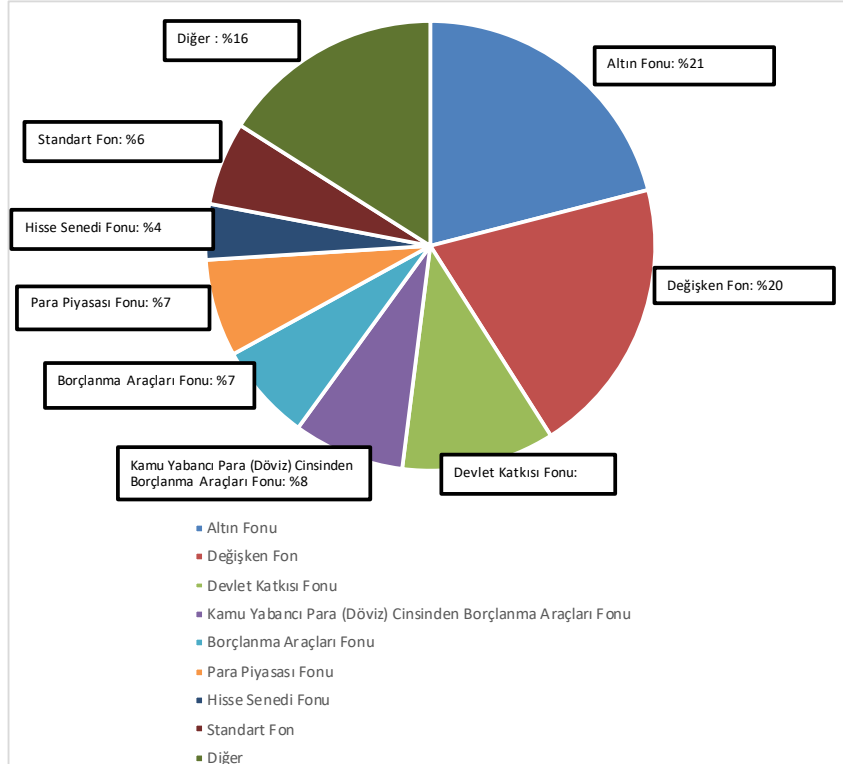
Emeklilik Yatırım Fonları

Türkiye'de bireysel emeklilik sistemi 2003 yılında faaliyete geçmiştir. 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yapılan sistem değişikliğiyle ise bireysel emeklilik sistemi katılımcılarına katılma paylarının %25'i oranında devlet katkısı uygulanmaya başlamıştır. Devlet katkısı uygulamasının başladığı 2013 yılından bu yana katılımcı sayısında yıllar itibariyle meydana gelen artışlar aşağıdaki grafikte görülmektedir:

Grafik 4.3-3. BES Katılımcı Sayısı

Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi (www.egm.org.tr)

2020 yılı sonu itibariyle faaliyette olan emeklilik yatırım fonu sayısı 408 olup, söz konusu fonların toplam değeri ise 170,5 milyar TL'dir. Emeklilik yatırım fonlarının portföy büyüklüklerine göre türlerinin dağılımına bakıldığında, emeklilik yatırım fonları içinde en büyük fon portföy değerine sahip olan fon türü olarak %21 ile Altın Emeklilik Yatırım Fonları birinci sırayı alırken, %20,42 ile Değişken Emeklilik Yatırım Fonları ikinci sırada yer almaktadır.

Grafik 4.3-4. Emeklilik Yatırım Fonu Türlerinin Fon Toplam Değeri Dağılımı

Kaynak: SPK, Takasbank

2017 Yılında Uygulanmaya Başlayan Bireysel Emeklilikte Otomatik Katılım Sistemi

01.01.2017'de uygulanmaya başlanan otomatik katılım sisteminde 31.12.2020 tarihi itibarıyla katkı paylarının çalışanlara tanınan cayma süresi boyunca değerlendirileceği 28 adet "Başlangıç Emeklilik Yatırım Fonu" bulunmakta olup, söz konusu fonların toplam değeri 1.229.046.009 TL'dir. Ayrıca, 31.12.2020 tarihi itibarıyla otomatik katılım sistemi kapsamında 28 adet "Standart Emeklilik Yatırım Fonu" ve 75 adet "Değişken Emeklilik Yatırım Fonu" bulunmaktadır. Otomatik katılım sistemi kapsamında Standart Emeklilik Yatırım Fonları ile Değişken Emeklilik Yatırım Fonları 01.01.2018 tarihi itibarıyla satışa sunulmuş olup, 2020 yılı sonu itibarıyla otomatik katılım sistemi kapsamında kurulan Standart Emeklilik Yatırım Fonları'nın toplam değeri 9.384.085.659 TL, Değişken Emeklilik Yatırım Fonları'nın toplam değeri ise 101.030.868.332 TL'dir. 2020 yılı itibarıyla otomatik katılım sisteminde kayıtlı çalışan sayısı 5.725.715 kişi olup, çalışanların fon tutarı 11.164,4 milyon TL, katkı payı tutarları ise 8.859.2 milyon TL'dir.

Gayrimenkul Yatırım Fonları

Gayrimenkul yatırım fonları, yatırımlarını gayrimenkul ve buna bağlı araç ve haklardan oluşan ve portföy yönetim şirketlerince yönetilen bir portföye yönlendirmelerine imkan sağlayan yatırım fonları olup, 2020 yılı sonu itibarıyla 43 adet (2019: 40) gayrimenkul yatırım fonunun toplam değeri 8.346,4 milyon TL (2019: 6.629 milyon TL)'dir.

Girişim Sermayesi Yatırım Fonları

Girişim sermayesi yatırım fonları, dinamik, hızlı büyüme ve yüksek karlılık potansiyeli olan ancak, yatırım ve büyümenin gerçekleştirilmesi için gerekli olan finansal kaynakların temininde sıkıntı çeken işletmelere sermaye koymak suretiyle ortak olarak kaynak aktaran fonlar olup, 2020 yılı sonu itibarıyla 38 adet (2019: 18) girişim sermayesi yatırım fonunun toplam değeri 3.235 milyon TL (2019: 1.606 milyon TL) olarak gerçekleşmiştir.

Borsa Yatırım Fonları

Borsa yatırım fonlarına ilişkin düzenleme 2004 yılında yapılmış olup, buna göre bu fonlar katılma payları borsa pazarlarında işlem gören, fonun oluşturulma sürecine doğrudan katılan yetkilendirilmiş katılımcıların fon portföyünün kompozisyonunu yansıtacak şekilde, portföyde yer alan menkul kıymet ve nakdi bir araya getirerek karşılığında fon katılma payı alabildiği ya da söz konusu kurumların en az asgari işlem birimine tekabül eden fon katılma paylarını saklamacı kuruluşa iade edip karşılığında fonun içindeki menkul kıymetlerin payına düşen kısmını alabildiği, riskin dağıtılması ilkesi ve inanca mülkiyet esaslarına göre portföy işletmek amacıyla kurulan malvarlıklardır.

2020 yıl sonu itibarıyla ise halka arz edilmiş ve Borsa İstanbul bünyesindeki Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem gören ve toplam değeri 3.934 milyon TL (2019: 292,1 milyon TL) olan 13 (2019: 4) borsa yatırım fonu bulunmaktadır.

Fon Sepeti Fonları

Fon sepeti fonları (Funds of Funds) değişik fon yönetim stratejilerinin sağladığı getiri avantajlarından yararlanılması amacıyla, diğer yatırım fonlarının katılım paylarını portföylerine almak suretiyle faaliyet göstermektedir. 2020 yılı sonu itibarıyla 21 (2019: 17) fon sepeti fonu bulunmakta olup, bunların toplam değeri 9.004,4 milyon TL'dir (2019: 2.644,2 milyon TL).

Garantili Fonlar

Garantili fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine ve garantör tarafından verilen garantiye dayanılarak taahhüt edildiği fonlardır. Son iki yılda gözlemlenen dalgalı piyasa koşulları sebebiyle yıl sonu itibarıyla garantili fon bulunmamaktadır.

Koruma Amaçlı Fonlar

Koruma amaçlı fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine dayanılarak en iyi gayret esası çerçevesinde amaçlandığı fonlardır. 2020 yılı sonu itibarıyla 26 (2019: 7) koruma amaçlı fon bulunmakta olup, bu fonların toplam değeri 1 milyar TL'dir (2019: 918,5 milyon TL).

Serbest Yatırım Fonları

Serbest yatırım fonları, katılma payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan fonlardır. 2020 yılı sonu itibarıyla 308 (2019: 196) serbest yatırım fonu bulunmakta olup, bu fonların toplam değeri 34,66 milyar TL'dir (2019: 21,65 milyar TL).

4.3.2. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS)

Tablo 4.3-4. TEFAS Toplam İşlem Hacmine İlişkin Bilgiler

Aylar İtibariyle	İşlem Hacmi	
	2020 (milyon TL)	2019 (milyon TL)
Ocak	16.901	1.443
Şubat	15.715	1.662
Mart	15.339	2.216
Nisan	9.267	2.490
Mayıs	12.521	3.847
Haziran	13.230	2.242
Temmuz	13.918	4.107
Ağustos	16.432	4.216
Eylül	12.226	4.610
Ekim	12.568	6.918
Kasım	14.644	7.398
Aralık	13.341	11.008
TOPLAM	166.102	52.157

Kaynak: TEFAS (www.tefas.gov.tr/IstatistikiRaporlar/ToplamIslemHacmi.aspx)

4.3.3. Yatırım Ortaklıkları

Türkiye'de menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları olmak üzere 3 tür yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları

Sermaye piyasalarımızda 2020 yılı sonu itibarıyla 9 yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. Bu ortaklıkların piyasa değeri 1,4 milyar TL (195,6 milyon ABD Doları)'dır. Yatırım ortaklıklarının portföylerinde %31,4 ile ortaklık payları, %5,02 ile kamu borçlanma araçları ve %3,09 ile yabancı menkul kıymetler başta gelen yatırım araçlarıdır.

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları

Payları Borsa İstanbul'da işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıkları, gayrimenkullere, gayrimenkule dayalı sermaye piyasası araçlarına, gayrimenkul projelerine, gayrimenkule dayalı haklara ve sermaye piyasası araçlarına yatırım yapabilmektedir. 2020 yıl sonu itibarıyla toplam 33 adet gayrimenkul yatırım ortaklığının toplam piyasa değeri 55,3 milyar TL (7,4 milyar ABD Doları) tutarındadır.

Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları

Payları Borsa İstanbul'da işlem gören girişim sermayesi yatırım ortaklıkları, sermayelerini esas olarak girişim sermayesi yatırımlarına yöneltilmektedirler. 2020 yıl sonu itibarıyla toplam 11 girişim sermayesi yatırım ortaklığı faaliyet göstermekte olup, bunlardan borsada işlem gören 6 adedinin toplam piyasa değeri 7,6 milyar TL (1,02 milyon ABD Doları) tutarındadır.

4.3.4. Portföy Yönetim Şirketleri

2020 yıl sonu itibarıyla sermaye piyasasında faaliyet gösteren 49 (2019: 51) portföy yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerin yönettiği portföy büyüklüğü 364,5 milyar TL olup, 2019 yılına göre %30,4 oranında artış göstermiştir (2019: 279,5 milyar TL). 2020 yılında yönetilen portföyün %88,7'si (2019: %89,44) kolektif bazda, %11,3'ü bireysel (bireysel ve tüzel) bazda (2019: %10,56) yönetilmektedir.

4.4. YATIRIM KURULUŞLARI

2020 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasalarımızda faaliyet gösteren, 60 aracı kurum ve 44 banka olmak üzere toplam 104 yatırım kuruluşu bulunmaktadır. Ayrıca, 12 aracı kurumun ve 1 bankanın sermaye piyasası faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş durumdadır.

2020 yılı sonu itibarıyla, aracı kurumların, yatırım, kalkınma ile katılım bankalarının ve ticari bankaların, Kurul iznine tabi olarak gerçekleştirebildikleri faaliyetlere ilişkin yetki ve izin belgeleriyle ilgili bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmektedir:

Tablo 4.4-1. Sınıflandırma Bakımından Yatırım Kuruluşlarının Faaliyet Belgeleri			
Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım, Kalkınma ve Katılım Bankaları	Ticari Bankalar
Dar Yetkili Aracı Kurum Belgesi	5	-	-
Kısmi Yetkili Aracı Kurum Belgesi	10	-	-
Geniş Yetkili Aracı Kurum Belgesi	45	-	-
Banka Yetki Belgesi	-	17	27
Kaynak: SPK			

Tablo 4.4-2. 6362 sayılı SPK'na Göre Yatırım Hizmet ve Faaliyeti Yetki Belgeleri			
Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım, Kalkınma ve Katılım Bankaları	Ticari Bankalar
Emir İletimine Aracılık Faaliyeti	15	5	24
İşlem Aracılığı Faaliyeti	59	15	20
Portföy Aracılığı Faaliyeti	45	15	25
Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti	46	1	-
Yatırım Danışmanlığı Faaliyeti	52	2	-
Halka Arza Aracılık Faaliyeti	51	5	-
• Aracılık Yüklenimi	40	4	-
• En İyi Gayret Aracılığı	11	1	-
Saklama Hizmeti	63	18	37
• Genel Saklama	3	1	12
• Sınırlı Saklama	60	17	25
Kaynak: SPK			

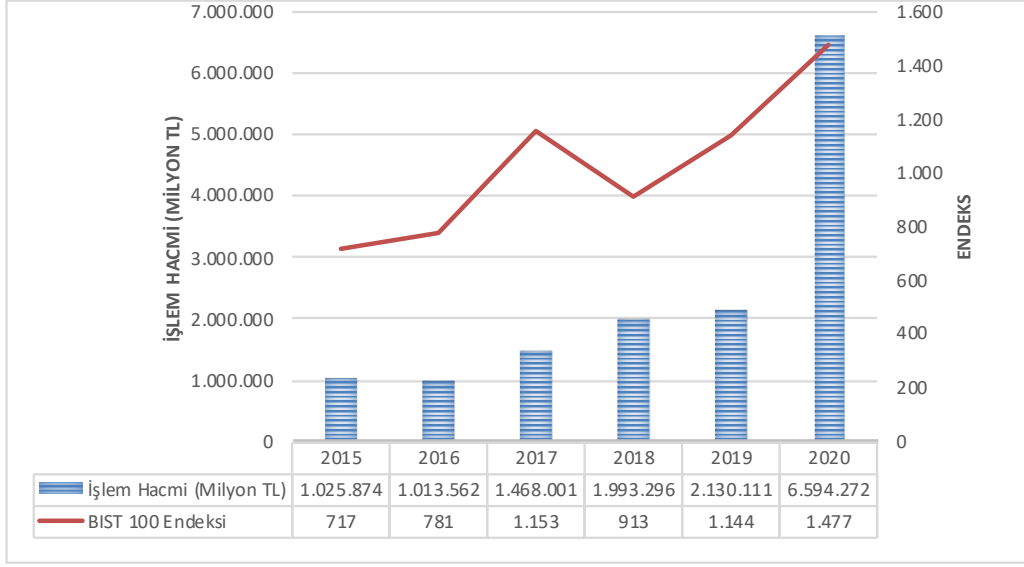
Öte yandan, aracı kurumlar, ülke çapında merkez dışı örgütleri vasıtasıyla faaliyet göstermekte olup, 2020 yıl sonu itibarıyla 284 şube ve 98 irtibat bürosunda hizmet vermektedirler.

4.5. BORSA İSTANBUL PAY PİYASASI

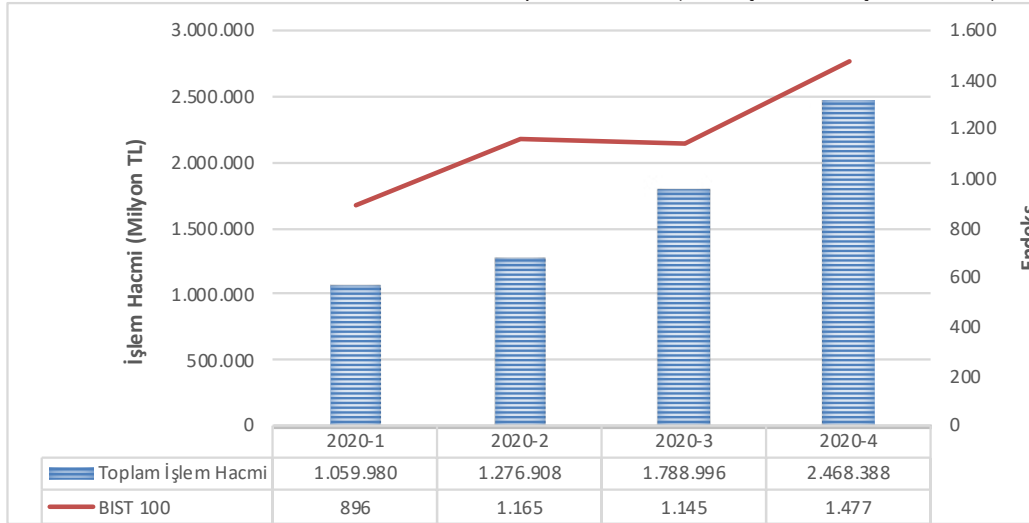
4.5.1. Pay Piyasası ve BIST 100 Endeksi

2019 yılını 114.425 puanla kapatan BIST 100 Endeksi, 2020 yıl sonunda 1.476,72 puanla kapatmıştır.¹ BIST Pay Piyasası işlem hacmi TL bazında 2.130.111 milyon TL'den 6.594.272 milyon TL'ye yükselmiş; ABD Doları bazında ise 376 milyon ABD Dolar'dan 925 milyon ABD Dolarına yükselmiştir. BIST işlem hacminde bir önceki yıla göre TL bazında yaklaşık %210 oranında ve ABD Doları bazında ise yaklaşık %146 oranında yükseliş gözlemlenmektedir.

1 2020 yılının Temmuz ayında endekslerden iki sıfır atılmıştır.

Grafik 4.5-1. BIST 100 Endeksi ve İşlem Hacmi

Kaynak: BIST

Grafik 4.5-2. BIST-100 Endeksi ve İşlem Hacmi (2020 yılı 3'er Aylık Bazda)

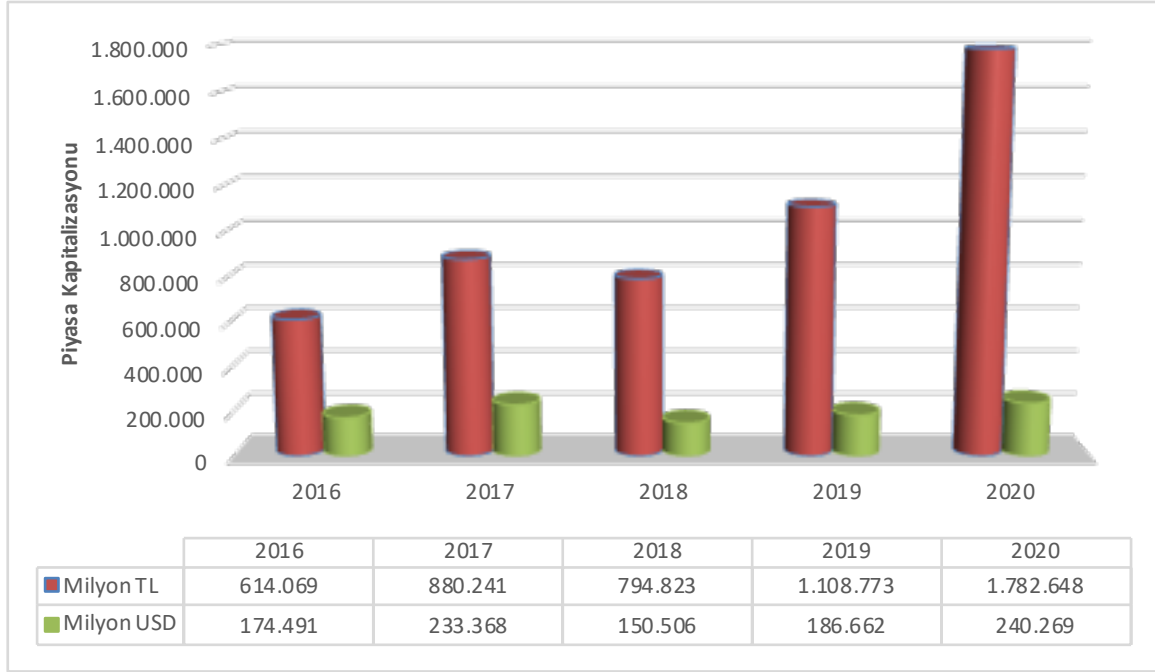
Kaynak: BIST

2020 yılında BIST 100 Endeksi; Ocak ayında 1.191,40 puanı görmüş sonrasında Mart ayında 896,44 seviyesine düşmüş, Nisan ayında 1.011,10 seviyesine yükselmiş, yıl sonuna kadar 1.000 puanın üstünde seyretmiş ve Aralık ayında ise 2020 yılında görülen en yüksek seviyesine gelerek 1.476,72 puan seviyelerine ulaşmıştır. 2020 yılı genel olarak değerlendirildiğinde, aylık ortalama işlem hacminin 549.522,63 milyon TL olduğu, en yüksek işlem hacminin 912,6 milyon TL ile Aralık ayında, en düşük aylık işlem hacminin ise yaklaşık 268,3 milyon TL ile Mart ayında gerçekleştiği görülmektedir.

Ayrıca Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda yıl içinde borsa yatırım fonlarının işlem hacmi 21.520 milyon TL, farklı dayanak varlıklara ve vadelere sahip varant işlem hacmi ise 32.191,85 milyon TL'dir.

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri 2019 yılı sonunda 1.109 milyar TL düzeyinde iken, 2020 yıl sonu itibarıyla 1.783 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.² Borsa İstanbul'un 2020 yılı piyasa kapitalizasyonunda 2019 yılına göre TL bazında %60,8, ABD Doları bazında ise %28,7 oranında artış gözlemlenmektedir.

² 2015 yılına kadar verilerde eski adıyla Gelişen İşletmeler Piyasasında ve Serbest İşlem Platformu'nda işlem gören şirketlerin verileri hariç iken 2015 yılındaki BIST'in yeni pazar yapılanmasıyla birlikte Gelişen İşletmeler Pazarı ve Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem gören şirketler dahil edilmiştir.

Grafik 4.5-3. BIST Piyasa Kapitalizasyonu

Kaynak: BIST

4.5.2. Yabancı Yatırımcıların Pay Saklama Bakiyeleri

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin halka açık kısmı için yabancı yatırımcılara ait payların saklamadaki toplam paylara ait oranının 2018'de %65 ve 2019'da %60 civarında gerçekleştiği görülmektedir. 2020 yılında ise önceki yıla göre %11,8 puanlık bir düşüşle %49,03 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4.5-1. Yabancı Yatırımcıların Saklama Bakiyeleri

Yıl	Saklama Oranı (%) (Tüm Paylara Oranla)
2018	65,01
2019	60,91
2020	49,03

Kaynak: MKK

4.6. BORSA İSTANBUL BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI

Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası'nda, Türk Lirası ve döviz ödemeli ihraç edilmiş borçlanma araçları, menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları, kira sertifikaları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ihraç edilen likidite senetleri ile Borsa Yönetim Kurulu tarafından işlem görmesine karar verilen diğer sermaye piyasası araçları işlem görmektedir.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlemler, Kesin Alım Satım Pazarı, Repo Ters Repo Pazarı, Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı, Pay Senedi Repo Pazarı, Uluslararası Tahvil Pazarı, Taahhütlü İşlem Pazarı, Gözaltı Pazarı, Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı, Para Piyasası ve Swap Piyasası'nda gerçekleştirilmektedir.

Diğer yandan, bankaların birbirleri ile sadece portföyleri hesabına işlem yapmaları ve böylece fon sağlayan tarafın zorunlu karşılığa tabi olmadan repo işlemleri gerçekleştirebilmeleri için 7 Ocak 2011 tarihinde kurulan Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı'na olan ihtiyaç, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 22 Aralık 2018 tarihli ve 30633 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" hükümleri çerçevesinde ortadan kalkmış ve repo piyasalarının birleştirilmesi mümkün hale gelmiş olup, bu kapsamda Borsa

İstanbul'un 2019 - 2021 strateji planı çerçevesinde organize repo piyasalarının birleştirilmesi suretiyle işletilen pazarlarda likidite konsolidasyonunun sağlanması amacıyla Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı 28.12.2018 tarihi itibarıyla kapanmıştır.

Tablo 4.6-1. BIST Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Hacmi

BIST Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Hacimleri	2020		2019		2018	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
Kesin Alım Satım Pazarı	421.240,77	62.072,28	451.500,48	79.498,13	396.713,70	85.108,38
Kamu ve Özel Kira Sertifikası **	29.930,59	4.077,46	18.501,94	3.114,70	17.119,15	3.254,03
Repo-Ters Repo Pazarı	18.958.728,37	2.684.498,49	14.111.251,17	2.467.305,93	1.620.241,47	338.992,91
Bankalararası Repo-Ters Repo Pazarı **	-	-	-	-	2.358.323,00	391.166,49
Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı	6.673,31	983,15	4.706,06	842,25	18.261,51	3.979,98
Pay Senedi Repo Pazarı	4.498,88	673,57	8.040,18	1.435,99	13.665,98	2.886,87
Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı	2.339,15	337,28	1.625,40	285,35	1.607,14	347,01
Uluslararası Tahvil Pazarı	2.082,09	312,98	1.987,60	349,61	2.064,00	492,65
Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı***	-	-	-	-	26.315,00	5.730,05
Taahhütlü İşlem Pazarı	65.079,24	9.519,01	49.450,11	8.624,49	4,15	0,79
Gözaltı Pazarı	-	-	0,05	0,01	7,22	1,62
Para Piyasası	-	-	-	-	880,00	232,62
Swap Piyasası	2.009.525,56	293.532,27	1.527.748,56	267.921,16	12.223,14	2.303,45
BAP TOPLAM	21.470.167,81	3.051.929,09	16.156.309,60	2.826.262,92	4.450.306,30	831.242,82
Günlük Ortalama	85.199,08	12.110,83	64.884,78	11.350,45	17.730,3	3.311,72

(*) Kamu ve Özel Kira Sertifikası işlem hacimlerinde 30.12.2018, 30.12.2019 ve 30.12.2020 günü açıklanan TCMB döviz alış kurları; diğer işlem hacimlerinde ilgili gün için bir önceki gün açıklanan TCMB döviz alış kurları kullanılmıştır.

(**) Bankalararası Repo-Ters Repo Pazarı 28.12.2018 tarihi itibarıyla kapatılmıştır.

(***) Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı 02.07.2018 tarihi itibarıyla kapatılmıştır.

Borçlanma Araçları Piyasasında işlem hacmi 2020 yılında 21.470 milyar TL (3.052 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiş olup, bir önceki yıla göre Türk Lirası bazında %32,9 oranında, ABD Doları bazında ise %8 oranında artış meydana gelmiştir.

Günlük ortalama işlem hacmi ise 2020 yılında TL bazında 85 milyar TL, ABD Doları bazında ise 12 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İşlemlerin dağılımına bakıldığında, ağırlığın %88 ile Repo Ters Repo işlemlerinde olduğu görülmektedir. 2020 yılında borsa dışında gerçekleştirilen ve borsaya tescil edilen işlemlerin günlük ortalama işlem hacmi ise 6,77 milyar TL'dir.

Bankalar tarafından borsa dışında yani tezgah üstü piyasalarda gerçekleştirildiği bilinen Türk Lirası ve yabancı para birimlerinin birbirleri ile değiştirilmesi işlemlerinin Borsa bünyesinde, belirlenen koşullara tabi olarak ve Borsa güvencesi altında yapılmasına imkan sağlamak üzere Borsa İstanbul nezdinde Swap Piyasası oluşturulmuş olup, piyasa 1 Ekim 2018 tarihinde faaliyete geçmiştir. Borsa İstanbul Swap Piyasası'nda 2020 yıl sonu itibarıyla 35 bankanın işlem yapma yetkisi bulunmaktadır. Swap piyasasında 2020 yılında gerçekleşen işlem hacmi 2.010 milyar TL'dir.

4.7. BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI

2020 yılında BIST VİOP'ta işlem gören sermaye piyasası araçlarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4.7-1. 2020 Yılı VİOP İşlem Hacmi Bilgileri			
Sözleşme	Miktar (Sözleşme Sayısı)	Hacim (TL)	Ort. Açık Pozisyon
Endeks	101.908.901	1.321.066,1	495.998
Faiz	147	147	2
Döviz	62.724.188	467.648,3	1.724.433
Emtia (Altın dahil)	157.593.291	300.935,9	1.501.770
Enerji	76.624	2.099,4	7.354
Pay Senedi	1.196.068.823	776.279,6	5.659.164
Borsa Yatırım Fonu	0	0	0
TOPLAM	1.518.372.966	2.868.176,9	9.378.724

Pozisyon kapamalar dahil edilmiştir.
Kaynak: BIST

2020 yılında 1.518.372.966 adet işlem, 2.868 milyar TL işlem hacmi gerçekleşmiş olup; söz konusu veriler 2019 yılı ile kıyaslandığında işlem miktarında %291, TL bazında işlem hacminde ise %100 oranında artışı ifade etmektedir.

4.8. BORSA İSTANBUL KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI

2020 yılında BIST Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'na ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4.8-1. BIST Kıymetli Madenler İşlem Hacmi ve Miktarı							
Yıllar	İşlem Miktarı (Kg)				İşlem Hacmi		
	TL/Kg	ABD Doları/Ons	Avro/Ons	Toplam	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları)	(Milyon Avro)
2018	265.404	386.566	4.039	656.009	8.581	9.077	137
2019	149.784	546.227	8.022	704.033	7.609	11.433	233
2020	573.004	942.184	12.587	1.527.775	118.440	25.878	344

Altın, gümüş, platin, paladyum işlemleri ve 3 farklı para birimi dikkate alınmıştır.
Kaynak: BIST

BIST Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda 2020 yılında 573.004 TL/Kg olarak gerçekleşen işlem miktarı, 2019 yılına göre yaklaşık %282,6 oranında artış gösterirken, ABD Doları/Ons işlemlerinde de yaklaşık %72,5'lik, Euro/Ons işlemlerinde ise %57'lik artış yaşanmıştır. TL/Kg cinsinden işlem hacminde bir önceki yıla göre %1457 oranında, ABD Doları/Ons cinsinden gerçekleşen işlem hacminde ise %126 oranında artış görülmüştür.

Tablo 4.8-2. BIST Elmas ve Kıymetli Taşlar İşlem Hacmi ve Miktarı							
Yıl	İşlem Miktarı(Karat)				İşlem Hacmi		
	TL	ABD Doları	Avro	Toplam	TL	ABD Doları	Avro
2018	46.601	443.136	8	8.552.245	105.420.781	166.459.383	4.895
2019	113.631	5.470.421	2.449	5.472.984	125.704.021	203.514.942	538.957
2020	32.097	3.936.050	61	3.968.208	102.612.816	101.478.896	15.540

1 karat=0,2 gram
Kaynak: BIST

4.9. KALDIRAÇLI ALIM SATIM (FOREKS) İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER

Kaldıraçlı alım satım işlemleri mülga 2499 sayılı SPKn kapsamında ayrı bir sermaye piyasası faaliyeti iken; 6362 sayılı SPKn kapsamında türev araç olarak nitelendirilmiştir. 2015 yılı sonunda yatırım kuruluşlarının yeni düzenlemeler kapsamında faaliyet izinleri yenilenmiş olup, aracı kurumlar kaldıraçlı alım satım işlemlerini emir iletimine aracılık, işlem aracılığı ve portföy aracılığı faaliyetleri kapsamında yürüteceklerdir. Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin 2020 yılı sonu itibariyle Kurulumuz tarafından yetkilendirilmiş aracı kurumlara ilişkin bilgiler aşağıda yer alan tabloda gösterilmektedir:

Tablo 4.9-1. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İçin Yetkilendirilen Aracı Kurumlara İlişkin Veriler

Faaliyet Türü	2020	2019
Portföy Aracılığı	36	37
İşlem Aracılığı*	2	2
Emir İletimine Aracılık	5	5
TOPLAM	43	44

Kaynak: SPK
*Portföy Aracılığı yetkisi olanlar hariç.

Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin 2018-2020 yılları verileri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 4.9-2. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine İlişkin Yıllık Veriler

	2020	2019	2018
31 Aralık Tarihindeki Hesap Sayısı	208.303	202.941	201.336
31 Aralık Tarihindeki Teminat Miktarı (Milyon TL)	1.502	922	760
31 Aralık Tarihindeki Açık Pozisyon Değeri (Milyon TL)	11.758	6.058	6.112
Yıllık Toplam İşlem Hacmi (Milyon TL)	6.288.231	3.875.155	4.132.789
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon TL)	24.953	15.563	16.629

Kaynak: Takasbank

5. İLGİLİ KURULUŞLAR

5.1. BORSA İSTANBUL A.Ş.

Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği'nin Değiştirilmesi

Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği'nde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

- Disiplin cezalarının güncel değerleri yansıtılmaması ve caydırıcılığının artırılmasını teminen, disiplin para cezasının alt ve üst sınırları artırılmıştır.

- Küçük yatırımcının korunması amacıyla gazete, televizyon, internet, sosyal medya veya benzer nitelikte kitle iletişim araçlarını kullanarak yanlış ve yanıltıcı yorum ve tavsiyelerde bulunulması ve yine sosyal medya aracılığıyla veya üyelik bazlı çevrimiçi kapalı gruplar üzerinden, sermaye piyasası araçlarının fiyatları, fiyat değişimleri ile arz ve taleplerine ilişkin yanlış ve yanıltıcı izlenim uyandırmak suretiyle yatırımcıları yönlendirmeye çalışanlarla işbirliği yapmak veya bu amaçla kurulan veyahut bu amaçla faaliyet yürüten üyelik bazlı çevrimiçi kapalı gruplara üye olmak fiilinin para cezası ile tecziyesini teminen yönetmelikte değişiklikler yapılmıştır.

Borsa İstanbul Kotasyon ve Pay Piyasası Yönergeleri'nin Değiştirilmesi

Pay Piyasasında hâlihazırda kullanılmakta olan Yıldız Pazar Grup 1 - Grup 2 ve Ana Pazar Grup 1 - Grup 2 şeklindeki ikişer gruplu ayırım kaldırılarak, Yıldız Pazar Grup 1 ve Yıldız Pazar Grup 2'nin Yıldız Pazar olarak, Ana Pazar Grup 1'in Ana Pazar olarak ve Ana Pazar Grup 2'nin Alt Pazar olarak değiştirilmesi, bu şekilde yeniden yapılandırılan pazarlardaki işlem görme esaslarına ve pazarlar arası geçiş kriterlerine ilişkin Pay Piyasası Yönergesi'nde değişikliklerin yapılması sağlanmıştır. Ayrıca, Gelişen İşletmeler Pazarı'nın Alt Pazar ile birleştirilmesi, Gelişen İşletmeler Pazarı'ndaki mevcut şirketlerin toplam sermayelerinin Alt Pazar'da kote edilmesi, Kotasyon Ücret Tarifesinden Gelişen İşletmeler Pazarı ifadelerinin çıkarılması suretiyle Kotasyon Yönergesi'nde değişiklikler yapılmıştır.

5.2. TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ (TSPB)

Uluslararası Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Örgütü (International Organization of Securities Commissions – IOSCO) tarafından organize edilen 4. Dünya Yatırımcı Haftası, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Borsa İstanbul A.Ş. ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) iş birliğinde 16 – 21 Kasım tarihlerinde online olarak kutlanmıştır. Hafta boyunca toplamda 27 farklı konuda 113 konu uzmanı, sektör temsilcisi ve akademisyenin konuşmacı olduğu eğitim ve panellere, reel sektör, yatırımcı ve öğrenciler yoğun ilgi göstermiştir. Online olarak gerçekleştirilen paneller canlı olarak www.dunyayatirimcihaftasi.org.tr web sitesi ve TSPB Youtube kanalı üzerinden 6 günde toplamda 18.000 kere izlenmiştir.

Dünya Yatırımcı Haftası esasen, yatırımcıların eğitimi ve korunması konularında farkındalığı artırmak amacıyla IOSCO'nun organizasyonu ile aralarında Türkiye'nin de olduğu 87 ülkede her yıl Ekim ayının ilk haftası kutlanmaktadır. Ancak bu yıl pandemi nedeniyle Ekim ve Kasım aylarını kapsayan dönemde her ülkenin farklı zamanda kutladığı 4. Dünya Yatırımcı Haftası, Türkiye'de Kurul, Borsa İstanbul A.Ş. ve TSPB iş birliğinde 16 – 21 Kasım tarihlerinde hibrit bir anlayışla düzenlenen etkinliklerle kutlanmıştır.

Borsa İstanbul'da gong töreni ile başlayan Dünya Yatırımcı Haftası kapsamında etkinlik boyunca online olarak devam eden oturumlarda; şirket satın alımı, birleşme ve stratejik ortak bulma konusundan, hisse senedi yatırıma, sürdürülebilirlik fonlarının Türkiye'ye çekilmesinden altın yatırıma kadar pek çok konu tartışılmış, panellerde ayrıca sermaye piyasası araçlarında vergilendirilmeden tahvil-bono yatırıma bütçe yapmanın altın kuralından aile şirketlerinde kurumsal yönetime ve sermaye piyasasında staja kadar 27 farklı konuda bireysel yatırımcılara, öğrencilere ve reel sektör şirketlerine yönelik bilgilendirmeler yapılmıştır.

Online yapılan 4. Dünya Yatırımcı Haftası Türkiye'nin her bölgesinden yatırımcılar tarafından takip edilmiş, panel ve oturumlar yurtdışından da izlenmiştir. Özellikle İngiltere, Almanya, Avusturya, Hollanda, Azerbaycan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden panellere ilgi yüksek olmuştur.

Dünya Yatırımcı Haftası kapsamında düzenlenen oturumların YouTube kayıtlarına, www.youtube.com/tspbkanali internet adresinden ulaşılabilmesi de mümkün kılınmıştır.

5.3. TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİ (TDUB)

TDUB'nin 11'inci olağan genel kurul toplantısı Koronavirüs salgını nedeniyle henüz gerçekleştirilememiş olup, toplantının 2021 yılı Mayıs ayında yapılması planlanmaktadır.

5.4. SERMAYE PİYASASI LİSANSLAMA SİCİL VE EĞİTİM KURULUŞU A.Ş. (SPL)

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. (SPL) Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan görevlendirme ve yetkilendirme çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2011 yılında anonim şirket olarak kurulmuş ve tescil edilerek tüzel kişilik kazanmıştır.

SPL; Kurul tarafından, sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla lisanslama sınavları yapmak, ilgili ihtisas alanları itibarıyla mesleki yeterliliklerini gösterir lisans vermek, lisans gerektiren unvan ve görevlere sahip kişiler ile yardımcı olarak çalışan personelin sicil kayıtlarını tutmak ve lisanslarla ilgili yenileme eğitimlerini düzenlemek hususlarında yetkilendirilmiştir.

SPL tarafından devreye alınan projeler kapsamında;

- Sicil bildirim işlemlerinde kurumların operasyonel işlemlerinin azaltılarak verimliliğin artırılması, fiziki sicil evrakı gönderim maliyetlerinin azaltılması, işlemlerde zamandan tasarruf sağlanması hususları gözetilerek, sicil bildirim işlemlerinin herhangi bir fiziki evrak gönderimine gerek kalmadan elektronik imza (e-imza) ile Lisanslama ve Sicil Tutma Sistemi (LSTS) üzerinden uçtan uca dijital olarak yapılabilmesine olanak sağlayan ve yazılım geliştirmeleri bizzat SPL bünyesinde gerçekleştirilen SPL İmzalayıcı isimli uygulama devreye alınarak sicil bildirimlerinde e-imza dönemi başlamıştır.
- Lisans başvuru işlemlerinin tamamen dijital ortamda yapılabilmesine yönelik yazılım geliştirme çalışmaları tamamlanmış olup, yeni uygulamayla birlikte lisans belge başvuru süreçlerinin kolaylaştırılarak hızlandırılması, daha etkin takibi ve maksimum bilgi güvenliği amaçlanarak adayların lisans başvurularını fiziki belgeye gerek kalmadan SPL Başvuru Sistemi üzerinden yapılmasına başlanmıştır.
- Lisans almaya hak kazananlara e-Devlet Kapısı üzerinden SPL tarafından hizmet verebilmesi için Türksat ile gerçekleştirilen sistem alt yapı entegrasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Bu çalışmayla lisans almaya hak kazananlar lisanslarını e-Devlet Kapısı üzerinden sorgulayabilmeleri ve kare kod doğrulama özelliğine sahip lisans durum belgelerini oluşturabilmeleri sağlanacaktır.

SPL eğitim faaliyetleri kapsamında ise; 2020 yılında; elektronik ortamda alınan lisans yenileme eğitimleri (13.861 adet katılımcı), modül (sınav konusu) yenileme eğitimleri (596 adet katılımcı), borsaya kote şirketler açısından alınması zorunlu olan Elektronik Genel Kurul Sistemi (E-GKS) eğitimleri (100 adet katılımcı) ve sermaye piyasası çalışanlarının mesleki bilgi ve yeterliliklerinin geliştirilmesi amacıyla Mesleki Gelişim Eğitimleri (363 adet katılımcı) düzenlenmiştir. Bunlara ilave olarak, COVID-19 salgınına yönelik alınan tedbirler doğrultusunda sınıf eğitimlerine ara verilen dönemde, kişilerin gelişimine destek olunabilmesi amacıyla, ücretsiz olarak online eğitimler de (1.135 adet katılımcı) gerçekleştirilmiştir.

Bununla birlikte, düzenlenen mesleki gelişim eğitimlerinin “Bağımsız Denetçiler için Sürekli Eğitim Tebliği” ve “Bağımsız Denetçilere Yönelik Sürekli Eğitim Programları Düzenleme Usul Ve Esasları” çerçevesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak Bağımsız Denetçilere yönelik sürekli eğitim programları kapsamına dâhil edilmesi yönünde Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) na yapılan başvuru kabul edilmiş ve belirlenen 9 adet mesleki gelişim eğitimi bağımsız denetçiler için temel mesleki konularda sürekli eğitim kredisi elde edilmesine uygun programlar olarak onaylanmıştır.

Diğer taraftan, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi (İFM) programı kapsamında yer alan “Nitelikli İnsan Kaynağının Artırılması” eylemi çerçevesinde, finans alanında çalışan kamu personelinin uluslararası geçerliliği olan sertifika sahibi olmasını desteklemek amacıyla SPL ve CFA Institute arasında 2015 yılında imzalanan ve her yıl yenilenerek devam eden iş birliğinin 2021 yılı sınavlarından itibaren geçerli olmak üzere süresiz olarak yenilenmesi hususunda 2020 yılı Ekim ayı içerisinde CFA Institute ile karşılıklı mutabakat sağlanmıştır. Söz konusu iş birliği kapsamında; Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkiye Cumhuriyeti Sayıştay Başkanlığı çalışanlarına CFA ve CIPM sertifika sınavlarının program kayıt ve sınav ücretlerinde burs imkânı sağlanmaktadır.

5.5. İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş. (TAKASBANK)

Kurulumuzun Mart 2016'da almış olduğu kararla Finansal Altyapı Kuruluşları tarafından uygulanmak üzere Ödemeler ve Piyasa Altyapıları Komitesi (Committee on Payments and Market Infrastructures-CPMI) ile Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Organizasyonu (IOSCO) tarafından ortak hazırlanan CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri Kurul tarafından referans bir düzenleme olarak kabul edilmiş olup, Türkiye finansal piyasalarında merkezi karşı taraf (MKT) olarak faaliyet gösteren Takasbank'ın MKT faaliyetlerinin de CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri'ne uyumlu olduğu açıklanmıştır. Takasbank tarafından 16.08.2016 tarihinde Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi (ESMA)'ne nitelikli MKT olarak tanınma başvurusu yapılmıştır. Bu çerçevede, Takasbank'ın ESMA tarafından nitelikli MKT olarak tanınması amacıyla yürütülen çalışmalar halen devam etmektedir.

2019 yılında CPMI-IOSCO tarafından başlatılan ülkemiz finansal altyapı kuruluşlarının CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri'ne uyumuna ilişkin 2nci seviye değerlendirme sürecinde, Merkezi Karşı Taraf fonksiyonu nedeniyle Takasbank da değerlendirmeye alınmıştır. Konuyla ilgili çalışmalar devam etmekte olup, değerlendirme sonucunu belirten IOSCO raporunun 2021 yılında yayınlanması beklenmektedir.

Takasbank, mevcut durumda kendi bünyesindeki Ödünç Pay Piyasası'nda, Borsa İstanbul A.Ş. bünyesindeki Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda, Para Piyasası'nda, Pay Piyasası'nda, Borçlanma Araçları Piyasası'nda ve SWAP Piyasası'nda MKT hizmeti vermekte olup, 2019 yılında sözkonusu organize piyasalara ilaveten tezgah üstü türev araçlara yönelik olarak da merkezi takas ve MKT hizmeti vermeye başlamıştır.

5.6. YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ (YTM)

YTM, SPKn'nun 83 üncü maddesi ile yatırımcıların belirtilen şartlar çerçevesinde tazmini amacıyla kurulmuş kamu tüzel kişiliğini haiz bir kurumdur. Kurulumuz tarafından temsil ve idare olunan YTM'nin iş ve işlemleri Kurulumuz personeline yürütülmektedir.

Kurulumuzun 24.05.2018 tarihli toplantısında; 08.01.2016 tarihli toplantıda alınan karara istinaden YTM tarafından yürütülmekte olan Toros Menkul Kıymetler Ticaret A.Ş.'nin tedrici tasfiyesi ve yatırımcılarının tazmini işlemleri kapsamında, tazmin sürecinin kapatılmasına ve tasfiye bakiyesinin yatırımcılara dağıtılmasına karar verilmiş olup açılan özel hesapta toplanan tasfiye bakiyesi yatırımcı alacaklarının tamamını karşılamadığından, yatırımcılara garameten ödeme yapılmaktadır. 31.12.2020 tarihi itibarıyla tazmin kapsamında hak sahiplerine yapılan ödeme tutarı 4,3 milyon TL, tasfiye bakiyesinden yapılan ödeme tutarı ise 5,7 milyon TL'dir.

Süresi içinde kaydileştirilmediği için YTM'ye devredilen paylar nedeniyle 07.09.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik³ kapsamında hak sahiplerine yapılan ödemelere 2020 yılında da devam edilmiştir. 31.12.2020 tarihi itibarıyla iade talebiyle YTM'ye başvuran yatırımcı sayısı 1.861'e ulaşmış olup, incelemesi tamamlanan 1.758 yatırımcıdan, Yönetmelik'te öngörülen taahhütname ve ibranameyi YTM'ye ileten 1.319'una toplam 15,3 milyon TL nakden, farklı şirketlere ait 78.576 adet pay ise aynen iade edilmiştir.

Yatırım kuruluşlarınca YTM'ye ödenen giriş aidatı tutarı 2020 yılı için yeniden değerlendirilme oranı (%22,58) kadar artırılarak 95.161 TL'ye çıkarılmış; yıllık aidat tutarlarının hesaplanmasında ise, Kurul Karar Organı Kararları çerçevesinde Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetmeliğinde yer alan katsayı ve tutarlar yarısı oranında azaltılarak kullanılmıştır.

2019 yılı içerisinde zamanaşımına uğrayan emanet ve alacakların 2020 Ocak ayı sonuna kadar YTM'ye devredilerek gelir kaydedilmesi, aktif bir ikinci el piyasası bulunan sermaye piyasası araçlarının satılarak nakde dönüştürülmesi işlemleri 2020 yılı Mayıs ayı itibarıyla tamamlanmıştır.

Özel Fon'dan⁴ alacaklılara ödeme yapılmasına ilişkin işlemlerin YTM tarafından yürütülmesine devam edilmiştir.

2020 yılında Özel Fon'un Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamına alınmasına⁵ ve ergin olmayanlar adına açtırılan hesaplardaki zamanaşımı uygulamasına⁶ yönelik mevzuat değişikliği yapılmıştır.

3 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

4 18.12.1999 tarihinden önce, Kurulca tüm yetki belgeleri iptal edilen aracı kurumların yatırımcılarının sermaye piyasası faaliyetlerinden doğan alacaklarının kısmen ödenmesini teminen kurulan Özel Fon'un idare ve temsili SPKn'nun geçici 3 üncü maddesi uyarınca YTM tarafından yürütülmektedir.

5 Özel Fon Mal Varlığının Yönetimine ve Nemalandırılmasına İlişkin Yönetmelik 16.07.2020 tarihli ve 31187 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

6 Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 20.03.2020 tarihli ve 31074 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

5.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU (MKK)

Ülkemiz finansal altyapı kuruluşlarının CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri'ne uyumuna ilişkin CPMI-IOSCO tarafından başlatılan 2nci seviye değerlendirme süreci kapsamında Merkezi Saklama Kuruluşu (MSK) ve Veri Depolama Kuruluşu (VDK) sıfatıyla Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.ile ilgili çalışmalar 2020 yılında devam etmiştir. Konuyla ilgili IOSCO raporunun 2021 yılında yayınlanması beklenmektedir.

Uluslararası takas ve saklama kuruluşlarıyla entegrasyonun artırılması amacıyla yürütülen çalışmalar çerçevesinde, yabancı merkezi saklama kuruluşlarının (YMSK) münhasıran yurtdışında yerleşik hak sahiplerine ait sermaye piyasası araçlarını hak sahibi bazında olmaksızın toplu olarak izleyebilecekleri YMSK hesabının MKK nezdinde tutulan hesap türleri arasına eklenmesine yönelik mevzuat çalışması Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ II-13.1'de 22.06.2019 tarih ve 30809 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle tamamlanmıştır. Bu kapsamda MKK nezdinde toplu hesap açma başvurusunda bulunan ilk uluslararası merkezi saklama kuruluşu Euroclear Bank S.A.'nin başvurusu Kurulumuzun 18.06.2020 tarih ve 36/748 sayılı toplantısında olumlu karşılanmıştır. Euroclear Bank S.A. tarafından söz konusu hesaplarda Kurulumuzun 20.06.2019 tarih ve 36 sayılı Kararıyla belirlenen esaslara uygun olarak, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen sermaye şirketi olarak değerlendirilen "yabancı kurumlar ile yabancı fonlar"ın sahip olduğu devlet iç borçlanma senetlerini izleyebilmektedir.

Türev işlemlerle ilgili risk takibinin artırılması hedefi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, TCMB, BDDK, Kurulumuz ve MKK katılımlı yürütülen çalışmalar çerçevesinde; türev araç işlemlerine ilişkin raporlama yükümlüsü tarafların, en geç işlem gününü takip eden günde (T+1) yaptıkları raporlamanın yanı sıra, yurtdışında yerleşik yabancı kişilerle gerçekleştirdikleri ve para birimlerinden bir tanesinin Türk Lirası olduğu "Para Birimine Dayalı Swap", "Forward" ve "Çapraz Para Swap" (Cross Currency Swaps) türev araç sözleşmelerine ilişkin en geç sözleşmenin akdedildiği günde (T+0'da) MKK'nın e-VEDO Platformuna raporlama yapmaları konusunda çalışma yürütülmüş olup konuyla ilgili Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (IV-87.1)'de 26.02.2020 tarih ve 31051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle mevzuat altyapısı oluşturulmuştur. Buna göre, yatırım kuruluşları ve tüzel kişilerce anılan kapsamdaki sözleşmelere ait raporlamalar 02.03.2020 tarihinden itibaren e-VEDO Platformu'na yapılmaktadır.

Gerek AB tarafından çıkarılan "Securities Financing Transaction Regulation" düzenlemesine uyum sağlanması gerekse Veri Depolama Kuruluşu'na (MKK) yapılacak raporlamaların kapsamının artırılarak yatırım kuruluşlarının ve yatırımcıların kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemlerinden kaynaklanan risklerinin merkezi bir sistemde gözetiminin sağlanması amacıyla Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (IV-87.1)'de 24.07.2020 tarihli ve 31195 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren bir değişiklik yapılmış olup

- Borçlanma araçlarına ilişkin organize ve tezgahüstü piyasalarda gerçekleştirilen işlemler (menkul kıymet alım satım işlemleri, repo ters repo işlemleri, kıymet transferleri, rehin teminat işlemleri, ödünç işlemleri vb.) ile menkul kıymetlerin ilk ihraç ve itfa işlemlerine ilişkin verilerin 29.06.2020 tarihinden başlamak üzere raporlanmasına,
- Aracı kurumlar tarafından kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemlerine yönelik kapsamlı verilerin 30.09.2020 tarihinden itibaren MKK nezdindeki Yatırımcı Risk Takip Sistemi'ne (YRTS) günlük raporlanmasına

ilişkin yükümlülükler getirilmiştir.

